

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ได้มาจากการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง การสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 7 คน ครูผู้สอน จำนวน 42 คน นักเรียน จำนวน 18 คน การสำรวจสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง และการสังเกต พฤติกรรมครูและนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง จำนวน 7 โรงเรียน ผู้วิจัยได้นำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดระบบโครงสร้างของโรงเรียน ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน กำหนดเนื้อหาออกเป็น 3 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ โครงสร้างทางการบริหาร ของโรงเรียน บุคลากร และงบประมาณ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง และตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 3 ถึง 9

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง

2.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนด้านนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ครูวิชาการโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.1 สถานภาพทั่วไปของครูวิชาการโรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง

3.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูวิชาการ โรงเรียนด้านการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับ โรงเรียนแบบพึ่งตนเอง กำหนดเนื้อหาออกเป็น 3 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง การปรับหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) และการจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง ตั้งกักสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

4.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการ โรงเรียนด้านการบริหารหลักสูตร กำหนดเนื้อหาออกเป็น 2 เรื่อง คือ การบริหารและบริหารหลักสูตร และการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง

4.2 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 10

4.3 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนการสอน กำหนดเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ การเตรียมการจัดการเรียนการสอน การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 11-14

4.4 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูผู้สอนด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร กำหนดเนื้อหาออกเป็น 9 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว การจัดกิจกรรมการทำสวนผัก การจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ การจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล การจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ การจัดกิจกรรมสหกรณ์ การจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน และการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง และการแจกแจงความถี่ หากำร้อยละ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 15

4.5 สถานภาพทั่วไปของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปของความเรียง

4.6 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนด้านการเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และการเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร วิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปของความเรียง

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริการที่ทางโรงเรียนจัดให้สำหรับนักเรียน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

5.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนด้านการจัดบริการสำหรับนักเรียนในโรงเรียน กำหนดเนื้อหาออกเป็น 4 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ บริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย บริการคัดผมนักเรียน บริการห้องสมุด โรงเรียน และบริการอาหารกลางวัน วิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปของความเรียง

5.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนด้านการจัดบริการสำหรับบรรณาธิการ กำหนดเนื้อหาออกเป็น 3 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ บริการส่งเสริมปลูกพืชที่สูง บริการเกี่ยวกับผลิต และบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปของความเรียง

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน และการสำรวจสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน กำหนดเนื้อหาออกเป็น 2 เรื่อง คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งอำนวยความสะดวกในการอยู่อาศัยและการหาเลี้ยงชีพ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปของความเรียง และตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 16

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำรงชีวิตประจำวันภายในโรงเรียน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน และนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

7.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูผู้สอนด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ภายในโรงเรียน กำหนดเนื้อหาออกเป็น 3 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ การปกครองครู-นักเรียน กิจวัตรประจำวันของครู และการจัดกิจกรรมนันทนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง ดังตารางที่ 17-19

7.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนด้านการดำรงชีวิตประจำวัน ภายในโรงเรียน กำหนดเนื้อหาออกเป็น 3 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ การปกครองนักเรียน-นักเรียน กิจวัตรประจำวันของนักเรียน และการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมครูและนักเรียนในโรงเรียน ประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

8.1 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาระบบพึ่งตนเอง กำหนดเนื้อหาออกเป็น 6 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ กิจวัตรประจำวัน การดำรงชีวิตในรูปสหกรณ์ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมนันทนาการ และการจัดกิจกรรมการประเมินผลประจำวัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) จากพฤติกรรมที่สังเกต นำเสนอในรูปแบบของความเรียง

8.2 สรุปสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาระบบพึ่งตนเอง กำหนดเนื้อหาออกเป็น 6 เรื่องตามลำดับ ได้แก่ กิจวัตรประจำวัน การดำรงชีวิตในรูปสหกรณ์ การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดกิจกรรมนันทนาการ และการจัดกิจกรรมการประเมินผลประจำวัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประมวลข้อมูลที่รวบรวมได้ นำเสนอในรูปแบบของความเรียง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดระบบ โครงสร้างของ โรงเรียน

ตารางที่ 3 โครงสร้างทางการบริหารของ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
โครงสร้าง ทางการ บริหารของ โรงเรียน	-จัดเป็นโครง สร้างทางการ บริหารของ โรงเรียนประถม- ศึกษานานาชาติ มีการจัดแบ่งงาน ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ งานด้าน วิชาการ กิจการ นักเรียน บุคลากร ธุรการและการ เงิน	-จัดเป็นโครง สร้างทางการ บริหารของ โรงเรียนประถม- ศึกษานานาชาติ มีการจัดแบ่งงาน ออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ งานด้าน วิชาการ กิจการ นักเรียน บุคลากร ธุรการและการ เงิน	-จัดเป็นโครง สร้างทางการ บริหารของ โรงเรียนประถม- ศึกษานานาชาติ มีการจัดแบ่งงาน ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ งานด้าน วิชาการ กิจการ นักเรียน บุคลากร ธุรการและการ เงิน	-จัดเป็นโครง สร้างทางการ บริหารของ โรงเรียนประถม- ศึกษานานาชาติ มีการจัด แบ่งงานออกเป็น 6 ด้านได้แก่ งาน ด้านวิชาการ กิจการนักเรียน บุคลากร ธุรการ และการเงิน	-จัดเป็นโครง สร้างทางการ บริหารของ โรงเรียนประถม- ศึกษานานาชาติ มีการจัด แบ่งงานออกเป็น 6 ด้านได้แก่ งาน ด้านวิชาการ กิจการนักเรียน บุคลากร ธุรการ และการเงิน	-จัดเป็นโครง สร้างทางการ บริหารของ โรงเรียนประถม- ศึกษานานาชาติ มีการจัดแบ่งงาน ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ งานด้าน วิชาการ กิจการ นักเรียน บุคลากร ธุรการและการ เงิน	-จัดเป็นโครง สร้างทางการ บริหารของ โรงเรียนประถม- ศึกษานานาชาติ มีการจัดแบ่งงาน ออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ งานด้าน วิชาการ กิจการ นักเรียน บุคลากร ธุรการและการ เงิน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
โครงสร้าง ทางการ บริหารของ โรงเรียน	อาคารสถานที่ และชุมชน สัมพันธ์ โดยใน การปฏิบัติงานแต่ ละค้ำนั้น จะมี หัวหน้าฝ่าย และ ผู้ช่วยอีกประมาณ 2-3 คนเป็นผู้รับ ผิดชอบ และงาน ทุกค้ำจะอยู่ใน การกำกับดูแล ของผู้บริหาร โรงเรียน	อาคารสถานที่ ชุมชนสัมพันธ์ และงานโครงการ พิเศษเพื่อการพึ่ง ตนเอง โดยใน การปฏิบัติงานแต่ ละค้ำนั้น จะมี หัวหน้าฝ่าย และ ผู้ช่วยอีกประมาณ 2-3 คนเป็นผู้รับ ผิดชอบ และงาน ทุกค้ำจะอยู่ใน การกำกับดูแล ของผู้บริหาร โรงเรียน	อาคารสถานที่ และชุมชน สัมพันธ์ โดยใน การปฏิบัติงานแต่ ละค้ำนั้นจะมีครู ผู้รับผิดชอบเพียง 1 คนและงานทุก ค้ำจะอยู่ในการ กำกับดูแลของผู้ บริหารโรงเรียน	อาคารสถานที่ และชุมชน สัมพันธ์โดยใน การปฏิบัติงานแต่ ละค้ำนั้นจะมีครู ผู้รับผิดชอบ ประมาณ 1-2 คน และงานทุกค้ำ จะอยู่ในการ กำกับดูแลของ ผู้บริหารโรงเรียน	อาคารสถานที่ และชุมชน สัมพันธ์ โดยใน การปฏิบัติงานจะ มีครู 1 คนรับผิดชอบ งาน 2-3 ค้ำ และงานทุกค้ำ จะอยู่ในการ กำกับดูแลของผู้ บริหารโรงเรียน	อาคารที่ และชุมชน สัมพันธ์ โดย ในการปฏิบัติงาน แต่ละค้ำนั้น จะ มีหัวหน้าฝ่าย และผู้ช่วยอีก ประมาณ 2-3 คนเป็นผู้รับ ผิดชอบ และงาน ทุกค้ำจะอยู่ใน การกำกับดูแล ของผู้บริหาร โรงเรียน	อาคารสถานที่ และชุมชน สัมพันธ์ โดยใน การปฏิบัติงานจะ มีครู 1 คนรับผิดชอบ งาน 2-3 ค้ำ และงานทุกค้ำ จะอยู่ในการ กำกับดูแลของผู้ บริหาร โรงเรียน

จากตารางที่ 3 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่จะจัดโครงสร้างทางการบริหารโรงเรียนในลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ มีการจัดแบ่งงานออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ งานด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร ข้าราชการและการเงิน อาคารสถานที่ และชุมชนสัมพันธ์ โดยในการปฏิบัติงานแต่ละด้านนั้น จะมีหัวหน้าฝ่าย และผู้ช่วยอีกประมาณ 2-3 คนเป็นผู้รับผิดชอบ และงานทุกด้านจะอยู่ในการกำกับดูแลของผู้บริหารโรงเรียน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียนจะจัดโครงสร้างทางการบริหารโรงเรียนในลักษณะของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก มีการจัดแบ่งงานออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ งานด้านวิชาการ กิจกรรมนักเรียน บุคลากร ข้าราชการและการเงิน อาคารสถานที่ และชุมชนสัมพันธ์ โดยในการปฏิบัติงานนั้น จะมีครูผู้รับผิดชอบแตกต่างกัน คือ ครู 1 คน จะรับผิดชอบงาน 1 ด้าน หรือ 2-3 ด้าน และงานทุกด้านจะอยู่ในการกำกับดูแลของผู้บริหารโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
จำนวน นักเรียน	330 คน ชาย 122 คน หญิง 108 คน	342 คน ชาย 190 คน หญิง 152 คน	120 คน ชาย 76 คน หญิง 44 คน	193 คน ชาย 108 คน หญิง 85 คน	124 คน ชาย 66 คน หญิง 58 คน	319 คน ชาย 168 คน หญิง 152 คน	88 คน ชาย 46 คน หญิง 42 คน

จากตารางที่ 4 พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนระหว่าง 319-342 คน ส่วนมากเป็นนักเรียนชายมีจำนวนระหว่าง 122-190 คน และเป็นนักเรียนหญิงมีจำนวนระหว่าง 108-152 คน ส่วนโรงเรียนบางโรงมีจำนวนนักเรียนระหว่าง 88-120 คน ส่วนมากเป็นนักเรียนชายมีจำนวนระหว่าง 46-76 คน และเป็นนักเรียนหญิงมีจำนวนระหว่าง 42-44 คน

ตารางที่ 5 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง จำแนกตามสัญชาติและหลักฐานทะเบียนราษฎร

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
1.ดีอ	330 คน	315 คน	2 คน	180 คน	124 คน	319 คน	73 คน
สัญชาติ	ชาย 122 คน	ชาย 174 คน	ชาย 1 คน	ชาย 100 คน	ชาย 66 คน	ชาย 168 คน	ชาย 40 คน
ไทยและมี	หญิง 108 คน	หญิง 141 คน	หญิง 1 คน	หญิง 80 คน	หญิง 58 คน	หญิง 151 คน	หญิง 33 คน
หลักฐาน							
ทะเบียน							
ราษฎร							
2.ไม่ดีอ		27 คน	118 คน	13 คน			15 คน
สัญชาติ		ชาย 16 คน	ชาย 75 คน	ชาย 8 คน			ชาย 6 คน
ไทยหรือ		หญิง 11 คน	หญิง 43 คน	หญิง 5 คน			หญิง 9 คน
ขาด							
หลักฐาน							
ทะเบียน							
ราษฎร							

จากตารางที่ 5 พบว่า โรงเรียนทั้งหมดคมีนักเรียนที่ถือสัญชาติไทยและมีหลักฐานทะเบียนราษฎร โดยมีจำนวนระหว่าง 2-330 คน เป็นนักเรียนชายมีจำนวนระหว่าง 1-174 คน เป็นนักเรียนหญิงมีจำนวนระหว่าง 1-151 คน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียนที่ไม่มีถือสัญชาติไทยหรือขาดหลักฐานทะเบียนราษฎร โดยมีจำนวนระหว่าง 13-118 คน เป็นนักเรียนชายมีจำนวนระหว่าง 6-75 คน และเป็นนักเรียนหญิงมีจำนวนระหว่าง 5-43 คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง จำแนกตามชาติพันธุ์และวัฒนธรรม

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางคอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
1. กะเหรี่ยง	15 คน	115 คน	6 คน	67 คน	124 คน	267 คน	62 คน
	ชาย 5 คน	ชาย 66 คน	ชาย 4 คน	ชาย 38 คน	ชาย 66 คน	ชาย 137 คน	ชาย 32 คน
	หญิง 10 คน	หญิง 49 คน	หญิง 2 คน	หญิง 29 คน	หญิง 58 คน	หญิง 130 คน	หญิง 30 คน
2. ลีซอ	18 คน	110 คน					
	ชาย 11 คน	ชาย 57 คน					
	หญิง 7 คน	หญิง 53 คน					
3. ม้ง	7 คน	1 คน		126 คน		35 คน	
	ชาย 7 คน	ชาย 1 คน		ชาย 67 คน		ชาย 20 คน	
				หญิง 59 คน		หญิง 15 คน	
4. ลัวะ						1 คน	
						ชาย 1 คน	
5. ไทยใหญ่		20 คน	91 คน				
		ชาย 15 คน	ชาย 58 คน				
		หญิง 5 คน	หญิง 33 คน				

ตารางที่ 6 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
6. ปะโอ			17 คน ชาย 8 คน หญิง 9 คน				
7. ปะตอง		1 คน ชาย 1 คน	4 คน ชาย 4 คน				
8. เข้า						1 คน ชาย 1 คน	
9. ชาวไทย พื้นเมือง	190 คน ชาย 99 คน หญิง 91 คน	1 คน ชาย 1 คน	2 คน ชาย 1 คน หญิง 1 คน			15 คน ชาย 9 คน หญิง 6 คน	26 คน ชาย 8 คน หญิง 18 คน

จากตารางที่ 6 พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจะมีนักเรียนชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยง โดยมีจำนวนระหว่าง 6-267 คน เป็นนักเรียนชายมีจำนวนระหว่าง 4-137 คน เป็นนักเรียนหญิงมีจำนวนระหว่าง 2-130 คน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียนจะมีนักเรียนชาวเขาม้าเข้า และปะโอ โดยมีจำนวนระหว่าง 1-17 คน เป็นนักเรียนชายมีจำนวนระหว่าง 1-8 คน และเป็นนักเรียนหญิงจำนวน 9 คน

ตารางที่ 7 จำนวนนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง จำแนกตามประเภทของนักเรียน

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
1. พักอยู่ ประจำใน โรงเรียน	40 คน ชาย 23 คน หญิง 17 คน	248 คน ชาย 140 คน หญิง 107 คน	108 คน ชาย 67 คน หญิง 41 คน	81 คน ชาย 54 คน หญิง 27 คน	19 คน ชาย 16 คน หญิง 3 คน	48 คน ชาย 26 คน หญิง 22 คน	21 คน ชาย 12 คน หญิง 9 คน
2. เดินทาง	190 คน ชาย 99 คน หญิง 91 คน	94 คน ชาย 50 คน หญิง 45 คน	12 คน ชาย 9 คน หญิง 3 คน	112 คน ชาย 54 คน หญิง 58 คน	105 คน ชาย 50 คน หญิง 55 คน	271 คน ชาย 142 คน หญิง 129 คน	67 คน ชาย 34 คน หญิง 33 คน

จากตารางที่ 7 พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีนักเรียนทั้งประเภทเดินทาง และพักอยู่ประจำในโรงเรียน โดยนักเรียนประเภทพักอยู่ประจำในโรงเรียนนั้นมีจำนวนระหว่าง 19-248 คน เป็นนักเรียนชายมีจำนวนระหว่าง 12-140 คน เป็นนักเรียนหญิงมีจำนวนระหว่าง 3-107 คน ส่วนนักเรียนประเภทเดินทางนั้นมีจำนวนระหว่าง 12-271 คน เป็นนักเรียนชายมีจำนวนระหว่าง 9-142 คน และเป็นนักเรียนหญิงมีจำนวนระหว่าง 3-129 คน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ภูมิตำเนาของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะฟ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
ภูมิตำเนา ของนักเรียน	-นักเรียนส่วน ใหญ่มาจากห้วยอม บ้านที่กระจัด กระจายอยู่ทั่วไป ในเขตตำบลเมือง แปง อำเภอป่า และบางส่วนมา จากอำเภอขุนยวม ภูมิตำเนาของ นักเรียนสามารถ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะ การเดินทางของ นักเรียน ดังนี้	-นักเรียนส่วน ใหญ่มาจากห้วยอม บ้านที่กระจัด กระจายอยู่ทั่วไป ในเขตจังหวัดแม่- ฮ่องสอน และ บางส่วนมาจาก จังหวัดเชียงใหม่ ภูมิตำเนาของ นักเรียนสามารถ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะ การเดินทางของ นักเรียน ดังนี้	-นักเรียนส่วน ใหญ่มาจากห้วยอม บ้านที่กระจัด กระจายอยู่ทั่วไป ตามเขตชายแดน ไทย-พม่า ในเขต ตำบลหมอกจำเริญ อำเภอเมือง ภูมิตำเนาของ นักเรียนสามารถ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะ การเดินทางของ นักเรียน ดังนี้	-นักเรียนส่วน ใหญ่มาจากห้วยอม บ้านที่กระจัด กระจายอยู่ทั่วไป ในเขตตำบลแม่ต คอ อำเภอขุนยวม และบางส่วนมา จากจังหวัด เชียงใหม่ ภูมิตำเนาของ นักเรียนสามารถ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะ การเดินทางของ นักเรียน ดังนี้	-นักเรียนส่วน ใหญ่มาจากห้วยอม บ้านที่กระจัด กระจายอยู่ทั่วไป ในเขตตำบลแม่ตา หลวง อำเภอแม่ ถาน้อย ภูมิตำเนา ของนักเรียน สามารถแบ่งออก เป็น 2 กลุ่มตาม ลักษณะการเดินทาง ของนักเรียน ดังนี้	-นักเรียนส่วน ใหญ่มาจากห้วยอม บ้านที่กระจัด กระจายอยู่ทั่วไป ในเขตตำบลแม่ เหาะ อำเภอแม่ สะเรียง และบาง ส่วนมาจาก จังหวัดเชียงใหม่ ภูมิตำเนาของ นักเรียนสามารถ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะ การเดินทางของ นักเรียน ดังนี้	-นักเรียนส่วน ใหญ่มาจากห้วยอม บ้านที่กระจัด กระจายอยู่ทั่วไป ในเขตตำบลแม่ สวด อำเภอสบ เมย ภูมิตำเนาของ นักเรียนสามารถ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มตามลักษณะ การเดินทางของ นักเรียน ดังนี้ 1. สามารถไป กลับในวันเดียว กัน ส่วนใหญ่เป็น

ตารางที่ 8 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางทอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
ภูมิสำเนา ของนักเรียน	1. สามารถไป กลับในวันเดียว กัน ส่วนใหญ่เป็น นักเรียนใน ตะเวกโกสเคียง กันประกอบค้ำย บ้านเมืองแปง บ้านห้วยบอง บ้านผาสำราญ และบ้านสบตา นักเรียนในกลุ่มนี้ เป็นนักเรียนเดิน เรียน และเป็น นักเรียนส่วนมาก ของโรงเรียน	1. สามารถไป กลับในวันเดียว กัน ส่วนใหญ่เป็น นักเรียนใน ตะเวกโกสเคียง กันประกอบค้ำย บ้านท่าโครี บ้าน ไร่ และกลุ่มบ้าน 3 หลัง นักเรียน ในกลุ่มนี้เป็น นักเรียนประเภท เดินเรียน 2. ไม่สามารถไป กลับในวันเดียว กัน นักเรียนกลุ่ม	1. สามารถไป กลับในวันเดียว กัน ส่วนใหญ่เป็น นักเรียนใน ตะเวกโกสเคียง กันในเขตห่อม บ้านปางทอง นักเรียนในกลุ่มนี้ เป็นนักเรียนเดิน เรียน 2. ไม่สามารถไป กลับในวันเดียว กัน นักเรียนกลุ่ม นี้เป็นนักเรียน ประเภทพักอยู่	1.สามารถไปกลับ ในวันเดียวกัน ส่วนใหญ่เป็น นักเรียนใน ตะเวกโกสเคียง กันประกอบค้ำย บ้านปางทอง บ้าน แม่อุคคเหนือ และบ้านแม่อุคค น้อย นักเรียนใน กลุ่มนี้เป็น นักเรียนเดินเรียน และเป็นนักเรียน ส่วนมากของ โรงเรียน	1. สามารถไป กลับในวันเดียว กัน ส่วนใหญ่เป็น นักเรียนใน ตะเวกโกสเคียง กันประกอบค้ำย บ้านแม่ปางใน และบ้านแม่ปาง นอก นักเรียนใน กลุ่มนี้เป็น นักเรียนเดินเรียน และเป็นนักเรียน ส่วนมากของ โรงเรียน	1.สามารถไปกลับ ในวันเดียวกัน ส่วนใหญ่เป็น นักเรียนใน ตะเวกโกสเคียง กันประกอบค้ำย บ้านแม่หะ บ้าน แม่หะได้ บ้าน บัวทอง บ้านแก้ว ลม บ้านแม่ สวรรค์น้อย บ้าน แม่กะโน และ บ้านป่าจี้ นักเรียน ในกลุ่มนี้	นักเรียนใน ตะเวกโกสเคียง กันประกอบค้ำย บ้านแม่เงาเหนือ และบ้านแม่เงาใต้ นักเรียนในกลุ่มนี้ เป็นนักเรียนเดิน เรียน และเป็น นักเรียนส่วนมาก ของโรงเรียน 2. ไม่สามารถไป กลับในวันเดียว กัน นักเรียนกลุ่ม นี้เป็นนักเรียน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะฟ้า	บ้านร่วมเกล้า	บ้านปางทอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา	
ภูมิสำเนา ของนักเรียน	2. ไม่สามารถไป กลับในวันเดียว กัน นักเรียนกลุ่ม นี้เป็นนักเรียน ประเภทพักอยู่ ประจำในโรง- เรียน ส่วนใหญ่ มาจากหอชมบ้าน ต่าง ๆ ที่อยู่ห่าง ไกลจากโรงเรียน มีระยะทางต่างกัน ประกอบด้วย บ้านห้วยหมี บ้าน แกงหอมแม่มา้ง- แม่กะเหรี่ยง	นี้เป็นนักเรียน ประเภทพักอยู่ ประจำในโรง- เรียน และเป็น นักเรียนส่วนมาก ของโรงเรียน นักเรียนส่วนมาก ของโรงเรียน ส่วนใหญ่มาจาก หอชมบ้านต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลจาก โรงเรียนมีระยะ ทางต่างกัน ในแต่ ละหอชมบ้านจะมี นักเรียนมาเรียน หลายคน โดยมา เป็นกลุ่ม	ประจำในโรง- เรียน และเป็น นักเรียนส่วนมาก ของโรงเรียน ส่วนใหญ่มาจาก หอชมบ้านต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลจาก โรงเรียนมีระยะ ทางต่างกัน บ้านนาป่าเปก บ้านรวมไทย และบ้านห้วย มะเขือส้ม ในแต่ ละหอชมบ้านจะมี	2. ไม่สามารถไป กลับในวันเดียว กัน นักเรียนกลุ่ม นี้เป็นนักเรียน ประเภทพักอยู่ ประจำในโรง- เรียน ส่วนใหญ่ มาจากหอชมบ้าน ต่าง ๆ ที่อยู่ห่าง ไกลจากโรงเรียน มีระยะทางต่างกัน ประกอบด้วย บ้านพะซอช บ้าน ห้วยจี่เปอะ และ บ้านปางลุง	2. ไม่สามารถไป กลับในวันเดียว กัน นักเรียนกลุ่ม นี้เป็นนักเรียน ประเภทพักอยู่ ประจำในโรง- เรียน ส่วนใหญ่ มาจากหอชมบ้าน ต่าง ๆ ที่อยู่ห่าง ไกลจากโรงเรียน มีระยะทางต่างกัน ประกอบด้วย บ้านแม่ดู	2. ไม่สามารถไป กลับในวันเดียว กัน นักเรียนกลุ่ม นี้เป็นนักเรียน ประเภทพักอยู่ ประจำในโรง- เรียน ส่วนใหญ่ มาจากหอชมบ้าน ต่าง ๆ ที่อยู่ห่าง ไกลจากโรงเรียน มีระยะทางต่างกัน	เป็นนักเรียนเดิน เรียน และเป็น นักเรียนส่วนมาก ของโรงเรียน 2. ไม่สามารถไป กลับในวันเดียว กัน นักเรียนกลุ่ม นี้เป็นนักเรียน ประเภทพักอยู่ ประจำในโรง- เรียน ส่วนใหญ่ มาจากหอชมบ้าน ต่าง ๆ ที่อยู่ห่าง ไกลจากโรงเรียน มีระยะทางต่างกัน	ประเภทพักอยู่ ประจำในโรง- เรียน ส่วนใหญ่ มาจากหอชมบ้าน ต่าง ๆ ที่อยู่ห่าง ไกลจากโรงเรียน มีระยะทางต่างกัน ประกอบด้วย บ้านท่าเรือ บ้าน กองอุม บ้านสบ อุมโตะ และบ้าน แม่ปะหลวง ใน แต่ละหอชมบ้าน จะมีนักเรียนมา เรียนหลายคน

ตารางที่ 8 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะฟ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
ภูมิสำเนา ของนักเรียน	บ้านหมากพริก แม่มี้ง-แม่ถิซอ บ้านหมืองแร่ บ้านน้ำสุถิซอ บ้านไทรงาม บ้าน ห้วยตอง บ้าน จันทร์ และบ้าน โจ่งกู ในแต่ละ ห่อมบ้านจะมี นักเรียนมาเรียน หลายคน โดย มาเป็นกลุ่ม การ เดินทาง ไปกลับ จะเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ซึ่งมีทั้งการ	การเดินทางไป กลับจะเกิดขึ้น พร้อม ๆ กัน ซึ่ง มีทั้งการโดยสาร รถประจำทาง และเดินทางกลับ เองกัน	นักเรียนมาเรียน หลายคน โดย มาเป็นกลุ่ม การ เดินทางไปกลับ จะเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ซึ่งมีทั้งการ โดยสารรถประจำ ทาง และเดินทาง กลับเอง	ในแต่ละห่อม บ้านจะมีนักเรียน มาเรียนหลายคน โดยมาเป็นกลุ่ม การเดินทางไป กลับจะเกิดขึ้น พร้อมๆกัน ซึ่งมี ทั้งการโดยสารรถ ประจำทาง และ เดินทางกลับเอง	บ้านห้วยตาด และ บ้านแม่เงา ในแต่ละ ห่อมบ้านจะมี นักเรียนมาเรียน หลายคน โดย มาเป็นกลุ่ม การ เดินทางไปกลับ จะเกิดขึ้นพร้อมๆ กัน ซึ่งมีทั้งการ โดยสารรถประจำ ทาง และเดินทาง กลับเอง	ประกอบด้วย บ้านแม่ถิซอแม่ บ้านแม่ถิซอหลวง บ้านแม่สุวรรณค์ หลวง บ้านแม่จ้าง บ้านคงกู๋ บ้าน ห้วยปลาทั้ง บ้าน คงหลวง บ้าน ห้วยปู้ บ้านคอย เสียม และบ้านขุน วง ในแต่ละ ห่อมบ้านจะมี นักเรียนมาเรียน หลายคน โดย มาเป็นกลุ่ม	โดยมาเป็นกลุ่ม การเดินทางไป กลับจะเกิดขึ้น พร้อมๆกัน ซึ่งมี ทั้งการโดยสาร เรือ และเดินทาง กลับเอง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางคอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
ภูมิสำเนา ของนักเรียน	โดยสารรถประจำ ทาง และเดินทาง กลับเอง					การเดินทางไป กลับจะเกิดขึ้น พร้อมๆกัน ซึ่งมี ทั้งการโดยสารรถ ประจำทาง และ เดินทางกลับเอง	

จากตารางที่ 8 พบว่า ภูมิสำเนาของนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ นั้น มาจากห่อมบ้านต่าง ๆ ที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปในเขตตำบลที่เป็นสถานที่ตั้งของโรงเรียน ส่วนภูมิสำเนาของนักเรียนในโรงเรียนบางโรงเรียนจะมาจากจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งภูมิสำเนาของนักเรียนสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะการเดินทางของนักเรียน คือ กลุ่มที่ 1. เป็นกลุ่มที่สามารถไปกลับในวันเดียวกัน ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนในละแวกใกล้เคียงกันและเป็นนักเรียนส่วนมากของโรงเรียน และกลุ่มที่ 2 เป็นกลุ่มที่ไม่สามารถไปกลับในวันเดียวกัน นักเรียนในกลุ่มนี้เป็นนักเรียนประเภทพักอยู่ประจำในโรงเรียน ส่วนใหญ่มาจากห่อมบ้านต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลจากโรงเรียนมีระยะทางต่างกัน ในแต่ละห่อมบ้านจะมีนักเรียนมาเรียนหลายคนโดยมาเป็นกลุ่ม การเดินทางไปกลับจะเกิดขึ้นพร้อมๆกัน ซึ่งมีทั้งการโดยสารรถประจำทาง และเดินทางกลับเอง

ลักษณะทางภาษาและวัฒนธรรมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนศูนย์ปางมะค่า โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง โรงเรียนบ้านปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะเป็นชาวเขาเผ่าต่าง ๆ คือ กะเหรี่ยง ลีซอ ไทยใหญ่ และม้ง ส่วนโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะมีนักเรียนส่วนมากเป็นชาวไทยพื้นเมือง และมีบางส่วนที่เป็นชาวเขา ซึ่งชาวเขาแต่ละเผ่าจะมีลักษณะการดำเนินชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี และภาษาที่แตกต่างกัน ดังนี้

กะเหรี่ยง ชาวกะเหรี่ยงเป็นชาวเขาเผ่าที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มีประชากรประมาณ 51,974 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2529) ตั้งบ้านเรือนกระจัดกระจายไปตามหุบเขา ที่ราบเชิงเขาในทุกอำเภอ ในอำเภอแม่สะเรียงมีชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงตั้งบ้านเรือนอยู่มากที่สุด กะเหรี่ยงที่เข้ามาอาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน มี 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ กะเหรี่ยงโปว์ (กะเหรี่ยงแดง) และกะเหรี่ยงสะกอ (กะเหรี่ยงขาว) กะเหรี่ยงทั้งสองกลุ่มมีภาษาพูดและการแต่งกายที่แตกต่างกันกะเหรี่ยงโปว์นั้นชายใช้ผมยาวขมวดชายห้อยอยู่ข้างศีรษะ หญิงสวมเสื้อมีลวดลายหลากหลาย ทอผ้าด้วยไหมทรมสีแดง กะเหรี่ยงสะกอ ชายตัดผมสั้น หญิงสวมเสื้อชุดทรงกระสอบกรอมเท้า มีลวดลายสีแดงประดับประดาเสื้อด้วยลูกเดือย

บ้านเรือนของชาวกะเหรี่ยงจะยกพื้นสูง ครุฑเรือนของชาวกะเหรี่ยงมักประกอบด้วยกรอบครุฑเดี่ยว คือ มีพ่อ แม่ และลูก ๆ ที่ยังไม่ได้แต่งงาน

ประเพณีที่สำคัญของชาวกะเหรี่ยง คือประเพณีวันขึ้นปีใหม่ จะมีก่อนการลงมือทำไร่นา (ประมาณเดือนกุมภาพันธ์) โคธหมอมีประจำหมู่บ้านจะเป็นผู้หาฤกษ์ในการประกอบพิธีผูกข้อมือให้กับคนในหมู่บ้าน จากนั้นหัวหน้าของแต่ละครัวเรือนจะนำหน้าของตัวเองเอามาให้หมอผีแกว้แรกจะรับไว้ไว้หนึ่งและอัญเชิญผีเจ้าป่าเจ้านามาให้ร่วมดื่ม จากนั้นก็จะต้องตระเวนไปประกอบพิธีนี้ซ้ำอีกในบ้านเรือนของคนในหมู่บ้านจนครบทุกหลังคาเรือน ในวันปีใหม่จะมีการดื่มควาย หรือ หมู แจกจ่ายกันที่งานเป็นอาหารเลี้ยงกัน

ดิซอ ดิซอเป็นชาวเขาอีกเผ่าหนึ่งที่อยู่อาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประชากรประมาณ 2,412 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2529) ส่วนมากจะอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปาย ส่วนอำเภออื่นจะมีอยู่น้อย ดิซอทั้ง 2 กลุ่มนี้ต่างกันที่การแต่งกายและภาษาพูด แต่พอจะสื่อสารกันได้

ครอบครัวดิซอ โดยทั่วไปเป็นครอบครัวเดี่ยว ซึ่งประกอบด้วย พ่อ แม่ และลูก ๆ ดิซอนิยมตั้งบ้านเรือน หรือตั้งถิ่นฐานอยู่ใกล้ ๆ กับญาติที่มีแหล่งสกุลเดียวกัน ส่วนมากดิซอแหล่งสกุลเดียวกันจะรู้จักกัน และจะไม่แต่งงานกัน อย่างไรก็ตามก็ตามดิซอนิยมแต่งงานในเผ่าเดียวกัน

ดิซอส่วนใหญ่นับถือผี ซึ่งมีที่ชาวดิซอนับถือมีประจำหมู่บ้าน มีบ้าน มีเรือน มีหลุม มีผีฟ้า มีน้ำ มีผีหัวข ๑๐๑ นอกจากนั้นชาวดิซอบางส่วนหันไปนับถือศาสนาพุทธ และศาสนาคริสต์

ไทยใหญ่ (ไต) อพยพจากรัฐฉานประเทศพม่าเข้ามาตั้งถิ่นฐานในจังหวัดแม่ฮ่องสอนหลายครั้งหลายครา ชาวไทยใหญ่สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ กลุ่มแรกเป็นพวกที่เข้ามาหักร้างดงพงท่ากิน คือ พวกที่เข้ามาในพื้นที่ก่อนเข้าแกว้เมืองจะรวบรวมให้เป็นชุมชน กลุ่มที่สอง พวกหนีสงคราม มีที่ตั้งหนีจากการรบระหว่างเมืองไทยใหญ่ในรัฐฉานด้วยตนเอง และเข้ามาในช่วงอังกฤษเข้าโจมตีพม่าเป็นอาณานิคม และกลุ่มสุดท้าย เป็นพวกที่อยู่ในการปกครองของอังกฤษที่มาทำไม้ และค้าขาย

การแต่งกายของชาวไทยใหญ่นั้น เสื้อของผู้หญิงชาวไทยใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงของพม่า มีทั้งแขนสั้นและแขนยาว ตามเสื้ออยู่ด้านหน้า ป้ายจากซ้ายมาตัดกระดุมข้างขวาส่วนท่อนล่างนิยมนุ่งผ้าซิ่น ผู้ชายนิยมสวมเสื้อคอกลมผ่า แขนยาว คอกลมผ่ากลางตัดกระดุมผ่าแบบกระดุมจีน และสวมกางเกงขากว้างกันห่อนแบบกางเกงชาวประมง

ชาวไทยใหญ่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนเป็นผู้ให้กำเนิดแหล่งอารยธรรมที่เป็นที่น่าชื่นชมโดยส่วนใหญ่ของจังหวัด ทั้งในด้านสถาปัตยกรรม ศิลปวัฒนธรรม เช่น เทศกาลจองพารา ประเพณีเลี้ยงผีเจ้าเมือง ซึ่งสะท้อนถึงความเชื่อที่แตกต่างกัน 2 รูปแบบ คือ พุทธและผี ซึ่งยังคงดำรงอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน

ม้ง (แม้ว) ชาวเขาเผ่าม้งที่ตั้งหลักฐานอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประมาณ 924 คน (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน, 2529) กระจุกกระจายกันอยู่ในเขตอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่อายและอำเภอขุนยวม ม้งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอนจะตั้งบ้านเรือนอยู่ในระดับความสูงกว่า 3,000 ฟุตขึ้นไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกที่ยังยึดอาชีพปลูกฝิ่น ขนาดของหมู่บ้านชาวม้งมีประมาณ 20-30 หลังคาเรือน

ครอบครัวของชาวม้งเป็นครอบครัวชาย ขนาดของครอบครัวโดยเฉลี่ยมีประมาณ 7-8 คน ในครอบครัวชายเป็นใหญ่กว่าหญิง หัวหน้าครัวเรือนเป็นชายเป็นใหญ่ในบ้าน ผู้อาวุโสสูงฝ่ายชายเป็นบุคคลสำคัญภายในแซ่ การแต่งงานนิยมแต่งงานภายในเผ่า แต่ห้ามมิให้แต่งงานภายในแซ่สกุลเดียวกัน ม้งส่วนใหญ่จะนับถือผี บูชาผีบรรพบุรุษ ชีวิตของชาวม้งเกี่ยวข้องกับผีตั้งแต่เกิดจนตาย บรรพบุรุษต่าง ๆ ตามความเชื่อของเขามี ผีฟ้า ผีเรือน ผีป่า ผีคอก ผีดำหัวขี ผีหมู่บ้าน ผีไร่ ผีนา ผีน้ำ และผีจอมปลวก เป็นต้น

ประเพณีที่สำคัญของชาวม้ง คือ ประเพณีกินวอ หรือที่เรียกว่า ประเพณีวันขึ้นปีใหม่

ลักษณะทางเศรษฐกิจและสังคมของนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะมาจากครอบครัวที่มีฐานะยากจน มีรายได้น้อย (แบบรายงานสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียน, มปป.) ส่วนนักเรียนในโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนบ้านเมืองแม่ โรงเรียนบ้านปางตอง จะมาจากครอบครัวที่มีฐานะค่อนข้างยากจน มีรายได้น้อย (แบบรายงานสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียน, มปป.) การประกอบอาชีพส่วนมากจะทำไร่ขั้นหาลือ ปลูกข้าวไร่ ทำสวนกระเทียม รับจ้างทั่วไป หาของป่า และทอดผ้าพื้นเมือง นอกจากนั้นแต่ละบ้านจะเลี้ยงหมู ไก่ วัว ไร่เป็นอาหารและเหลือไว้ขาย ซึ่งจะต่างไปตามฐานะ การปลูกพืชไร่เพื่อการค้าจะมีบ้างในบางหมู่บ้านที่ทางหน่วยราชการหรือพ่อค้าเข้าไปส่งเสริมในการปลูก การขายผลผลิตส่วนใหญ่จะขายให้กับพ่อค้าคนกลางซึ่งจะเข้าไปรับซื้อตามห่ออบบ้านต่าง ๆ

ปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

จากการศึกษาแผนปฏิบัติงานประจำปี เอกสารแนะนำโรงเรียน แบบเก็บข้อมูลพื้นฐาน เอกสารวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนแม่บทของโรงเรียน แบบรายงานผลการวิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน และแบบรายงานสรุปผลการดำเนินงานของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่ง

ตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน สรุปปัญหาที่สำคัญเกี่ยวกับนักเรียน
ได้ดังนี้

นักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า
โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง โรงเรียนบ้านปางตอง และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะมีปัญหาเกี่ยวกับการ
ขาดสารอาหาร สุขภาพอนามัย ความยากจน ขาดการสนับสนุนในด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และ
เงินทุนการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เด็กไม่พูดภาษาไทยกลางในการสื่อสาร
และขาดสารไอโอดีน ส่วนนักเรียนในโรงเรียนบางโรงเรียนจะมีปัญหาเพิ่มเติมจากปัญหาดังกล่าว คือ
โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง จะมีปัญหาเกี่ยวกับเด็กพลัดถิ่นจากการอพยพของชนกลุ่มน้อยจาก
ประเทศพม่า โรงเรียนสังวาลย์วิทยาจะมีปัญหาเกี่ยวกับการเดินทางมาเรียนในฤดูฝนเป็นไปด้วย
ความยากลำบาก และผู้ปกครองใช้แรงงานเด็กเนื่องจากประกอบอาชีพทางการเกษตร และ
โรงเรียนบ้านแม่เงา จะมีปัญหาเกี่ยวกับเด็กนักเรียนไม่มีที่พักเป็นสัดส่วน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 งบประมาณของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางคอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
1. ที่มาของ งบประมาณ	-งบจัดสรรจาก หน่วยงานต้น สังกัด -งบบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาทั่วไป -งบบริจาคจาก สมาคมหรือมูลนิธิ ต่าง ๆ -งบบริจาคจาก คณะครูในโรง- เรียน -งบจากการ จำหน่ายผลผลิต ทางการเกษตร ของโรงเรียน	-งบจัดสรรจาก หน่วยงานต้น สังกัด -งบบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาทั่วไป -งบบริจาคจาก สมาคมหรือมูลนิธิ ต่าง ๆ -งบจากการกู้ยืม จากหน่วยงาน ต่าง ๆ -งบจากการ จำหน่ายผลผลิต ทางการเกษตร ของโรงเรียน	-งบจัดสรรจาก หน่วยงานต้น สังกัด -งบบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาทั่วไป -งบบริจาคจาก สมาคมหรือมูลนิธิ ต่าง ๆ -งบจากการ จำหน่ายผลผลิต ทางการเกษตร ของโรงเรียน	-งบจัดสรรจาก หน่วยงานต้น สังกัด -งบบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาทั่วไป -งบบริจาคจาก สมาคมหรือมูลนิธิ ต่าง ๆ -งบจากการกู้ยืม จากหน่วยงาน ต่าง ๆ -งบจากการ จำหน่ายผลผลิต ทางการเกษตร ของโรงเรียน	-งบจัดสรรจาก หน่วยงานต้น สังกัด -งบบริจาคจาก สมาคมหรือมูลนิธิ ต่าง ๆ -งบจากการ จำหน่ายผลผลิต ทางการเกษตร ของโรงเรียน	-งบจัดสรรจาก หน่วยงานต้น สังกัด -งบบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาทั่วไป	-งบจัดสรรจาก หน่วยงานต้น สังกัด -งบบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาทั่วไป -งบบริจาคจาก สมาคมหรือมูลนิธิ ต่าง ๆ -งบจากการ จำหน่ายผลผลิต ทางการเกษตร ของโรงเรียน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้าฯ	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
2.การสนับสนุนในค้ำ งประมาณ	-การจัดสรรจาก สพจ.แม่ฮ่องสอน 51,000 บาท -เงินสนับสนุน จากมูลนิธิบุญชู ศรีทอง และ พลเอกชวลิต สงใจยุทธ -เงินบริจาคจาก ธนาคารกสิกร ไทย เดือนละ 10,000 บาท -เงินบริจาคจาก บุคคลทั่วไป	-การจัดสรรจาก สพจ.แม่ฮ่องสอน 235,200 บาท -งบบริจาคจาก หน่วยงานของรัฐ และเอกชน -งบผู้ยืมจาก สำนักพระราชวัง -งบบริจาคจาก หน่วยงานและ ห้างร้านเอกชน	-การจัดสรรจาก สพจ.แม่ฮ่องสอน 65,100 บาท -งบบริจาคจาก ศูนย์โครงการ พระราชดำริปาง ตอง เดือนละ 2,000 บาท -งบบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาทั่วไป 107,100 บาท	-การจัดสรรจาก สพจ.แม่ฮ่องสอน 30,100 บาท -งบบริจาคจาก มูลนิธิฐาน เศรษฐกิจเพื่อกอง ทุนโครงการ อาหารกลางวัน 50,000 บาท -งบบริจาคจาก หน่วยงานของรัฐ และเอกชน	-การจัดสรรจาก สพจ.แม่ฮ่องสอน 24,500 บาท -งบบริจาคจาก มูลนิธิฐาน เศรษฐกิจเพื่อกอง ทุนโครงการ อาหารกลางวัน 50,000 บาท -งบบริจาคจากสื่อ สารมวลชนแห่ง ประเทศไทย 800,000 บาท	-การจัดสรรจาก สพจ.แม่ฮ่องสอน 97,500 บาท -งบบริจาคจากป่า ไม้เขตแม่สะเรียง 27,671 บาท -งบบริจาคจาก โรงเรียนวัดสุทธิ- วราราม -งบบริจาคจาก ศูนย์ประชา สงเคราะห์จังหวัด บุรีรัมย์	-การจัดสรรจาก สพจ.แม่ฮ่องสอน 17,500 บาท -งบบริจาคจากผู้มี จิตศรัทธาทั่วไป 353,480 บาท -งบบริจาคจาก สถาบันราชภัฏ เชียงใหม่ บริจาค สนามเด็กเล่น -งบบริจาคจาก หน่วยงานศาสนา เช่น วัด บริจาค เครื่องอุปโภค บริโภค

ตารางที่ 9 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะสีฯ	บ้านร่มเกล้าฯ	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
	-เงินบริจาคจาก คณะครูใน โรงเรียน			-งบบริจาคจาก หน่วยงานศาสนา เช่น วัด บริจาค อุปกรณ์เครื่อง ครัว -งบผู้เฒ่าจากตปจ.	-งบบริจาคจาก หน่วยงานศาสนา เช่น วัด บริจาค เครื่องอุปโภค บริโภคและ แบบเรียน -งบบริจาคจากผู้ ปกครองนักเรียน บริจาคข้าวสาร	-งบบริจาคจาก หน่วยงานศาสนา เช่น วัด บริจาค เครื่องอุปโภค บริโภค -งบบริจาคจาก กลุ่มสตรีฮ่องกง ในเมืองไทย บริจาคม่านปัก 2 หลัง	
3.การดำเนินการ การเกี่ยวกับ งบประมาณ	-หมวดค่าตอบแทน 17,988 บาท -หมวดค่าวัสดุ ทางการศึกษา 74,224 บาท	-หมวดเงินเดือน 1,747,863 บาท -หมวดค่าจ้าง ประจำ 183,480 บาท	-หมวดเงิน อุดหนุนค่าอาหาร เสริม (นม) 32,973 บาท	-หมวดเงินเดือน -หมวดค่าตอบแทน -หมวดค่าวัสดุ ทางการศึกษา	-หมวดค่าวัสดุ ทางการศึกษา -หมวดค่าครู- ภัณฑ์ทางการ ศึกษา	-หมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง 1,960,000 บาท	-หมวดค่าจ้าง ประจำ 18,000 บาท

ตารางที่ 9 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้าฯ	บ้านร่มเกล้าฯ	บ้านปางดง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
	-หมวดค่าครู- ภัณฑ์ทางการ ศึกษา 136,300 บาท -หมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง 128,000 บาท -หมวดค่าอาหาร และเครื่อง อุปโภคบริโภค 51,100 บาท	-หมวดค่าใช้สอย 3,700 บาท -หมวดค่า สาธารณูปโภค 48,000 บาท -หมวดค่าวัสดุ ทางการศึกษา 119,501 บาท -หมวดค่าครู- ภัณฑ์ทางการ ศึกษา 57,500 บาท -หมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง 1,752,000 บาท	-หมวดค่าวัสดุ ทางการศึกษา 16,200 บาท -หมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง 3,028,000 บาท -หมวดค่าอาหาร และเครื่อง อุปโภคบริโภค 65,100 บาท	-หมวดค่าครู- ภัณฑ์ทางการ ศึกษา -หมวดค่ารักษา พยาบาลนักเรียน -หมวดค่าจัดทำ โครงการเกษตร 41,760 บาท	-หมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง -หมวดค่าจัดทำ โครงการเกษตร และเครื่อง อุปโภคบริโภค 24,500 บาท	-หมวดค่าอาหาร และเครื่อง อุปโภคบริโภค 97,500 บาท -หมวดค่าอาหาร และเครื่อง อุปโภคบริโภค 17,500 บาท	-หมวดค่าใช้สอย -หมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง 200,000 บาท -หมวดค่าอาหาร และเครื่อง อุปโภคบริโภค 17,500 บาท

ตารางที่ 9 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
4. ปัญหา เกี่ยวกับงบประมาณ	-ขาดงบประมาณ ด้านอาหารและ เครื่องนุ่งห่ม สำหรับนักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดตั้งกอง ทุนหมุนเวียนใน การทำกาารเกษตร	-หมวดค่าอาหาร และเครื่อง อุปโภคบริโภค 235,200 บาท -ขาดงบประมาณ ด้านอาหารและ เครื่องนุ่งห่ม สำหรับนักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อยา รักษาโรค	-ขาดงบประมาณ ด้านอาหารและ เครื่องนุ่งห่ม สำหรับนักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดตั้งกอง ทุนหมุนเวียนใน การทำกาารเกษตร -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุหลักสูตร	-หมวดค่าอาหาร และเครื่อง อุปโภคบริโภค 30,100 บาท -ขาดงบประมาณ ด้านอาหารและ เครื่องนุ่งห่ม สำหรับนักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดตั้งกอง ทุนหมุนเวียนใน การทำกาารเกษตร	-ขาดงบประมาณ ด้านอาหารและ เครื่องนุ่งห่ม สำหรับนักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อ ฝึกฝนวิชาชีพ ต่างๆ	-ขาดงบประมาณ ด้านอาหารและ เครื่องนุ่งห่ม สำหรับนักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดตั้งกอง ทุนหมุนเวียนใน การทำกาารเกษตร	-ขาดงบประมาณ ด้านอาหารและ เครื่องนุ่งห่ม สำหรับนักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ ประจำบ้านพัก นักเรียน

ตารางที่ 9 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
	-ขาดงบประมาณ สำหรับจัดตั้งกอง ทุนสหกรณ์ร้าน ค้าเพื่อนำผลกำไร มาเลี้ยงเด็ก นักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุทางการ เกษตร	-ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ใน การบำรุงดูแล รักษาสัตว์ -ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง ห้องเรียนเนื่อง จากโรงเรียนต้อง รับนักเรียนเพิ่ม ทุกปี -ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง และซ่อมแซม บ้านพักนักเรียน	-ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง บ้านพักนักเรียน	-ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ใน การบำรุงดูแล รักษาสัตว์ -ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง และซ่อมแซม บ้านพักนักเรียน		-ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์เพื่อ ฝึกฝนวิชาชีพ ต่างๆ -ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง สถานที่ประกอบ อาหาร -ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง สถานที่จัดกิจกรรม	-ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุทางการ- ศึกษา -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุทางการ- เกษตร -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อเชื้อ เพลิงเพื่อผลิต ไฟฟ้า

ตารางที่ 9 (ต่อ)

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้าฯ	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
	-ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ รถยนต์เพื่อใช้ เป็นพาหนะขนส่ง นักเรียนไป ทำงานและส่งผล ผลิต	-ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง ระบบประปา โรงเรียน				-ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง โรงซักผ้าและ อาบน้ำชาย-หญิง -ขาดงบประมาณ สำหรับจัดซื้อ วัสดุทางการ- เกษตร -ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง และซ่อมแซม บ้านพักนักเรียน -ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง บ้านพักครู	-ขาดงบประมาณ สำหรับก่อสร้าง และซ่อมแซม บ้านพัก

จากตารางที่ 9 พบว่า ที่มาของงบประมาณนั้น โรงเรียนทั้งหมดจะได้รับงบประมาณจากการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียนจะใช้งบจากการกู้ยืมจากหน่วยงานต่าง ๆ และงบบริจาคจากคณะกรรมการในโรงเรียน โดยโรงเรียนทั้งหมดจะได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณจากสปป. ส่วนบางโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนจากผู้มีจิตศรัทธาทั่วไป หน่วยราชการ และสมาคมหรือมูลนิธิต่าง ๆ ซึ่งโรงเรียนทั้งหมดจะนำงบประมาณไปดำเนินการเป็นหมวดค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้าง และหมวดค่าอาหารและเครื่องอุปโภคบริโภค

ปัญหาก็เกี่ยวกับงบประมาณ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดจะมีปัญหาก็เกี่ยวกับงบประมาณ โดยปัญหาส่วนใหญ่ คือ ขาดงบประมาณด้านอาหารและเครื่องนุ่งห่มสำหรับนักเรียน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียนจะขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อรถยนต์เพื่อให้เป็นพาหนะขนส่งนักเรียน ไปทำงานและส่งผลิต ขาดงบประมาณสำหรับก่อสร้างระบบประปาโรงเรียน ขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อเชื้อเพลิงเพื่อผลิตไฟฟ้า และขาดงบประมาณสำหรับก่อสร้างสถานที่ต่าง ๆ เช่น สถานที่สำหรับประกอบอาหาร สถานที่สำหรับจัดกิจกรรม โรงซักผ้า และโรงอาบน้ำชาย-หญิง เป็นต้น

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง ตั้งกักสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง สรุปได้ดังนี้

2.1 สถานภาพทั่วไปของผู้บริหารโรงเรียน

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน เป็นเพศชาย ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 2 ใน 7 เท่ากัน มีอายุระหว่าง 36-40 ปี และ 51-55 ปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน มีอายุระหว่าง 31-35 ปี 41-45 ปี และ 46-50 ปี ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ และสมรสแล้ว ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 4 ใน 7 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง ระหว่าง 4-6 ปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง ระหว่าง 1-3 ปี และส่วนมาก จำนวน 6 ใน 7 มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง ซึ่งหน่วยงานที่จัดคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจัดอบรมในปี พ.ศ. 2538 ในหัวข้อ การประชุมสัมมนาครูโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง

2.2 สภาพและปัญหาด้านนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง

2.2.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนด้านนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง

ที่มาของนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 รับนโยบายมาจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด รองลงมา จำนวน 3 ใน 7 โรงเรียนเป็นผู้กำหนดนโยบายเอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 เท่ากัน รับนโยบายมาจากสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ

หลักการของนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีนโยบาย คือ มุ่งเปิดโอกาสให้เด็กในวัยเรียนทุกคนเข้ารับการศึกษอย่างครบถ้วน รองลงมา จำนวน 5 ใน 7 มุ่งเน้นการดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงทั้งด้านสวัสดิการ และ

สุขภาพเพื่อให้นักเรียนได้เรียนอย่างมีความสุข จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มุ่งเน้นการปรับปรุงอาคารเรียนและบริเวณ โรงเรียนให้สวยงามร่มรื่นเอื้อต่อกิจกรรมการเรียนการสอน และความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนของตนเอง

วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 เท่ากัน มีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา คือ เพื่อให้โอกาสเด็กชาวเขาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนที่ไร้โอกาส ได้รับการศึกษาภาคบังคับ และเพื่อสร้างแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กชาวเขาที่อยู่กระจัดกระจายตามเทือกเขาต่าง ๆ และไม่สามารถจัดตั้งโรงเรียนให้ในอ้อมบ้านนั้นได้ รองลงมา จำนวน 4 ใน 7 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวเขาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนทั้งด้านการหาเลี้ยงชีพ สุขภาพอนามัย และความรับผิดชอบต่อสังคม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 เท่ากัน เพื่อสร้างชาวเขาในจังหวัดแม่ฮ่องสอนให้เป็นชาวเขาที่พัฒนา เพื่อลดการตัดไม้ทำลายป่าการทำไร่เลื่อนลอย การปลูกฝิ่น คดโกงการค้าสัตว์ และเพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นและความมั่นคงของชาติ สร้างความสำนึกในความเป็นไทย เอื้อมโถงการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

การกำหนดแนวค่านิยมการตามนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 กำหนดแนวค่านิยมการตามนโยบาย คือ กำหนดให้กิจกรรมในรอบวันเป็นการศึกษาทั้งหมด ครูต้องฝึกอบรมนักเรียนตลอดเวลา รองลงมา จำนวน 4 ใน 7 เท่ากัน กำหนดให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนมีรูปแบบเฉพาะ โดยเน้นการรับเด็กในวัยเรียนจากห้อมบ้านชาวเขาเผ่าต่าง ๆ และกำหนดให้นักเรียนต้องทำการเกษตรให้มีผลผลิตเหลือส่งขายตลาดได้ โดยครูจะเป็นผู้สอนแนะวิธีการที่ใช้ในการผลิตให้เหมาะสมกับชีวิตบนเขา และให้ผลผลิตสูงด้วย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ใช้ 3 ประสาน คือ ผู้ปกครองมีส่วนร่วม ขอสนับสนุนจากรัฐ และขอบริจาคจากผู้มีจิตศรัทธา

วิธีการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และแนวค่านิยมในการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ใช้วิธีการจัดประชุมครูเพื่อกำหนดแนวทางร่วมกัน รองลงมา จำนวน 4 ใน 7 ผู้บริหารกำหนดและชี้แจงให้ครูในโรงเรียนทราบโดยทั่วกัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ประชุมเฉพาะผู้บริหารโรงเรียน เพื่อกำหนดแนวทางร่วมกัน และการประชุมผู้ปกครองเพื่อกำหนดแนวทางร่วมกัน

ปัญหาที่เกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีปัญหาที่เกี่ยวกับนโยบาย โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 7 คือ โรงเรียนขาดเอกสารที่เกี่ยวข้องให้ครูศึกษา รองลงมา จำนวน 2 ใน 7 เท่ากัน เอกสารเกี่ยวกับนโยบายของต้นสังกัดไม่ชัดเจน ขาดการชี้แจงนโยบายของต้นสังกัดให้คณะครูได้ทราบ และขาดงบประมาณ

สนับสนุนในด้านอาหาร และเครื่องนุ่งห่มสำหรับนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน บุคลากรขาดทักษะในการวางแผนกำหนดคนโบาย ขาดอาคารสถานที่สำหรับจัดกิจกรรม การดูแลเด็กนักเรียนไม่ทั่วถึง และไม่สามารถปฏิบัติตามนโยบายที่กำหนดไว้ได้

วิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 2ใน7 เท่ากัน มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขอเอกสารนโยบายจากต้นสังกัด จัดประชุมครูเพื่อกำหนดแนวทางร่วมกัน และจัดให้นักเรียนได้พึ่งตนเองเพื่อความอยู่รอด โดยการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน จัดหางบประมาณเพื่อสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษาสงเคราะห์ และจัดทำโครงการขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ศูนย์พัฒนาสงเคราะห์ชาวเขา สงฆ์ธรรมจาริก และองค์กรศาสนาคริสต์

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง

ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ครูวิชาการ โรงเรียน จำนวน 7 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง สรุปได้ดังนี้

8.1 สถานภาพทั่วไปของครูวิชาการโรงเรียน

ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน7 เป็นเพศหญิง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 เป็นเพศชาย และจำนวน 3ใน7 มีอายุระหว่าง 25-30 ปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 เท่ากัน มีอายุระหว่าง 31-35 ปี และ 36-40 ปี ครูวิชาการโรงเรียนส่วนมาก จำนวน 6ใน7 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 4ใน7 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคกลาง และส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน7 เป็นโสด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 สมรสแล้ว ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ เป็นครูประจำชั้น และเป็นครูประจำงานส่งเสริมการเรียนการสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ เป็นครูประจำบ้านพัก โดยการเป็นครูประจำชั้นนั้น ส่วนมาก จำนวน 5ใน7 ประจำชั้น ป. 4 จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน ประจำชั้นป. 1 , ป. 5 , ป.6 และ ม.2 ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 4ใน7 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง ระหว่าง 1-3 ปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง ระหว่าง 4-6 ปี และ

ส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง ซึ่งหน่วยงานที่จัดคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจัดอบรมในปี พ.ศ. 2538 ในหัวข้อ การประชุมสัมมนาครูโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง

8.2 สภาพและปัญหาด้านการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง

3.2.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูวิชาการ โรงเรียนด้านการจัดตั้งคณะ

ทำงานเพื่อการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง

การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่ง

ตนเอง พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ไม่ได้ดำเนินการ และส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีวิธีการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเองโดย ให้ครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง รongลงมา จำนวน 2 ใน 7 ดำเนินการปรับและจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเองภายใต้การแนะนำจากศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ให้ครูวิชาการโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการ

3.2.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูวิชาการ โรงเรียนด้านการปรับ

โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษา ทุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

การปรับโครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตรประถมศึกษาทุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 ไม่ได้ดำเนินการ ส่วนครูวิชาการโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ได้ดำเนินการ โดยสาเหตุที่ไม่ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างเนื้อหานั้น เนื่องจากเนื้อหาในหลักสูตรมีความสอดคล้องกับท้องถิ่น สภาพชีวิต และปัญหาของชาวเขาที่อยู่แล้ว รongลงมา จำนวน 3 ใน 6 มีภารกิจการสอนมาก ไม่มีเวลาดำเนินการ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 เท่ากัน ไม่มีความรู้ในการปรับโครงสร้างเนื้อหา และผู้บริหารโรงเรียนไม่ให้ความสนับสนุน นอกจากนี้ยังพบว่า โครงสร้างเนื้อหาที่โรงเรียนนำมาใช้จัดการเรียนการสอน ในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างเนื้อหานั้น ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 6 คน ใช้โครงสร้างเนื้อหาจากหลักสูตรประถมศึกษาทุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) รongลงมา จำนวน 5 ใน 6 ใช้โครงสร้างเนื้อหาจากแผนการสอนบูรณาการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 ใช้โครงสร้างเนื้อหาจากแบบเรียนสำเร็จรูปของสำนักพิมพ์เอกรณ

จุดมุ่งหมายการปรับโครงสร้างเนื้อหา พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน เท่ากัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สอดคล้องกับท้องถิ่น สภาพชีวิต และปัญหาของชาวเขา และเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

ลักษณะการปรับโครงสร้างเนื้อหา พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน เท่ากัน ปรับโครงสร้างเนื้อหาในลักษณะการเพิ่มเติมเนื้อหาสาระที่จำเป็นสำหรับชาวเขา นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และปรับโครงสร้างเนื้อหาโดยการลดเนื้อหาสาระที่ไม่เป็น ประโยชน์สำหรับชาวเขาจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการปรับโครงสร้างเนื้อหาในลักษณะ การเพิ่มเติมเนื้อหาสาระที่จำเป็นสำหรับชาวเขานอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างเนื้อหาในระดับชั้น ป.5-6 ในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ โดยเนื้อหาสาระที่ปรับเพิ่มเติม ได้แก่ การตัดเย็บ การทำอิฐปูนถือ การเกษตรแบบครบวงจร การทำไม้กวาดคอกหญ้า และการทอผ้า เป็นต้น ส่วนการปรับโครงสร้าง เนื้อหาโดยการลดเนื้อหาสาระที่ไม่เป็นประโยชน์สำหรับชาวเขาจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างเนื้อหาในระดับชั้น ป.5-6 ในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ โดยปรับลดเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องงานบ้าน

วิธีการปรับโครงสร้างเนื้อหา พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน มีวิธีปรับโครงสร้างเนื้อหาโดยการประชุมคณะครูในโรงเรียน เพื่อกำหนดผู้รับผิดชอบ เช่น หน่วย เกษตร และหน่วยการศึกษานอกระบบ เป็นต้น แล้วให้ผู้รับผิดชอบดำเนินการปรับโครงสร้าง เนื้อหาด้วยตนเอง

ปัญหาในการปรับโครงสร้างเนื้อหา พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน ไม่มีปัญหาในการปรับโครงสร้างเนื้อหา

3.2.3 สภาพและปัญหาก็เกี่ยวกับการปฏิบัติของครูวิชาการ โรงเรียนด้านการปรับ โครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. 2533)

การปรับโครงสร้างเวลาเรียนของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน7 ไม่ได้ดำเนินการ ส่วน ครูวิชาการ โรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 ได้ดำเนินการ โดยสาเหตุที่ไม่ได้ดำเนินการ ปรับโครงสร้างเวลาเรียนนั้น เนื่องจากโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีความเหมาะสมคืออยู่แล้ว รองลงมา จำนวน 2ใน5 ไม่มีเอกสารหรือแหล่งความรู้ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน5 ไม่มีความรู้ในการปรับโครงสร้างเวลาเรียน

จุดมุ่งหมายการปรับโครงสร้างเวลาเรียน พบว่า ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สอดคล้องกับตารางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง และเพื่อให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

ลักษณะการปรับโครงสร้างเวลาเรียน พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 2 คน ปรับโครงสร้างเวลาเรียนในลักษณะการเพิ่มเวลาเรียนของหัวข้อเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับชาวเขานอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และดำเนินการปรับโครงสร้างเวลาเรียนโดยการลดเวลาเรียนของหัวข้อเนื้อหาที่ไม่เป็นประโยชน์สำหรับชาวเขาจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยการปรับโครงสร้างเวลาเรียนในลักษณะการเพิ่มเวลาเรียนของหัวข้อเนื้อหาที่จำเป็นสำหรับชาวเขา นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 2 คน ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างเวลาเรียนในระดับชั้น ป.1-6 ในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างเวลาเรียนในกลุ่มวิชาส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยเวลาเรียนของหัวข้อเนื้อหาที่ปรับเพิ่มเติม ได้แก่ การประกอบอาชีพเกษตรบนที่สูง การทำไร่บนที่ลาดเขา การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามสำหรับชาวเขา สังเกตคิด ความเป็นไทย การติดต่อกับบุคคลภายนอก การปรับปรุงธรรมชาติให้เป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิต การค้นคว้า การทำอิฐบล็อก การเกษตรแบบครบวงจร การทำไม้กวาดดอกหญ้า และการทอผ้า เป็นต้น ส่วนการปรับโครงสร้างเวลาเรียนโดยการลดเวลาเรียนของหัวข้อเนื้อหาที่ไม่เป็นประโยชน์สำหรับชาวเขาจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้น ครูวิชาการโรงเรียน จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างเวลาเรียนในระดับชั้น ป.1-6 ในกลุ่มทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มส่งเสริมประสบการณ์ชีวิต และกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ โดยเวลาเรียนของหัวข้อเนื้อหาที่ปรับลด ได้แก่ การดูและการหารเลขหลายหลัก เศษส่วน ทศนิยม รูปทรงเรขาคณิต สมการ ฟ้าพื้นและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จักรวาล และอวกาศ และงานบ้าน เป็นต้น

วิธีการปรับโครงสร้างเวลาเรียน พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 2 คน มีวิธีปรับโครงสร้างเวลาเรียนโดยการนำเวลาเรียนของหัวข้อเนื้อหาที่กำหนดไปปรับเข้าไปในโครงสร้างเวลาเรียนของรายวิชา และระดับชั้นที่โครงการ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน ศึกษาจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมและคาบเวลาเรียนที่กำหนดไว้ในคำอธิบายหรือรายวิชาของหลักสูตรแม่บท และกำหนดเวลาเรียนของหัวข้อเนื้อหาที่จะเพิ่มหรือลด

ปัญหาในการปรับโครงสร้างเวลาเรียน พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 2 คน ไม่มีปัญหาในการปรับโครงสร้างเวลาเรียน

3.2.4 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูวิชาการ โรงเรียนด้านการจัดทำ หลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง

การจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ไม่ได้ดำเนินการ โดยสาเหตุที่ไม่ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเองนั้น เนื่องจากครูมีหน้าที่รับผิดชอบมาก ไม่มีเวลาดำเนินการ รองลงมา จำนวน 2 ใน 7 เท่ากัน ครูไม่มีความรู้ในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น และครูไม่มีเอกสารหรือแหล่งความรู้ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ไม่มีผู้เสนอแนะแนวทาง นอกจากนี้ยังพบว่า ในกรณีที่โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการจัดทำหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเองนอกเหนือจากหลักสูตรปกติ ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยยึดหลักการติดตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) รองลงมา จำนวน 6 ใน 7 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนบูรณาการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรศึกษานอกโรงเรียน โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) นั้น ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวในระดับชั้น ป.2 จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 ใน 7 เท่ากัน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้น ป.1, ป.3, ป.4, ป.5 และ ป.6 ในกลุ่มทักษะ วิชาคณิตศาสตร์ และภาษาไทย ส่วนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแผนการสอนบูรณาการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอนนั้น ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 6 คน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวในระดับชั้น ป.3-4 รองลงมา จำนวน 5 ใน 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้น ป.5 จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับชั้น ป.6 ในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต รองลงมา จำนวน 5 ใน 6 เท่ากัน ในกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย และกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 ในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

โรงเรียน จำนวน 7 คน ครูวิชาการ จำนวน 7 คน ครูผู้สอน จำนวน 42 คน และนักเรียน จำนวน 18 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยในการสัมภาษณ์ครูผู้สอน จำนวน 42 คนนั้นแบ่งเป็นการสัมภาษณ์ครูผู้สอนที่มีหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรมการทำสวนข้าว จำนวน 2 คน กิจกรรมการทำสวนผัก จำนวน 25 คน กิจกรรมการปลูกพืชไร่ จำนวน 15 คน กิจกรรม

การปลูกไม้ผล จำนวน 18 คน กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ จำนวน 21 คน กิจกรรมสหกรณ์ จำนวน 12 คน กิจกรรมการผลิตเกลือ ไอโอซิน จำนวน 2 คน และกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก จำนวน 1 คน รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการนำหลักสูตรไปใช้ สรุปได้ดังนี้

4.1 สภาพและปัญหาด้านการบริหารหลักสูตร

4.1.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหาร โรงเรียนด้านการบริหาร และบริการหลักสูตร

การเตรียมบุคลากรเพื่อการจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีการจัดเตรียมบุคลากร โดยส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน7 มีวิธีการเตรียมโดย จัดครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา รองลงมา จำนวน 5ใน7 ผู้บริหารโรงเรียนจัดประชุมชี้แจง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน จัดไปสู่งานนอกสถานที่ และเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่ครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

การเตรียมบุคลากรร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน7 เตรียมบุคลากรร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ รองลงมา จำนวน 5ใน7 เตรียมบุคลากรร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เตรียมบุคลากรร่วมกับคณะครูในโรงเรียน และสำนักงานอนามัยตำบล

การเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อการจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน เตรียมบุคลากรในเรื่องกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน รองลงมา จำนวน 6ใน7 เตรียมบุคลากรในเรื่องหลักสูตรของโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 เท่ากัน เตรียมบุคลากรในเรื่องการประกอบอาชีพเกษตรบนที่สูง และเทคนิคการปกครองนักเรียน

การจัดบุคลากรเพื่อจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาหรือระดับชั้น พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน7 จัดบุคลากรโดย คำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมของครูที่จะเข้าสอน รองลงมา จำนวน 4ใน7 คำนึงถึงวิชาเอกของครูที่จะเข้าสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 เท่ากัน จัดโดยคำนึงถึงประสบการณ์การสอน และจัดตามความสมัครใจและความสนใจของครู

การกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน กำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบของ

บุคลากรโดย จัดให้ประจำชั้นเรียน รองลงมา จำนวน 6ใน7 จัดให้ประจำงานส่งเสริมการเรียนการสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 จัดให้ประจำบ้านพักนักเรียน

ปัญหาการเตรียมบุคลากรและจัดบุคลากร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีปัญหาในการเตรียมบุคลากรและจัดบุคลากร โดยปัญหาที่พบ คือ ครูมีจำนวนน้อย ต้องรับภาระงานมาก รองลงมา จำนวน 6ใน7 เท่ากัน ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา เช่น เกษตรกรรม หรือวิทยาศาสตร์ และครูไม่สามารถอยู่กับเด็กนักเรียนได้ตลอดเวลา จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน ครูไม่มีเวลาว่างเป็นของตัวเอง และครูสุขภาพไม่ดี เจ็บป่วยบ่อย

วิธีแก้ปัญหาในการเตรียมบุคลากรและจัดบุคลากร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขออัตราครูในสาขาที่ขาดแคลนไปยังต้นสังกัด รองลงมา จำนวน 3ใน7 ให้โรงเรียนสามารถคัดเลือกครูเองได้ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน ให้ครูคนเดียวรับผิดชอบหลายอย่าง ขอบุคลากรจากชุมชนมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้บริหารรับผิดชอบงานแทนครูผู้สอนชั่วคราว และเปิด โอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกัน และกัน

การบริการวัสดุหลักสูตร เพื่อการจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักสูตรโรงเรียน ประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน จัดให้มีการบริการ วัสดุหลักสูตรประเภทต่าง ๆ เช่น คู่มือการใช้หลักสูตร หนังสือเรียน และหนังสือแบบฝึกหัด รองลงมา จำนวน 6ใน7 จัดบริการวัสดุหลักสูตรประเภทหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5ใน7 จัดบริการวัสดุหลักสูตรประเภทแผน การสอนบูรณาการของสำนักงานการศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

การประสานงานเพื่อร่วมใช้วัสดุอุปกรณ์กับหน่วยงานอื่น ๆ พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน7 จัดให้มีการประสานงานร่วมกับ โรงเรียนในสำนักงานกลุ่ม โรงเรียนเดียวกัน รองลงมา จำนวน 2ใน7 ประสานงานร่วมกับ โรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาตามแนวคิด หลักสูตรเดียวกัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน ประสานงานร่วมกับชุมชนในเขตบริการของ โรงเรียน และสำนักงานเกษตรอำเภอ

การจัดตั้งแวดล้อมด้านอาคาร สถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการ ศึกษาตามแนวคิด หลักสูตร โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน จัดให้มีบ้านพักนักเรียน สถานที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัว สถานที่สำหรับเลี้ยง สัตว์ และเครื่องมือการเกษตร รองลงมา จำนวน 6ใน7 จัดให้มีสถานที่สำหรับปลูกไม้ผล จำนวน น้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน จัดให้มีโรงสีข้าว สวนหย่อม สนามกีฬา และห้องนํ้านักเรียน

ปัญหาในการบริการวัสดุหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีปัญหาในการบริการวัสดุหลักสูตร โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 คือ ขาดแคลนเอกสารเกี่ยวกับวัสดุหลักสูตร รองลงมา จำนวน 3 ใน 7 เท่ากัน ครูไม่ได้ศึกษาเอกสารวัสดุหลักสูตร และการบริการวัสดุหลักสูตรเป็นไปอย่างล่าช้า จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ขาดหลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง และบุคลากรมีการปรับเปลี่ยนบ่อย ๆ ทำให้ขาดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง

วิธีแก้ปัญหามีปัญหาในการบริการวัสดุหลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 2 ใน 7 มีวิธีแก้ปัญหาโดย จัดซื้อหรือหาเอกสารวัสดุหลักสูตรค้ำของบุคคลจากแหล่งต่าง ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ขอเอกสารวัสดุหลักสูตรไปยังคณบดี คณบดี อิมเอกสารวัสดุหลักสูตรจากโรงเรียนอื่น ๆ จัดให้ครูเข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงานจากแหล่งที่มีความรู้ จัดประชุมครูเพื่อชี้แจงและซักถามระบบการทำงาน และจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งเน้นการเกษตร การเลี้ยงสัตว์ และการอยู่ร่วมกัน

4.1.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตร

วิธีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร เพื่อจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 มีวิธีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร โดย จัดประชุมชี้แจงผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นชาวเขมรต่าง ๆ รองลงมา จำนวน 2 ใน 7 เท่ากัน จัดทำเอกสารการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ถึงโรงเรียนอื่น ๆ และจัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามหย่อมบ้านต่าง ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 จัดทำโครงการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ถึงหน่วยงานอื่น ๆ

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมการด้านการจัดการเรียนการสอนของครูตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนโดย ประชุมครูเพื่อวางแผนและเตรียมงานด้านการเกษตรเพื่อการพึ่งตนเองก่อนเปิดภาคเรียน รองลงมา จำนวน 2 ใน 7 จัดเตรียมแผนการสอน บูรณาการหรือหลักสูตรท้องถิ่นให้ครูใช้ศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน จัดทำแผนการสอนสำหรับครูในโรงเรียนแบบพึ่งตนเองโดยเฉพาะเพื่อให้เตรียมการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน และจัดให้ครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาตามที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเลือก ใช้เทคนิคการสอน เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูตามแนวคิด หลักการโรงเรียนประถมศึกษา แบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุน โดย เปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนซึ่งกันและกัน รองลงมา จำนวน 3ใน7 จัดให้ครูมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการศึกษาหาความรู้ ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากกันและกัน การเรียนรู้ด้วยวิธีแก้ปัญหา การใช้กระบวนการเรียนการสอน เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ และการใช้แหล่งวิชาในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน จัดให้ครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาตามที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น และจัดให้มีการนิเทศการสอนของครู

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู เพื่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด หลักการโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน7 มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุน โดย จัดให้ครูใช้สื่อที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน จำนวน น้อยที่สุด จำนวน 4ใน7 เท่ากัน จัดให้ครูใช้สื่อที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ชาวเขาเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน และจัดให้ครูใช้สื่อที่เป็นบุคคลในชุมชนเพื่อช่วยในการ จัดการเรียนการสอน

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตาม แนวคิด หลักการโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน7 มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุน โดย จัดให้ครูประเมินผลการเรียนการสอนทั้งด้านเนื้อหาวิชา และด้านพฤติกรรม รองลงมา จำนวน 3ใน7 ให้คำแนะนำแก่ครูในเรื่องเกี่ยวกับการวัดและ ประเมินผล โดยเฉพาะวิธีการประเมินผลตนเองของนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 จัด หาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของ โรงเรียนแบบพึ่งตนเองให้ครูศึกษา

วิธีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 มีวิธีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดย กำหนดให้ครูจัดทำแผนการสอน เป็นประจำ รองลงมา จำนวน 3ใน7 เท่ากัน จัดให้ครูวางแผนและเตรียมการสอนร่วมกัน และวางแผนการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน และ ครูในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 ให้คำปรึกษาแนะนำครูเป็นรายบุคคล

ปัญหาในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ทั้งหมด จำนวน 7 คน มีปัญหาในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 คือ ขาดเอกสารต่าง ๆ เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าสำหรับครู รองลงมา จำนวน

3 ใน 7 ครูมีภาระงานมากไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอนหรือศึกษาวัสดุหลักสูตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ขาดการวางแผนการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ การดำเนินการพัฒนาหลักสูตรท้องถิ่นสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเองไม่เสร็จตามเป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

วิธีแก้ปัญหาในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 7 เท่ากัน มีวิธีแก้ปัญหาโดย ส่งเสริมให้ครูศึกษา ค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเอกสารหลักสูตรอยู่เสมอ และขอสนับสนุนด้านเอกสารหลักสูตรจากคืนสังกัด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรปกติ เน้นกิจกรรมด้านวิชาการ และลดกิจกรรมด้านการเกษตร

4.1.3 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูวิชาการ โรงเรียนด้านการบริหาร และบริการหลักสูตร

การเตรียมบุคลากรเพื่อการจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีการจัดเตรียมบุคลากรโดยครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 6 คน จัดครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนา รองลงมา จำนวน 3 ใน 6 จัดไปงานนอกสถานที่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 6 ผู้บริหารโรงเรียนจัดประชุมชี้แจง

การเตรียมบุคลากรร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 เท่ากัน เตรียมบุคลากรร่วมกับสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด รองลงมา จำนวน 2 ใน 7 เตรียมบุคลากรร่วมกับสำนักงานกลุ่มโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน เตรียมบุคลากรร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และคณะครูในโรงเรียน

การเตรียมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อการจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักสูตรโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน เตรียมบุคลากรในเรื่องกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียน รองลงมา จำนวน 5 ใน 7 เท่ากัน เตรียมบุคลากรในเรื่องหลักการของโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง การประกอบอาชีพเกษตรบนที่สูง และเทคนิคการปกครองนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 เตรียมบุคลากรในเรื่องกระบวนการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กชายเขา

การจัดบุคลากรเพื่อจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชาหรือระดับชั้น พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 จัดบุคลากรโดย คำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสมของ

ครูที่จะเข้าสอน รองลงมา จำนวน 4ใน7 คำนี้ถึงวิชาเอกของครูที่จะเข้าสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 จัดตามคำสั่งของผู้บริหาร โรงเรียน

การกำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานของบุคลากรใน โรงเรียน พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน กำหนดหน้าที่ และความรับผิดชอบ ของบุคลากรโดย จัดให้ประจำชั้นเรียน และจัดให้ประสานส่งเสริมการเรียนการสอน รองลงมา จำนวน 4ใน7 จัดให้ประจำกลุ่มงานเกษตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 จัดให้ประจำบ้านพัก นักเรียน

ปัญหาการเตรียมบุคลากรและจัดบุคลากร พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน7 มีปัญหาในการเตรียมบุคลากรและจัดบุคลากร ส่วนครูวิชาการโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 ไม่มีปัญหาในการเตรียมและจัดบุคลากร โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน6 คือ ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะสาขา เช่น เกษตรกรรม พืชศาสตร์ และคณิตศาสตร์ รองลงมา จำนวน 4ใน6 ครูมีจำนวนน้อยต้องรับภาระงานมาก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน6 ครูไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นอยู่ในโรงเรียนและชุมชนได้

วิธีแก้ปัญหในการเตรียมบุคลากรและจัดบุคลากร พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน6 มีวิธีแก้ปัญหาโดย จัดครูตามประเภทการณ์ในการปฏิบัติงาน รองลงมา จำนวน 2ใน6 ขออัตราครูในสาขาที่ขาดแคลนไปยังต้นสังกัด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน6 เท่ากัน จัดครูเข้ารับการอบรมหรือแลกเปลี่ยนแนวคิดซึ่งกันและกัน จัดครูเพื่อจัดการเรียนการสอน ตามความสมัครใจและความสนใจของครู ให้ครูศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และจัดหาครูที่มี ประเภทการณ์ให้เป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงาน

การบริการวัสดุหลักสูตร เพื่อการจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักสูตร โรงเรียน ประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน จัดบริการวัสดุหลักสูตรประเภทหลักสูตรประถมศึกษา ทุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) รองลงมา จำนวน 6ใน7 เท่ากัน บริการวัสดุหลักสูตรประเภทคู่มือการใช้หลักสูตร และแผนการสอน บูรณาการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5ใน7 เท่ากัน บริการวัสดุหลักสูตรประเภทหนังสือเรียน และหนังสือแบบฝึกหัด

การประสานงานเพื่อร่วมใช้วัสดุอุปกรณ์กับหน่วยงานอื่น ๆ พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน7 ประสานงานร่วมกับโรงเรียนในสำนักงานกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน รองลงมา จำนวน 2ใน7 ประสานงานร่วมกับโรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาตาม แนวคิดหลักการเดียวกัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน ประสานงานร่วมกับคณะครูใน โรงเรียนเดียวกัน โรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานเกษตรอำเภอ และสภาตำบล

การจัดตั้งแวดล้อมด้านอาคาร สถานที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน จัดให้มีสถานที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัว และสถานที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ รองลงมา จำนวน 6 ใน 7 เท่ากัน จัดให้มีบ้านพักนักเรียน สถานที่สำหรับทำไร่ และเครื่องมือสำหรับการเกษตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 จัดให้มีโรงสีข้าว

ปัญหาในการบริการวัสดุหลักสูตร พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีปัญหาในการบริการวัสดุหลักสูตร โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 คือ ขาดแคลนเอกสารเกี่ยวกับวัสดุหลักสูตร รองลงมา จำนวน 3 ใน 7 เท่ากัน ครูไม่ได้ศึกษานอกสารวัสดุหลักสูตร และการบริการวัสดุหลักสูตรเป็นไปอย่างล่าช้า จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ขาดการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่ร่วมใช้วัสดุหลักสูตร

วิธีแก้ปัญหามในการบริการวัสดุหลักสูตร พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขอเอกสารวัสดุหลักสูตรจากหน่วยงานต้นสังกัด รองลงมา จำนวน 2 ใน 7 ประชาสัมพันธ์การใช้วัสดุหลักสูตรร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ให้ครูจัดหาเอกสารวัสดุหลักสูตร ใช้วัสดุหลักสูตรที่มีอยู่ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดศึกษาดูงานนอกสถานที่ จัดหาวิทยากรมาให้ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และกำหนดหน้าที่ของผู้รับผิดชอบงานด้านต่าง ๆ ให้ชัดเจน

4.1.4 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูวิชาการ โรงเรียนด้านการสนับสนุน และส่งเสริมการใช้หลักสูตร

วิธีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร เพื่อจัดการศึกษาตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 มีวิธีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตร โดย จัดให้มีกิจกรรมการเยี่ยมบ้านนักเรียนตามหอชมบ้านต่าง ๆ รองลงมา จำนวน 2 ใน 7 จัดทำเอกสารการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนเพื่อเผยแพร่ถึงโรงเรียนอื่น ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 จัดให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรเป็นประจำทุกวัน

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการเตรียมการด้านการจัดการเรียนการสอนของครู ตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 เท่ากัน มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุนโดย ประชุมครูเพื่อวางแผนและเตรียมงานด้านการเกษตรเพื่อการพึ่งตนเองก่อนเปิดภาคเรียน และจัดเตรียมแผนการสอนบูรณาการหรือ

หลักสูตรท้องถิ่นให้ครูใช้ศึกษาก่อนเปิดภาคเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 7 จัดทำแผนการสอนสำหรับครูในโรงเรียนแบบพึ่งตนเองโดยเฉพาะ เพื่อใช้เตรียมการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียน

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการเลือกใช้เทคนิคการสอน เพื่อการจัดการเรียนการสอนของครูตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุน โดย จัดให้ครูมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากกันและกัน การเรียนรู้ด้วยวิธีแก้ปัญหา การใช้กระบวนการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ และการให้แหล่งวิชาในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน รองลงมา จำนวน 3 ใน 7 มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุน โดย เปิดโอกาสให้ครูแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับวิธีสอนและเทคนิคการสอนซึ่งกันและกัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 เท่ากัน จัดครูไปสังเกตการเรียนการสอนในโรงเรียนที่เป็นต้นแบบพึ่งตนเอง และจัดดูงานนอกสถานที่

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและการใช้สื่อการเรียนการสอนของครู เพื่อการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุน โดย จัดให้ครูใช้สื่อที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในชุมชนชาวเขนเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 ใน 7 เท่ากัน จัดให้ครูใช้สื่อที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน และจัดให้ครูใช้สื่อที่เป็นบุคคลในชุมชนเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน

วิธีการส่งเสริมและสนับสนุนการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีวิธีการส่งเสริมและสนับสนุน โดย จัดให้ครูประเมินผลการเรียนการสอนทั้งด้านเนื้อหาวิชา และด้านพฤติกรรม รองลงมา จำนวน 4 ใน 7 ให้คำแนะนำแก่ครูในเรื่องเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล โดยเฉพาะวิธีการประเมินผลตนเองของนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 จัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของโรงเรียนแบบพึ่งตนเองให้ครูศึกษา

วิธีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร พบว่า ครูวิชาการ โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 เท่ากัน มีวิธีการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตร โดย จัดให้ครูวางแผนและเตรียมการสอนร่วมกัน และวางแผนการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรร่วมกันระหว่างศึกษานิเทศก์

ผู้บริหารโรงเรียน และครูในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 เท่ากัน จัดให้มีการบริหารจัดการใช้เทคนิค และวิธีสอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานเกษกร และจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทำการนิเทศครูผู้สอนทุกสัปดาห์

ปัญหาในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีปัญหาในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร ส่วนครูวิชาการโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ไม่มีปัญหาในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 คือ ครูมีภาระงานมากไม่มีเวลาจัดทำแผนการสอนหรือศึกษาวัสดุหลักสูตร รองลงมา จำนวน 2 ใน 6 เท่ากัน ขาดเอกสารต่าง ๆ เพื่อประกอบการศึกษา ค้นคว้าสำหรับครู ผู้บริหาร โรงเรียนมีภาระหน้าที่ต้องคิดต่อราชการบ่อยครั้ง ไม่มีเวลาดำเนินการและติดตามผลการใช้หลักสูตร และขาดการวางแผนการนิเทศและติดตามผลการใช้หลักสูตรร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 นักเรียนไม่มีความสนใจที่จะศึกษาแบบเรียนเนื่องจากต้องรับผิดชอบงานมาก

วิธีแก้ปัญหในการสนับสนุนและส่งเสริมการใช้หลักสูตร พบว่า ครูวิชาการโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 2 ใน 6 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขออัตราครูสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเองเพิ่มเติม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 เท่ากัน ขอสนับสนุนด้านเอกสารหลักสูตรจากต้นสังกัด จัดหาเอกสารวัสดุหลักสูตรให้ครูศึกษาเพิ่มเติม กำหนดแผนการนิเทศให้ชัดเจน เชิญศึกษานิเทศก์จังหวัดมานิเทศการใช้หลักสูตรที่โรงเรียน กระจายงานให้ตรงกับความสามารถและความสนใจของบุคลากรในโรงเรียน พยายามสร้างบรรยากาศทางวิชาการในโรงเรียน และให้ครูชี้แจงวิธีการจัดสรรเวลาให้แก่ นักเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.2 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน

ตารางที่ 10 สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน

สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวัฒนา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
1. เพศ									
-ชาย	4	5	1	6	2	5		23	54.76
-หญิง	5	5	1	3		4	1	19	45.24
2. อายุ									
-25-30 ปี	2	4	2	4				12	28.57
-31-35 ปี	3	6		5		2	1	17	40.48
-36-40 ปี	1				1	6		8	19.05
-41-45 ปี	1					1		2	4.76
-46-50 ปี	2				1			3	7.14
3. วุฒิทางการศึกษา									
-ต่ำกว่าปริญญาตรี					1	1		2	4.76
-ปริญญาตรี	9	10	2	9	1	8	1	40	95.24
4. ภูมิลำเนาเดิม									
-ภาคเหนือ	8	7	2	8	2	9		36	85.71
-ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		1		1			1	3	7.14
-ภาคกลาง	1	1						2	4.76
-ภาคใต้		1						1	2.38
5. สถานภาพสมรส									
-โสด	4	4	1	4	1	2		16	38.10
-สมรส	5	6	1	5	1	7	1	25	59.52
6. หน้าที่และความรับผิดชอบ									
-ครูประจำชั้น	9	10	2	9	2	8	1	41	97.62

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. รัตนกัลยาปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ช่างวาลย์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
-อนุบาล 1	1	1	1	1		1		5	11.90
-อนุบาล 2		1	1			1		3	7.14
-ป. 1	1	1		1				3	7.14
-ป. 2	1	1		1	1	1	1	6	14.29
-ป. 3	1	1		1			1	4	9.52
-ป. 4	1	1			1			3	7.14
-ป. 5	1	1		1		2		5	11.90
-ป. 6	1	1		1	1	1		5	11.90
-ม. 1				2				2	4.76
-ม. 2	1	1		2				4	9.52
-ม. 3	1	1		1		2		5	11.90
-ครูประจำงานกิจกรรมเสริมหลักสูตร	9	10	2	9	1	6		37	88.10
-ครูประจำบ้านพัก		10	2					12	28.57
-ครูเวรประจำบ้านพัก	9			9	1	5		24	57.14
-ครูประจำงานส่งเสริมการเรียนการสอน	9	10	2	6	2	8	1	38	90.48
7. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง									
-1-3 ปี	4	7	2	9	2	6	1	31	73.81
-4-6 ปี	2	3				3		8	19.05
-7-9 ปี	3							3	7.14

ตารางที่ 10 (ต่อ)

สถานภาพทั่วไปของครูผู้สอน	ร.ร.							จำนวน N=42	ร้อยละ
	บ้านเมืองแบ่ง	ศูนย์ปางมะผ้า	ร่วมกล้าปางคอง	บ้านปางคอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทธา	บ้านแม่เงา		
8. ประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรม เกี่ยวกับการจัดการศึกษานแบบพึ่ง ตนเอง									
-ไม่เคย		5	1	8		2		16	38.10
-เคย	9	5	1	1	2	7	1	26	61.90
								(N=26)	
ปี พ.ศ.									
-2538	9	5	1	1	2	7	1	26	100.00
หัวข้อการอบรม									
-การประชุมสัมมนาครูโรงเรียน แบบพึ่งตนเอง	9	5	1	1	2	7	1	26	100.00
ผู้จัด									
-สพจ. แม่ฮ่องสอน	9	5	1	1	2	7	1	26	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 จำนวน 42 คน เป็นเพศชาย และเพศหญิง จำนวนใกล้เคียงกัน โดยเป็นชาย 23 คน หรือร้อยละ 54.76 เป็นหญิง 19 คน หรือร้อยละ 45.24 และส่วนใหญ่ ร้อยละ 40.48 มีอายุระหว่าง 31-35 ปี จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.76 มีอายุระหว่าง 41-45 ปี ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 95.24 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.76 มีวุฒิทางการศึกษาค่ากว่าปริญญาตรี ร้อยละ 85.71 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคเหนือ จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 2.38 มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคใต้ และร้อยละ 59.52 สมรสแล้ว จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 38.10 เป็นโสด ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.62 มีหน้าที่และความรับผิดชอบคือ เป็นครูประจำชั้น รองลงมา ร้อยละ 90.48 เป็นครูประจำงานส่งเสริมการเรียนการสอน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 28.57 เป็นครูประจำบ้านพัก โดยการเป็นครูประจำชั้นนั้น

ส่วนมาก ร้อยละ 14.29 ประจำชั้น ป. 2 จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 4.76 ประจำชั้นม.1 ครูผู้สอน ร้อยละ 73.81 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง ระหว่าง 1-3 ปี จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 7.14 81 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง ระหว่าง 7-9 ปี และร้อยละ 61.90 มีประสบการณ์ในการเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง ซึ่งหน่วยงานที่จัดคือ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยจัดอบรมในปี พ.ศ. 2538 ในหัวข้อ การประชุมสัมมนาครูโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 38.10 ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการศึกษาแบบพึ่งตนเอง

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.3 สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ตารางที่ 11 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน

การเตรียมการจัดการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง							จำนวน N=42	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางคอง	ร.ร. บ้านปางคอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างศรีวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา		
1. การเตรียมความพร้อมพื้นฐาน									
1.1 วิธีเตรียมการจัดการเรียนการสอน									
ตามแนวคิด หลักการ โรงเรียน									
ประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง									
-ผู้บริหารประชุมชี้แจง	5	7	2	7		7	1	29	69.05
-ศึกษาจากเอกสาร	2	5	2	4		4	1	18	42.86
-เข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาตาม									
ที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น	8	5	1	3	2	7	1	27	64.29
-อื่น ๆ เช่น									
-คณะครูในโรงเรียนชี้แจง	1		1					2	4.76
-ศึกษาจากประสบการณ์เดิม	1	1						2	4.76
-วิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม			1					1	2.38
1.2 ประเภทเอกสารหลักสูตรที่ใช้									
ศึกษาเพื่อเตรียมการสอน									
-หลักสูตรประถมศึกษา ทุทธ-									
ศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.									
2533)	7	10	1	7	2	8	1	36	85.71
-คู่มือครู	5	8	1	7	2	7	1	31	73.81
-แผนการสอนบูรณาการของ									
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด									
แม่ฮ่องสอน	6	5		8	2	6	1	28	66.67
-หนังสือเรียน	4	5	1	4	1	6	1	22	52.38

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะค่า	ร.ร. ร่มเกล้าปางคอง	ร.ร. บ้านปางคอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวิทย์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
-ไม่มี		1	1		2	1	1	6	14.29
-มี	9	9	1	9		8		36 (N=36)	85.71
ปัญหาที่พบ ได้แก่									
-ขาดแคลนเอกสารและแหล่งข้อมูล	5	6	1	8		8		28	77.78
-มีการะงวนมาก ไม่มีเวลาศึกษา เอกสาร	5	1		1		7		14	38.89
-อื่น ๆ เช่น									
-การบริการเอกสารหลักสูตรเป็น ไปอย่างล่าช้า		1						1	2.78
-นักเรียนมีพื้นฐานความรู้แตกต่างกัน	1							1	2.78
-การสื่อสารเป็นไปด้วยความยาก ลำบาก เนื่องจากนักเรียนใช้ภาษา อื่น		3		1		1		5	13.89
-เอกสารหลักสูตร ไม่สอดคล้อง กับสภาพปัญหาและความ ต้องการของท้องถิ่น				1				1	2.78
1.4 วิธีแก้ปัญหในการเตรียมความ พร้อมพื้นฐาน									
-ยืมเอกสารหลักสูตรจากโรงเรียน อื่น ๆ				2				2	5.56
-จัดซื้อด้วยงบประมาณส่วนตัว	1		1	1		2		5	13.89
-ขอสนับสนุนเอกสารหลักสูตรจาก คณบดี	2	3		2		1		8	22.22

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางตอง	ร.ร. บ้านปางตอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สัจจวาลวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=36	ร้อยละ
-จัดทำเอกสารสำหรับจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม	1	1						2	5.56
-จัดการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารหลักสูตรประเภทต่าง ๆ				2				2	5.56
-จัดหมวดวางเพื่อศึกษาเอกสารหลักสูตร	2	1				4		7	19.44
-ขอคำแนะนำจากผู้รู้						1		1	2.78
-เสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณาแก้ไข				1		3		4	11.11
-ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องหนังสือเรียน		1						1	2.78
-ขอให้คืนสังกัดจัดอบรมหรือสัมมนา	2							2	5.56
-ขอบุคลากรเพิ่มเติม	1			1		1		3	8.33
-สอนซ่อมเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคล	1	2		1				4	11.11
-ให้นักเรียนศึกษาแบบเรียนเป็นรายกลุ่ม				1				1	2.78
-เน้นการใช้สื่อเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน		1						1	2.78
-ลดคาบเวลาเรียนในห้องเรียน	1							1	2.78
-เน้นกิจกรรมด้านวิชาการ และลดบทบาททางด้านอื่น ๆ	1							1	2.78

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชูขันธ์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวางค์วิฑิตยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
2 การวางแผนและเตรียมการสอน									
2.1 การจัดทำแผนการสอนหรือ									
กำหนดการสอน									
-ไม่ได้จัดทำ	1			2	1	2		6	14.29
-จัดทำ	8	10	2	7	1	7	1	36	85.71
สาเหตุที่ไม่ได้จัดทำ								(N=6)	
-ให้แผนการสอนบูรณาการของ									
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด									
แม่ฮ่องสอนซึ่งมีเนื้อหาและกิจ-									
กรรมสอดคล้องกับท้องถิ่นคิดแล้ว	1				1			2	33.33
-ใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบ									
พึ่งตนเอง ซึ่งมีวิธีการดำเนิน									
กิจกรรมชัดเจนคิดแล้ว				1				1	16.67
-มีการระดมมาก ไม่มีเวลาดำเนิน									
การ	1			1		2		4	66.67
-อื่น ๆ เช่น									
-ขาดความรู้และทักษะในการจัด									
ทำแผนการสอน				1				1	16.67
วิธีการเรียนการสอน ในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินการ									
-จัดการเรียนการสอนตามคู่มือครู	1			2		2		5	83.33
-จัดการเรียนการสอนตามแผนการ									
สอนบูรณาการของสำนักงานการ									
ประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน	1			1	1			3	50.00

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. รวมถ้ำปางคง	ร.ร. บ้านปางคง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังวาลย์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=36	ร้อยละ
2.2 วิธีเตรียมการจัดทำแผนการสอน									
หรือกำหนดการสอน									
-จัดทำล่วงหน้า 1 สัปดาห์	8	8	2	5	1	5	1	30	83.33
-จัดทำล่วงหน้า 1 เดือน		1		1		1		3	8.33
-จัดทำล่วงหน้า 1 ภาคเรียน	1	1		1		2		5	13.89
2.3 วิธีดำเนินการจัดทำแผนการสอน									
หรือกำหนดการสอน									
-จัดทำขึ้นด้วยตนเอง	7	9	1	6	1	6	1	31	86.11
-จัดทำร่วมกับนักเรียน						1		1	2.78
-จัดทำร่วมกับคณะครูในโรงเรียน	2			1		3	1	7	19.44
-จัดทำร่วมกับคณะครูในกลุ่ม โรงเรียน	1	1	1				1	4	11.11
2.4 วิธีจัดทำแผนการสอนหรือกำหนด การสอน									
-ศึกษาเอกสารหลักสูตร	7	10	2	7	1	7	1	35	97.22
-ศึกษาสภาพปัญหา และความ ต้องการของท้องถิ่น	2	5	1	6	1	3	1	19	52.78
-แบ่งเนื้อหาให้สัมพันธ์กับเวลาและ ระดับชั้น	7	8	1	3	1	7	1	28	77.78
-วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์ ของการเรียนรู้	4	5	1	4		5	1	20	55.56
-จัดทำแผนการสอนหรือกำหนด การสอน	7	10	2	7	1	7	1	35	97.22

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. รัตนกัณฑ์ปางคอง	ร.ร. บ้านปางคอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวัฒนา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=36	ร้อยละ
-อื่น ๆ เช่น									
-จัดเตรียมเอกสารหลักสูตร		1						1 (N=40)	2.78
2.5 ปัญหาในการวางแผนและการ เตรียมจัดการเรียนการสอน									
-ไม่มี	3	2	2	2	1	4		14	38.89
-มี	6	8		6		5	1	26 (N=26)	72.22
ปัญหาที่พบ ได้แก่									
-ขาดเอกสารและแหล่งข้อมูล	3	5		5		5	1	19	73.08
-ภาระงานมากไม่มีเวลาวางแผน และเตรียมจัดการเรียนการสอน อย่างต่อเนื่อง	2	4		4		5	1	16	61.54
-ไม่ได้รับความร่วมมือจากบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง							1	1	3.85
-ไม่มีทักษะในการจัดทำแผน การสอน	1			1		1	1	4	15.38
-อื่น ๆ เช่น									
-สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย เช่น น้ำท่วม ไฟฟ้าดับ เป็นต้น		2						2	7.69
-ไม่สามารถปฏิบัติงานตามแผนที่ กำหนดไว้ได้	1	1						2	7.69
-ไม่สามารถให้บริการห้องสมุดได้ ตลอดเวลา		1						1	3.85

ตารางที่ 11 (ต่อ)

การเตรียมการจัดการเรียนการสอน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวัฒนา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=26	ร้อยละ
2.6 วิธีแก้ปัญหาในการวางแผน และ เตรียมการจัดการเรียนการสอน									
-จัดซื้อเอกสารหลักสูตรเพิ่มเติม		2		1		2		5	19.23
-ขอเอกสารหลักสูตรจากหน่วยงาน ต้นสังกัด	1					1		2	7.69
-ขีเอกสารหลักสูตรจากโรงเรียน อื่น ๆ		2		3				5	19.23
-ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง นักเรียนในเรื่องหนังสือเรียน		1						1	3.83
-ปรับแผนการสอนให้มีความ ยืดหยุ่น	1	1						2	7.69
-นำเอกสารหลักสูตรของปีการ ศึกษาที่ผ่านมาสนับสนุนการจัด การเรียนการสอน	1							1	3.83
-จัดหาเวลาว่างเพื่อเตรียมการเรียน การสอน	1	1				2		4	15.38
-จัดการเรียนการสอนโดยยึดเนื้อหา จากแบบเรียน	1							1	3.83
-จัดสรรเวลาให้เหมาะสม		3						3	11.54
-ขออนุญาตรเพิ่มเติม				1		1		2	7.69
-ขอคำแนะนำจากผู้รู้	1	2		1		1	1	6	23.08
-ลดงานด้านการเกษตร				1				1	3.83
-ของบประมาณสนับสนุน				1				1	3.83

จากตารางที่ 11 พบว่า การเตรียมความพร้อมพื้นฐานเพื่อจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด หลักการโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเองนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.05 มีวิธีเตรียม โดย ผู้บริหารประชุมชี้แจง รองลงมา ร้อยละ 64.29 เข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนาตามที่หน่วยงานต้นสังกัดจัดขึ้น จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.38 วิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม

ประเภทเอกสารหลักสูตรที่ใช้ศึกษาเพื่อเตรียมการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.71 มีการเตรียมการสอนโดยการศึกษาหลักสูตรประถมศึกษา ทุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) รองลงมา ร้อยละ 73.81 เตรียมการสอนโดยการศึกษาเอกสารหลักสูตรประเภทคู่มือ ครู จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.38 ศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษาทุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง 2533) นอกจากนี้ยังพบว่า เอกสารหลักสูตรที่ครูผู้สอนยึดถือเป็นแนวทางหลักในการจัดการเรียน การสอนนั้น ส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.57 คือ หลักสูตรประถมศึกษา ทุทธศักราช 2521 (ฉบับ ปรับปรุง พ.ศ. 2533) รองลงมา ร้อยละ 76.19 คู่มือครู จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.38 เท่ากัน หนังสือเสริมประสบการณ์ และบันทึกการสอน

ปัญหาในการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.71 มีปัญหา ในการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 14.29 ไม่มีปัญหาใน การเตรียมความพร้อมพื้นฐาน โดยปัญหาส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.78 คือ ขาดเอกสารและแหล่งข้อมูล รองลงมา ร้อยละ 38.89 มีภาระงานมากไม่มีเวลาศึกษาเอกสาร จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.78 เท่ากัน การบริการเอกสารหลักสูตรเป็นไปอย่างล่าช้า นักเรียนมีพื้นความรู้แตกต่างกัน และเอกสาร หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

วิธีแก้ปัญหาในการเตรียมความพร้อมพื้นฐาน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 22.22 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขอสนับสนุนเอกสารหลักสูตรจากต้นสังกัด รองลงมา ร้อยละ 19.44 จัดหา เวลาว่างเพื่อศึกษาเอกสารหลักสูตร จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.78 เท่ากัน ขอคำแนะนำจากผู้รู้ ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องหนังสือเรียน ให้นักเรียนศึกษาแบบเรียนเป็นราย กลุ่ม เน้นการใช้สื่อเพื่อช่วยในการจัดการเรียนการสอน ลดคาบเวลาเรียนในห้องเรียน และเน้น กิจกรรมด้านวิชาการ และลดบทบาทงานด้านอื่น ๆ

การวางแผนและเตรียมการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.71 มีวิธีวางแผน และเตรียมการสอนโดยการจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอน ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่ สุด ร้อยละ 14.29 ไม่ได้จัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอน โดยสาเหตุที่ไม่ได้จัดทำแผน การสอนหรือกำหนดการสอนนั้น ส่วนใหญ่ ร้อยละ 66.67 เนื่องจากมีภาระงานมากไม่มีเวลา ดำเนินการ รองลงมา ร้อยละ 33.33 ใช้แผนการสอนบูรณาการของสำนักงานการศึกษา

จังหวัดแม่ฮ่องสอนซึ่งมีเนื้อหาและกิจกรรมสอดคล้องกับท้องถิ่นแล้ว จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 เท่ากัน ใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเอง ซึ่งมีวิธีการดำเนินกิจกรรมจัดเจนคิดแล้ว และขาดความรู้และทักษะในการจัดทำแผนการสอน นอกจากนี้ยังพบว่า ในกรณีที่มิได้ดำเนินการจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอนนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.33 มีวิธีจัดการเรียนการสอนโดย จัดการเรียนการสอนตามคู่มือครู จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 50.00 จัดการเรียนการสอนตามแผนการสอนบูรณาการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

วิธีเตรียมการจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.33 มีวิธีเตรียมการจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอนโดย จัดทำล่วงหน้า 1 สัปดาห์ รองลงมา ร้อยละ 13.89 จัดทำล่วงหน้า 1 ภาคเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 8.33 จัดทำล่วงหน้า 1 เดือน

วิธีดำเนินการจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 86.11 มีวิธีดำเนินการจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอนโดย จัดทำขึ้นด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 19.44 จัดทำร่วมกับคณะครูในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.78 จัดทำร่วมกับนักเรียน

วิธีจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.22 เท่ากัน มีวิธีจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอนโดย ศึกษาเอกสารหลักสูตร และจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอน รองลงมา ร้อยละ 77.78 แบ่งเนื้อหาให้สัมพันธ์กับเวลานเรียนและระดับชั้น จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 52.78 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น

ปัญหาในการวางแผนและการเตรียมการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 72.22 มีปัญหาในการวางแผนและการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 38.89 ไม่มีปัญหาในการวางแผนและการเตรียมการจัดการเรียนการสอน โดยปัญหาส่วนใหญ่ ร้อยละ 73.08 คือ ขาดเอกสารและแหล่งข้อมูล รองลงมา ร้อยละ 61.54 ภาระงานมากไม่มีเวลาวางแผนและเตรียมการจัดการเรียนการสอนอย่างค่อเนื่อง จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.85 ไม่สามารถให้บริการห้องสมุดได้ตลอดเวลา

วิธีแก้ปัญหาในการวางแผนและการเตรียมการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 23.08 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขอคำแนะนำจากผู้รู้ รองลงมา ร้อยละ 19.23 เท่ากัน จัดซื้อเอกสารหลักสูตรเพิ่มเติม และยืมเอกสารหลักสูตรจากโรงเรียนอื่น ๆ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.83 เท่ากัน ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องหนังสือเรียน นำเอกสารหลักสูตรของปีการศึกษาที่ผ่านมาดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จัดการเรียนการสอนโดยยึดเนื้อหาจากแบบเรียน ผลงานด้านการเกษตร และของบประมาณสนับสนุน

ตารางที่ 12 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชูบ่อปางมะพร้าว	ร.ร. ร่มเกล้าปางดง	ร.ร. บ้านปางดง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ช้างวาดวิเศษ	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
1. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง									
- การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง	8	7	2	8	2	9	1	37	88.10
- การเรียนรู้จากกันและกัน	5	5	2	6		7	1	26	61.90
- การเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา	4	5	1	7	2	8	1	28	66.67
- การใช้กระบวนการเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและคุณลักษณะ	6	3	2	5		7	1	24	57.14
- การใช้แหล่งวิชาการ ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	4	3	1	7	2	6	1	24	57.14
- อื่น ๆ เช่น									
- การฝึกปฏิบัติจริง	2	3						5	11.90
- การทำงานเป็นกลุ่ม	2	1						3	7.14
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวค่านิยมการของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)									
- ทักษะกระบวนการ 9 ชั้น	4	8	1	9	1	7	1	31	77.50
- กระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	2	5		4		5		16	40.00
- กระบวนการสร้างเจตคติ	2	3		5	2	5		17	42.50

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะพี	ร.ร. ร่มเกล้าปางตอง	ร.ร. บ้านปางตอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สัจจาวัดวิภคยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=40	ร้อยละ
-กระบวนการสร้างความคิดรวบยอด -อื่น ๆ เช่น	2	1		2		7		12	30.00
-กระบวนการวิทยาศาสตร์	1					1		2	5.00
-กระบวนการกลุ่ม	1	1	1			1		4	10.00
3. วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการ- เรียนการสอนตามแนวคิด หลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง -เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเนื้อหา วิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้	5	6	1	5	1	6	1	24	57.14
-เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยว- กับการหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียน รู้จากกันและกัน และการแก้ปัญหา ต่าง ๆ ตลอดจนสามารถนำเอาทักษะ การเรียนรู้เหล่านั้น ไปใช้ในชีวิต ประจำวันได้	9	10	2	8	1	9	1	40	95.24
-เพื่อเสริมสร้างคุณสมบัติที่พึง ประสงค์ให้แก่นักเรียนชาวเขา เช่น ความสามัคคี ความเป็นประชาธิปไตย การเห็นแก่ส่วนรวม และความเอื้อ- เฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น	2	2	1	6	1	8	1	21	50.00
-เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเลือกใช้ สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เป็น ประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	2			4	1	4	1	12	28.57

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชุมชนป่ามะหาด	ร.ร. รัตนกวีบำรุงทอง	ร.ร. บ้านป่าทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวางศิวิลทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
4. วิธีสอนที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียน									
การสอน									
-บรรยาย	7	7	2	8	2	8	1	35	83.33
-สารคดี	7	6	2	8	2	6	1	32	76.19
-อภิปราย	5	3		6	2	4	1	21	50.00
-ทดลอง	7	3	1	6		4	1	22	52.38
-ศูนย์การเรียน	2	5		2		3	1	13	30.95
-โครงการ	1			2		1		4	9.52
-วิธีแก้ปัญหาเป็นหลัก	3	6		2		4	1	16	38.10
-อื่น ๆ เช่น									
-ฝึกปฏิบัติจริง			1		1	1		3	7.14
-บทบาทสมมติ		1						1	2.38
5. เกณฑ์การเลือกจัดกิจกรรมการเรียน									
การสอน									
-เหมาะสมกับความสามารถของผู้สอน	1	1		4				6	14.29
-เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของ ผู้เรียน	5	7	2	7	2	9	1	33	78.57
-เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความ ต้องการของชุมชนชาวเขา	1	1		2	1	5	1	11	26.19
-สอดคล้องกับแนวคิด หลักการ โรงเรียนประอมศึกษาแบบพึ่งตนเอง						3	1	4	9.52
-อื่น ๆ เช่น									
-เหมาะสมกับเวลาและเนื้อหาที่ใช้จัด กิจกรรมการเรียนการสอน	3	2		1				6	14.29

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองเป่ง	ร.ร. ศูนย์ปางมะฟ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สี่งวาทวิทยา	ร.ร. บ้านเมงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
6. วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนใช้ทักษะการเรียนรู้ด้วยวิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง								(N=41)	
-กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายบุคคล	2	4	2	1		5	1	15	36.59
-กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายกลุ่ม	9	7	2	8	2	9	1	37	90.24
อื่น ๆ เช่น									
-กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งห้องเรียน			1					1	2.44
-ให้นักเรียนจินตนาการจากกิจกรรมที่จัด		1						1	2.44
7. วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนใช้ทักษะการเรียนรู้ด้วยการเรียนรู้จากกันและกัน								(N=35)	
-กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายบุคคล แล้วนำเสนอข้อความรู้ต่อสมาชิกภายในกลุ่ม	4	5		5		5	1	20	57.14

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะไฟ	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวางถวัลย์ธา	ร.ร. บ้านเม้ง	จำนวน N=35	ร้อยละ
-กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียน ศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นราย กลุ่ม แล้วนำเสนอข้อความรู้ต่อ สมาชิกภายในชั้นเรียน	5	3	2	3	1	5	1	20	57.14
-อื่น ๆ เช่น									
-ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มและมี ปฏิสัมพันธ์กันโดยตลอด		1						1	2.86
-ให้เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน	2							2	5.72
8. วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อ ให้นักเรียนใช้ทักษะการเรียนรู้ด้วยวิธี การแก้ปัญหา								(N=37)	
-กำหนดประเด็นปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียน ศึกษาเป็นรายกลุ่ม แล้วนำเสนอ แนวทางในการแก้ปัญหา การ ดำเนินการแก้ปัญหา และผลการแก้ ปัญหา	8	5	1	7	1	8	1	31	83.78
-จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการวาง- แผนแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาที่ เกิดขึ้นจริง	2	3	2	1	1	2	1	12	32.43
-จัดให้มีการฝึกปฏิบัติเป็นกิจกรรม ต่อเนื่องที่บ้านพัก					1	2	1	4	10.81
9. วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อ เสริมสร้างคุณธรรมและคุณลักษณะ ของนักเรียน								(N=41)	

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. รัตนราษฎร์รังษี	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังวาลย์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
-จัดให้มีการฝึกคุณธรรมและคุณ- ลักษณะที่พึงประสงค์ควบคู่กับการ เรียนเนื้อหาวิชา	6	7	1	6		8	1	29	70.73
-กำหนดให้นักเรียนสร้างข้อตกลงร่วม กันในระหว่างการศึกษาเนื้อหาวิชา	2	2	2	4	2	4	1	17	41.46
-อื่น ๆ เช่น									
-ให้นักเรียนรุ่นพี่มีคุณธรรมและคุณ- ลักษณะที่ดีให้กับรุ่นน้อง			1					1	2.44
-จัดให้มีการฝึกคุณธรรมและคุณ- ลักษณะที่พึงประสงค์ในช่วงก่อน และหลังเลิกเรียน	2							2	4.88
10. แหล่งวิชาการสำหรับให้นักเรียน เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ								(N=42)	
-การใช้ห้องสมุด	8	9	1	6	2	9	1	36	85.71
-การศึกษานอกสถานที่	6	3	1	6		4	1	21	50.00
-การสังเกตธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3	7	2	8	2	6	1	29	69.05
-การสัมภาษณ์บุคลากรในโรงเรียน	4	3	1	4		4	1	16	38.10
-การสัมภาษณ์บุคลากรในชุมชน	6	4	1	5	2	5	1	24	57.14
-การจัดนิทรรศการ	1	1		6	2	2	1	12	28.57
-การสำรวจชุมชน	5	1		2	1	8	1	18	42.86
-อื่น ๆ เช่น									
-การใช้มุมหนังสือ						1		1	2.38
-การศึกษาจากวีดิทัศน์		1						1	2.38

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะไฟ	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวัฒนา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=30	ร้อยละ
-นักเรียนใช้ภาษาถิ่น ทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไป ด้วยความยากลำบาก	3	1				2		6	20.00
-จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ไม่ ครบตามแผนที่กำหนดไว้	1	1						2	6.67
-ลดอันดับหรือพักการเรียนของ นักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ	3							3	10.00
-ขาดการนำสื่อมาใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน	1							1	3.33
13. วิธีแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน									
-จัดให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรม หรือสัมมนา				1				1	3.33
-ขอบุคลากรเพิ่มเติม				1			1	2	6.67
-จัดหอพักนักเรียนให้เพียงพอต่อความ ต้องการของนักเรียน	1	1		4	1	3		10	33.33
-ขอสนับสนุนด้านแหล่งวิชาการจาก ต้นสังกัด	3	1						4	13.33
-ขอความร่วมมือจากบุคลากรใน โรงเรียน						1		1	3.33
-เน้นการฝึกทักษะทางด้านภาษาไทย ให้กับนักเรียน	3					2		5	16.67
-ใช้เด็กนักเรียนในชั้นเป็นต้นแบบ	1							1	3.33

ตารางที่ 12 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวางธิวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=30	ร้อยละ
-เน้นให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง		1						1	3.33
-เน้นการใช้สื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	1	1		1				3	10.00
-มอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ		2				2		4	13.33
-เตรียมการจัดการเรียนการสอนล่วงหน้า		1						1	3.33
-จัดกิจกรรมการสอนซ่อมเสริม	2	1						3	10.00
-เสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียน ครูวิชาการโรงเรียน เพื่อจัดหาลงส่งวิชาการให้นักเรียนศึกษา						3		3	10.00

จากตารางที่ 12 พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิด หลักการ โรงเรียน ประถมศึกษาแบบพึ่งตนเองนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 88.10 มีวิธีจัดกิจกรรมการเรียน การสอน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในด้าน การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รองลงมา ร้อยละ 66.67 จัดให้มีการเรียนด้วยวิธีแก้ปัญหา จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.14 จัดให้ ทำงานเป็นกลุ่ม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวค่านิยมการของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธ ศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.50 มีวิธีจัดกิจกรรม การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนโดย จัดให้นักเรียนใช้ทักษะกระบวนการ 9 ชั้น รองลงมา ร้อยละ 42.50 จัดให้นักเรียนใช้ทักษะกระบวนการสร้างเจตคติ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 5.00 จัดให้นักเรียนใช้กระบวนการวิทยาศาสตร์

วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิด หลักการโรงเรียน
 ประถมศึกษามบพหึ่งตนเอง พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.24 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้
 นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากกันและกัน และการแก้
 ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนสามารถนำเอาทักษะการเรียนรู้เหล่านั้นไปใช้ในชีวิตรประจำวันได้ รองลง
 มา ร้อยละ 57.14 เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ตามเนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ จำนวนน้อยที่สุด
 ร้อยละ 28.57 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักเลือกใช้สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อ
 การเรียนการสอน

วิธีสอนที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.33 จัด
 กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย รองลงมา ร้อยละ 76.19 ใช้วิธีสอนแบบ
 สาทิต จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.38 ใช้วิธีสอนแบบบทสนทนา

เกณฑ์การเลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.57
 มีเกณฑ์ในการเลือกจัดกิจกรรมการเรียนการสอน คือ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน
 รองลงมา ร้อยละ 26.19 เหมาะสมกับสภาพปัญหา และความต้องการของชุมชนชาวเขา จำนวน
 น้อยที่สุด ร้อยละ 9.52 สอดคล้องกับแนวคิด หลักการโรงเรียนประถมศึกษามบพหึ่งตนเอง

วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนใช้ทักษะการเรียนรู้ด้วยวิธีการศึกษาหา
 ความรู้ด้วยตนเอง พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.24 มีวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย
 กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายกลุ่ม รองลงมา ร้อยละ
 36.59 กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายบุคคล จำนวนน้อย
 ที่สุด ร้อยละ 2.44 เท่ากัน กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งห้อง
 เรียน และให้นักเรียนจินตนาการจากกิจกรรมที่จัด

วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนใช้ทักษะการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้จาก
 กันและกัน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 57.14 เท่ากัน มีวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย
 กำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายบุคคล แล้วนำเสนอ
 ข้อความรู้ต่อสมาชิกภายในกลุ่ม และกำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนศึกษาจากแหล่งข้อมูล
 ต่าง ๆ เป็นรายกลุ่ม แล้วนำเสนอข้อความรู้ต่อสมาชิกภายในชั้นเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ
 2.86 ให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม และมีปฏิสัมพันธ์กันโดยตลอด

วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนใช้ทักษะการเรียนรู้ด้วยวิธีการแก้ปัญหา
 พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.78 มีวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย กำหนดประเด็น
 ปัญหาต่าง ๆ ให้นักเรียนศึกษาเป็นรายกลุ่ม แล้วนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา และผลการแก้
 ปัญหา รองลงมา ร้อยละ 32.43 จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้มีการวางแผนแก้ปัญหาในสถานการณ์

ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 10.81 จัดให้มีการฝึกปฏิบัติเป็นกิจกรรมต่อเนื่องที่บ้านพัก

วิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและคุณลักษณะของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.73 มีวิธีจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดย จัดให้มีการฝึกคุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ควบคู่กับการเรียนเนื้อหาวิชา รองลงมา ร้อยละ 41.46 กำหนดให้นักเรียนสร้างข้อตกลงร่วมกันในระหว่างการศึกษาเนื้อหาวิชา จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 ให้นักเรียนรุ่นพี่ฝึกคุณธรรมและคุณลักษณะที่ดีให้กับรุ่นน้อง

แหล่งวิชาการสำหรับให้นักเรียนเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 85.71 จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการใช้ห้องสมุด รองลงมา ร้อยละ 69.05 จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการสังเกตธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.38 เท่ากัน จัดให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการใช้มุมหนังสือ และการศึกษาจากวีดิทัศน์

วิธีนำเสนอข้อความรู้ของนักเรียนจากการเรียนรู้ตามทักษะต่าง ๆ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.29 เท่ากัน กำหนดรูปแบบการนำเสนอข้อความรู้ของนักเรียนโดยการอภิปรายในชั้นเรียน และการรายงานหน้าชั้นเรียน รองลงมา ร้อยละ 29.27 การจัดทำรายงาน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 การจัดป้ายนิเทศ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 71.43 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 28.57 ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยปัญหาส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.00 คือ แหล่งข้อมูลที่ให้นักเรียนไปศึกษาค้นคว้ามีไม่เพียงพอ รองลงมา ร้อยละ 23.33 ภาระงานมากทำให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.33 ขาดการนำสื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

วิธีแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 33.33 มีวิธีแก้ปัญหาโดย จัดหนอเอกสารให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 16.67 เน้นการฝึกทักษะทางด้านภาษาไทยให้กับนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.33 เท่ากัน จัดให้นักุดากรได้เข้ารับการอบรมหรือสัมมนา ขอความร่วมมือจากบุคลากรในโรงเรียน ให้นักเรียนในชั้นเรียนเป็นล่าม เน้นให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และเตรียมการจัดการเรียนการสอนล่วงหน้า

ตารางที่ 13 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน

การใช้สื่อการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. รวมเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวางชัยวิเศษ	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
1. สื่อการเรียนการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิดหลักการ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง									
-ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	8	10	2	8	2	9	1	40	97.56
-ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนชาวเขา	7	8	2	7	2	9	1	36	87.80
-บุคคลในชุมชนชาวเขา	4	8	2	6	2	8	1	31	75.61
2. สื่อการเรียนการสอนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน								(N=40)	
-ศิขไร	6	9		2	1	2		20	50.00
-ศิขนา	6	8				1		15	37.50
-ศิขหักสวนควัว	7	9	1	8	2	7	1	35	87.50
-ไม้คด	4	9	2	5		7	1	28	70.00
-สัตว์เลี้ยง	3	6	2	5	2	8	1	27	67.50
-เครื่องมือการเกษตร	4	7	2	6	1	8	1	29	72.50
-ห้องสมุดโรงเรียน	3	8	1	5	1	9	1	27	67.50
-บ้านพักนักเรียน	3	9	1	6	2	7	1	29	72.50
-อื่น ๆ เช่น									
-ไม้คอกไม้ประดับ	1							1	2.50

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การใช้สื่อการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางดง	ร.ร. บ้านปางดง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สัจจวาศวิฑิตา	ร.ร. บ้านเม็งงา	จำนวน N=40	ร้อยละ
-รูปภาพ		1						1	2.50
-เศษวัสดุที่เหลือใช้	1							1	2.50
-วิกิทัศน์	1							1	2.50
3. วิธีการใช้สื่อการสอนที่เป็นทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน									
-นำเข้ามาศึกษาในห้องเรียน	4	5		6	1	5	1	22	55.00
-พานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่	5	7	2	6	1	8	1	31	77.50
-ให้นักเรียนไปปฏิบัติกับสื่อเหล่านั้น	5	7		1	2	5	1	21	52.50
4. สื่อการเรียนการสอนที่เป็นทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ชาวเขาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน								(N=38)	
-สัตว์เลี้ยงในห้วยบ้าน	3	3	2	4	1	5	1	19	50.00
-แหล่งน้ำ	3	4	1	4	1	4	1	18	47.37
-บ้าน	3	7	1	5	1	8	1	26	68.42
-ชุมชนชาวเขา	5	2	2	5	1	5	1	21	55.26
-วัด	3	2	1	2	1	5	1	15	39.47
-อื่น ๆ เช่น									
-สมุนไพร	1							1	2.63
-ป่าไม้	1							1	2.63
-ของเล่นชาวเขา		1						1	2.63
-ที่ประชุมประจำหมู่บ้าน						1		1	2.63
-สถานีอนามัย		1						1	2.63
-สถานที่สำหรับการเกษตร		1						1	2.63

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การใช้สื่อการเรียนการสอน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ป่ามะพร้าว	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังวาลย์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
5. วิธีการใช้สื่อการสอนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนชาวเขา								(N=38)	
-ใช้เป็นแหล่งให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าความรู้	6	6	1	6	1	9	1	29	76.32
-เป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	2	5	1	2	1	4	1	16	42.11
-อื่น ๆ เช่น									
-ให้นักเรียนไปปฏิบัติกับสื่อเหล่านั้น	1	2						3	7.89
6. การใช้สื่อการสอนที่เป็นบุคคลในชุมชนชาวเขาเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน								(N=36)	
-ชาวเขา	3	4	1	3		5		16	44.44
-ผู้สื่อข่าวสารบรรณสุข	3	1		1		1	1	7	19.44
-บุคลากรจากสำนักงานสารบรรณสุข	6	8	1	4	1	7	1	28	77.78
-บุคลากรจากสำนักงานเกษตรตำบล	6	7	1	3	1	6	1	25	69.44
-ผู้ประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ จากชุมชนชาวเขา	1	4			1	4	1	11	30.56
-อื่น ๆ เช่น									
-บุคลากรจากหน่วยงานอื่นสังกัด	1							1	2.78
-บุคลากรจากชุมชน เช่น เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ พระสงฆ์ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น	1	3		1	1	1		7	19.44

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การใช้สื่อการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง							จำนวน N=41	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชุมทรัพย์นิคม	ร.ร. ร่มเกล้าข้างคลอง	ร.ร. บ้านข้างคลอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ช้างวางษ์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา		
7. วิธีใช้สื่อที่เป็นบุคคลในชุมชนชาวเขา								(N=36)	
-ให้นักเรียน ไปสัมภาษณ์	1	2	1	1		6		11	30.56
-เชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายหรือสาธิต	7	9	1	4	2	6	1	30	83.33
-ให้เป็นแบบอย่าง ในการดำรงชีวิต		1	1	2		3		7	19.44
-อื่น ๆ เช่น									
-เชิญมาประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข	1							1	2.78
8. การใช้สื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติม								(N=40)	
จากสื่อที่เป็นแหล่งวิชาการใน									
โรงเรียนและในชุมชนชาวเขา									
-สื่อที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงาน									
ต้นสังกัด	7	8	2	5	1	9	1	33	82.50
-สื่อที่ได้รับบริจาคจากสมาคมหรือ									
มูลนิธิต่าง ๆ		3		3	1	4	1	12	30.00
-สื่อที่มืออยู่นอกชุมชนชาวเขา	2	1	2	3	1	7	1	17	42.50
-อื่น ๆ เช่น									
-สื่อที่ได้จากการจัดซื้อหรือผลิตเอง	1	1				1		3	7.50
9. ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน								(N=41)	
-ไม่มี		1	2	5				8	19.05
-มี	9	9		4	2	9	1	34	80.95
								(N=34)	
-ขาดทักษะในการใช้สื่อ	4	5		2		5		16	47.06
-ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำสื่อ	3	1		1	1	5		11	32.35
-ขาดเอกสารและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม	1	2		3		7		13	38.24
-ขาดงบประมาณในการสนับสนุน	1	1		2	1	6	1	12	35.29

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การใช้สื่อการเรียนการสอน								จำนวน N=34	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชูขันธ์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ถึงวาศวิศิษฏา	ร.ร. บ้านแม่เงา		
-ชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือ		1						1	2.94
-อื่น ๆ เช่น									
-ขาดสื่อการเรียนการสอน	1	3						4	11.76
-ขาดทักษะในการซ่อมแซมสื่อที่ชำรุด	1							1	2.94
-ไม่มีเวลาจัดทำสื่อ	1							1	2.94
-การติดต่อขอวิทยากรเป็นไปด้วยความยากลำบาก		1						1	2.94
-สื่อที่ผลิตใช้ไม่ได้ผล	1			1				2	5.88
-นักเรียนไม่มีทักษะในการใช้สื่อ						1		1	2.94
10. วิธีแก้ปัญหาในการใช้สื่อการเรียนการสอน									
-ขอคำปรึกษาแนะนำจากผู้รู้		1				2		3	8.82
-จัดอบรมหรือเชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม	1	1		1	1			4	11.76
-ขอคู่มือการใช้สื่อจากหน่วยงานต้นสังกัด		1						1	2.94
-วางแผนติดต่อวิทยากรล่วงหน้า		1					1	1	2.94
-ขอสนับสนุนสื่อจากชุมชนหรือหน่วยงานต่าง ๆ	1	3			1	6		12	35.29
-ขออิมจากโรงเรียนอื่น ๆ	1	1		1		1			11.76
-ผลิตสื่อเพิ่มเติม	2	1		1		1		5	14.71
-ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม	1	1				1		3	8.82

ตารางที่ 13 (ต่อ)

การใช้เพื่อการเรียนการสอน	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะไฟ	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวางวิทยา	ร.ร. บ้านแม่งา	จำนวน N=34	ร้อยละ
- จัดหาเอกสารให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า เพิ่มเติม						3		3	8.82
- คัดแปลงสื่อให้เหมาะสมกับนักเรียน ชาวเขา	1	1		2				4	11.76
- สนองปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไข	2				1			3	8.82

จากตารางที่ 13 พบว่า สื่อการสอนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิด
หลักการโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเองนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.56 ใช้สื่อการสอน
จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน รองลงมา ร้อยละ 87.80 ใช้สื่อการสอนจาก
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนชาวเขา จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 75.61 ใช้สื่อการ
สอนที่เป็นบุคคลในชุมชนชาวเขา

สื่อการสอนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในโรงเรียนที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.50 ใช้สื่อการสอนประเภทพืชผักสวนครัว
รองลงมา ร้อยละ 72.50 เท่ากัน ใช้สื่อการสอนประเภทเครื่องมือการเกษตร และบ้านพักนักเรียน
จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.50 เท่ากัน ใช้สื่อการสอนประเภทไม้ดอกไม้ประดับ รูปภาพ เศษวัสดุที่
เหลือใช้ และวัตถุอื่น

วิธีการใช้สื่อการสอนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน พบว่า
ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.50 มีวิธีใช้สื่อการสอนโดย พานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่
รองลงมา ร้อยละ 55.00 ให้ความเห็นว่า นำเข้ามาศึกษาในห้องเรียน จำนวนน้อยที่สุดร้อยละ 52.50
ให้นักเรียนไปปฏิบัติกับสื่อเหล่านั้น

สื่อการสอนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมในชุมชนชาวเขาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.42 ใช้สื่อการสอนประเภทบ้านรองลงมา ร้อยละ 55.26 ใช้สื่อการสอนประเภทชุมชนชาวเขา จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.63 เท่ากัน ใช้สื่อการสอนประเภทสมุนไพร ป่าไม้ ของเด่นชาวเขา ที่ประชุมประจำหมู่บ้าน สถานีอนามัย และสถานที่สำหรับการเกษตร

วิธีใช้สื่อการสอนที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมในชุมชนชาวเขา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 76.32 มีวิธีใช้สื่อการสอนโดย ใช้เป็นแหล่งให้นักเรียนศึกษาหาความรู้ รองลงมา ร้อยละ 42.11 ใช้เป็นสถานที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.89 ให้นักเรียนไปปฏิบัติกับสื่อเหล่านั้น

การใช้สื่อการสอนที่เป็นบุคคลในชุมชนชาวเขาเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 77.78 ใช้สื่อการสอนที่เป็นบุคคลจาก บุคลากรสำนักงานสาธารณสุข รองลงมา ร้อยละ 69.44 เป็นบุคลากรจากสำนักงานเกษตรตำบล จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.78 เป็นบุคลากรจากหน่วยงานอื่นสังกัด

วิธีใช้สื่อที่เป็นบุคคลในชุมชนชาวเขา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 83.33 มีวิธีใช้สื่อที่เป็นบุคคลโดย เชิญมาเป็นวิทยากรบรรยายหรือสาธิต รองลงมา ร้อยละ 30.56 ให้นักเรียนไปสัมภาษณ์ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.78 เชิญมาประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข

การใช้สื่อการสอนเพิ่มเติมจากสื่อที่เป็นแหล่งวิชาการในโรงเรียนและในชุมชนชาวเขา พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.50 ใช้สื่อที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานอื่นสังกัด รองลงมา ร้อยละ 42.50 ใช้สื่อที่มีอยู่นอกชุมชนชาวเขา จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.50 ใช้สื่อที่ได้จากการจัดซื้อหรือผลิตเอง

ปัญหาในการใช้สื่อการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 80.95 มีปัญหาในการใช้สื่อการสอน ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 19.05 ไม่มีปัญหาในการใช้สื่อการสอน โดยปัญหาส่วนใหญ่ ร้อยละ 47.06 คือ ขาดทักษะในการใช้สื่อ รองลงมา ร้อยละ 38.24 ขาดเอกสารและแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติม จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.94 ขาดทักษะในการซ่อมแซมสื่อที่ชำรุดชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ให้ความร่วมมือ ไม่มีเวลาจัดทำสื่อ การติดต่อขอวิทยากรเป็นไปด้วยความยากลำบาก และนักเรียนไม่มีทักษะในการใช้สื่อ

วิธีแก้ปัญหาในการใช้สื่อการสอน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 35.29 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขอสนับสนุนสื่อจากชุมชนหรือหน่วยงานอื่นสังกัด รองลงมา ร้อยละ 14.71 ผลิตสื่อเพิ่มเติม จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.94 เท่ากัน ขอคู่มือการใช้สื่อจากหน่วยงานอื่นสังกัด และวางแผนติดต่อวิทยากรล่วงหน้า

ตารางที่ 14 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล	ร.ร. บ้านเมืองแปง							จำนวน N=42	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางเมรุฟ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวาศวิวิธา	ร.ร. บ้านเม้งงา		
1. เครื่องมือที่ใช้ในการวัดจุดประสงค์									
การเรียนรู้ของนักเรียน									
-แบบทดสอบ	9	8	1	9	1	9	1	38	90.48
-แบบสังเกต	7	9	2	9	2	8	1	38	90.48
-แบบสัมภาษณ์	7	4		1		7	1	20	47.62
-แบบจัดอันดับคุณภาพ		1		2		2	1	6	14.29
-แบบรายงานผลสำหรับผู้ปกครอง		1			2	3	1	7	16.67
2. ที่มาของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดจุด									
ประสงค์การเรียนรู้									
-สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด	1	2	1	4	1	4	1	14	33.33
-สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	3	4		5		6	1	19	45.24
-ศูนย์วิชาการกลุ่ม โรงเรียน	3	6		7	2	3	1	22	52.38
-จัดทำขึ้นเอง	6	7	1	4	2	8	1	29	69.05
-อื่น ๆ เช่น									
-สำนักงานคณะกรรมการการ-									
ประถมศึกษาแห่งชาติ			1					1	2.38
-กรมวิชาการ	2							2	4.76
-แบบเรียนสำเร็จรูป				1				1	2.38
3. วิธีวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของ									
นักเรียน									
-ทดสอบ	9	9	2	9	2	9	1	41	97.62
-สังเกตพฤติกรรม	8	10	2	8	2	9	1	40	95.24

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การวัดและประเมินผล	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะหีทา	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวางศิวิทธา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
-สัมภาษณ์	5	4		2	1	7	1	20	47.62
-ตรวจผลงาน	3	7		6	2	9	1	28	66.67
4. วิธีรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของนักเรียน									
-จากคะแนนทดสอบ	9	10	1	8	2	9	1	40	95.24
-สัมภาษณ์ครูท่านอื่นในโรงเรียน	1	1		2		3		7	16.67
-จากการสังเกตพฤติกรรม	7	8	2	9	2	9	1	38	90.48
-การสัมภาษณ์เพื่อนนักเรียน	2	1		2		3	1	9	21.43
-การรายงานของผู้ปกครอง		4	1	3	2	5		15	35.71
5. การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน									
-ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	9	10	2	8	2	9	1	41	97.62
-พฤติกรรมด้านคุณธรรมและ คุณลักษณะ	7	6	2	8	2	9	1	35	83.33
-อื่น ๆ เช่น									
-ทักษะการปฏิบัติ	3	1						4	9.52
6. บุคคลที่ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน									
-ครูผู้สอน	9	10	2	9	2	9	1	42	100.00
-นักเรียน	2	2		1		4	1	10	23.81
-เพื่อนนักเรียน	1	1		1		4	1	8	19.05
-อื่น ๆ เช่น									
-ผู้บริหารโรงเรียน	2	1						3	7.14
-ครูวิชาการโรงเรียน	1							1	2.38

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การวัดและประเมินผล	ร.ร. บ้านเมืองแบ่ง	ร.ร. ศูนย์ปางมะไฟฯ	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สัจจวาทวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=42	ร้อยละ
7. เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน									
-จากคะแนนทดสอบ	9	10	1	8	2	9	1	40	95.24
-จากนวนเรียน	8	8		8	1	8	1	34	80.95
-การผ่านจุดประสงค์	8	9		9	2	9	1	38	90.48
-พฤติกรรมที่ปรากฏ	2	8	2	4	1	8	1	26	61.90
8. วิธีสอนซ่อมเสริม ในกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้									
-ติ๊กแก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน	3	3		4	1	6	1	18	42.86
-สอนด้วยตนเองในเวลาซ่อมเสริมที่บ้านพักนักเรียน	5	6	1	3	2	5	1	23	54.76
-อื่น ๆ เช่น									
-สอนด้วยตนเองในเวลาซ่อมเสริมหลังเลิกเรียน	2	4		6				12	28.57
-ให้ทำแบบฝึกหัดทบทวน						2		2	4.76
9. ปัญหาในการวัดและประเมินผล									
-ไม่มี	2	4	2	7	1	2	1	19	45.24
-มี	7	6		2	1	7		23	54.76
								(N=23)	
-ขาดแคลนเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน	1	2		2	1	3		9	39.13
-ภาระงานมีมากไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมต่อเนื่องได้	1	3				4		8	34.78

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การวัดและประเมินผล	ร.ร. บ้านเมืองเปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางตอง	ร.ร. บ้านปางตอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังวาลย์วิฑิตา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=23	ร้อยละ
-ขาดความรู้ในการวัดและประเมินผล	2			1		3		6	26.09
-บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ให้การสนับสนุน						1		1	4.35
-อื่น ๆ เช่น									
-นักเรียนขาดเรียนทำให้ไม่สามารถวัดและประเมินผลได้บ่อยครั้ง		1						1	4.35
-ภาระงานมีมาก ไม่มีเวลาทำเครื่องมือวัดและประเมินผล	1							1	4.35
-ขาดวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล	1							1	4.35
-นักเรียนขาดทักษะในการอ่านแบบทดสอบ		1				1		2	8.70
-นักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้จำนวนมาก		1						1	4.35
10. วิธีแก้ปัญหในการวัดผลและประเมินผล									
-ขอยืมเครื่องมือวัดและประเมินผลจากโรงเรียนอื่น ๆ		1			1	1		3	13.04
-จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลร่วมกับคณะครูในสำนักงานกลุ่มโรงเรียนเดียวกัน				1	1	1		3	13.04
-ขอเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐานจากหน่วยงานต้นสังกัด	3							3	13.04

ตารางที่ 14 (ต่อ)

การวัดและประเมินผล	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ทุ่งป่าบางมะพร้าว	ร.ร. ร่มเกล้าบางคอง	ร.ร. บ้านป่าคอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สัจจวาสน์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=23	ร้อยละ
-จัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลมาศึกษา	1							1	4.35
-จัดให้มีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ ครั้ง		2				1		3	13.04
-จัดหาเวลาสังเกตพฤติกรรมนักเรียน		1				2		3	13.04
-ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน		1						1	4.35
-ขอคำปรึกษามาแนะนำจากผู้รู้		1				1		2	8.70
-ใช้การวัดและประเมินผลหลาย ๆ วิธี		1		1				2	8.70
-จัดกิจกรรมสอนซ่อมเสริมให้กับนักเรียน		2						2	8.70
-จัดให้นักเรียนที่มีปัญหาสอบเป็นกรณีพิเศษ	1							1	4.35
-แจ้งปัญหาไปยังผู้ปกครองนักเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไข	1							1	4.35
-เสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไข						2		2	8.70

จากตารางที่ 14 พบว่า เครื่องมือที่ใช้ในการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ ของนักเรียนนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.48 เท่านั้น ใช้เครื่องมือจากแบบทดสอบ และแบบสังเกต รองลงมา ร้อยละ 47.62 ใช้เครื่องมือจากแบบสัมภาษณ์ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 14.29 ใช้เครื่องมือจากแบบจัดอันดับคุณภาพ

ที่มาของเครื่องมือที่ใช้ในการวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 69.05 ใช้เครื่องมือจากการจัดทำขึ้นเอง รองลงมา ร้อยละ 52.38 ใช้เครื่องมือจากศูนย์วิชาการกลุ่มโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.38 เท่ากัน ใช้เครื่องมือจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และแบบเรียนต้นเรื่องรูป

วิธีวัดจุดประสงค์การเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.62 มีวิธีวัดจุดประสงค์โดย การทดสอบ รองลงมา ร้อยละ 95.24 ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรม จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 47.62 ใช้วิธีการสัมภาษณ์

วิธีรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.24 มีวิธีรวบรวมข้อมูลจากคะแนนการทดสอบ รองลงมา ร้อยละ 90.48 รวบรวมข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 16.67 รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูท่านอื่นในโรงเรียน

การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.62 ประเมินผลในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รองลงมา ร้อยละ 83.33 ประเมินผลพฤติกรรมด้านคุณธรรม และคุณลักษณะ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 9.52 ประเมินผลด้านทักษะการปฏิบัติ

บุคคลที่ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด เป็นผู้ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 23.81 เป็นนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.38 เป็นครูวิชาการโรงเรียน

เกณฑ์การประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.24 ประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้เกณฑ์จากคะแนนทดสอบ รองลงมา ร้อยละ 90.48 ใช้เกณฑ์จากการผ่านจุดประสงค์ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 61.91 ใช้เกณฑ์จากพฤติกรรมที่ปรากฏ

วิธีสอนซ่อมเสริม ในกรณีที่นักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.76 มีวิธีสอนซ่อมเสริมโดย สอนด้วยตนเองในเวลาซ่อมเสริมที่บ้านพัก รองลงมา ร้อยละ 42.86 ให้เด็กเก่งช่วยเหลือเด็กอ่อน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.76 ให้ท่านแบบฝึกหัดทบทวน

ปัญหาในการวัดและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 54.76 มีปัญหาในการวัดและประเมินผล ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 45.24 ไม่มีปัญหาในการวัดและประเมินผล โดยปัญหาส่วนใหญ่ ร้อยละ 39.13 คือ ขาดแคลนเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐาน รองลงมา ร้อยละ 34.78 ภาระงานมีมากไม่สามารถสังเกตพฤติกรรมต่อเนื่องได้ จำนวนน้อยที่สุด 4.35 เท่ากัน บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ให้การสนับสนุน นักเรียนขาดเรียนทำให้ไม่สามารถวัดและประเมินผลได้บ่อยครั้ง ภาระงานมีมากไม่มีเวลาทำเครื่องมือวัดและ

ประเมินผล จากวัตถุประสงค์ในการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผล และนักเรียนไม่ผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้จำนวนมาก

วิธีแก้ปัญหาในการวัดและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 13.04 เท่านั้น มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขออิมเครื่องมือวัดและประเมินผลจากโรงเรียนอื่น ๆ จัดทำเครื่องมือวัดและประเมินผลร่วมกับคณะครูในสำนักงานกลุ่ม โรงเรียนเดียวกัน ขอเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ได้มาตรฐานจากหน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีการวัดและประเมินผลหลาย ๆ ครั้ง และจัดหมวดวาสังเกตพฤติกรรมนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.35 เท่านั้น จัดหาเอกสารเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลมาศึกษา ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการสังเกตพฤติกรรมนักเรียน จัดให้นักเรียนที่มีปัญหาสอบเป็นกรณีพิเศษ และแจ้งปัญหาไปยังผู้ปกครองนักเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไข

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.4 สภาพและปัญหาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ตารางที่ 15 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ร.ร. บ้านเมืองแปง							จำนวน N=41	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ป่ามะไฟ	ร.ร. รัตนปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. สว่างวัฒนา	ร.ร. บ้านเมงา		
1. ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่									
จัดตามแนวคิด หลักการ โรงเรียน									
ประอมศึกษานแบบพึ่งตนเอง									
-กิจกรรมการทำสวนข้าว		9		5				14	34.15
-กิจกรรมการทำสวนผัก	9	9	2	9	2	9	1	41	100.00
-กิจกรรมการปลูกพืชไร่	9	9	1	9	2	2		31	75.61
-กิจกรรมการปลูกไม้ผล	7	9	2	9	2	9	1	39	95.12
-กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์	9	9	2	9	2	9	1	41	100.00
-กิจกรรมสหกรณ์	7	9	2	9		9		36	87.80
ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตร									
ที่จัดเพิ่มเติม									
-กิจกรรมการผลิตถัสดู ไอ ไอคีน		9						9	21.95
-กิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก		9			1	2		12	29.27
-อื่น ๆ เช่น									
-กิจกรรมการตีข้าว		2						2	4.88
-กิจกรรมการเพาะเห็ดฟาง	1		1			1		3	7.32
-กิจกรรมการทอผ้าพื้นเมือง	2					1		3	7.32
-กิจกรรมการตัดเย็บเสื้อผ้า	2							2	4.88
-กิจกรรมการทำอิฐบด็อก	3							3	7.32
-กิจกรรมการซ่อมเครื่องดนตรี	1							1	2.44
-กิจกรรมการทำไม้กวาดดอกหญ้า	1							1	2.44

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะไฟ	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. จังหวัดวิเวทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
-เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ในระหว่างเรียน และลดค่าใช้จ่ายบางส่วนนำมาใช้ประโยชน์ในกิจการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน		1						1	2.44
3. เกณฑ์การเลือกจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร									
-ความต้องการของนักเรียน	4	3	1	2	1	6		17	41.46
-สอดคล้องกับสภาพการประกอบอาชีพของชาวเขา	4	6	2	7	1	7		27	65.85
-สอดคล้องกับแนวคิด หลักการโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง	1	6	1	3	1	5		17	41.46
-เป็นกิจกรรมที่ได้ผลผลิตมาเลี้ยงชีพ	3	6	2	4	1	6		22	53.66
-ความพร้อมของโรงเรียน	1	3	2	5	1	7	1	20	48.78
-อื่น ๆ เช่น									
-เป็นนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน		1						1	2.44
4. วิธีการให้นักเรียนเลือกปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร									
-เลือกตามความสมัครใจและความสนใจ	8	8		8	2	6	1	33	80.49
-เป็นมติของบ้านพัก		2	2	2		2		8	19.51
-ครูประจำบ้านพักเป็นผู้กำหนด	4	2	1	4		5		16	39.02
5. วิธีการให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร									
-ปฏิบัติทุกประเภทโดยหมุนเวียนปฏิบัติกิจกรรมละ 1 สัปดาห์	8	1	2	9	2	9	1	32	78.05

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ร.ร. บ้านเมืองแบ่ง							จำนวน N=41	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแบ่ง	ร.ร. ชูขันธ์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังวาลย์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา		
-ปฏิบัติเพียงประเภทเดียวตลอดภาคการศึกษา	4	9						13	31.71
-ปฏิบัติเพียงประเภทเดียวตลอดปีการศึกษา	2	1				1		4	9.76
6. ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร									
-เช้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ	8	9	1	8	1	5	1	33	80.49
-ในคาบเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร	7	9	2	9	1	6		34	82.93
-ในวันหยุดสัปดาห์	8	8	1		2	6	1	26	63.41
-อื่น ๆ เช่น									
-ยื่นหลังเลิกเรียน						1		1	2.44
7. สถานที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร									
-ห้องเรียน	3	3		3		4	1	14	34.15
-สถานที่สำหรับการเกษตร	9	9	2	8	2	9	1	40	97.56
-บริเวณสนามโรงเรียน	9	8	1	5	2	6	1	32	78.05
-อื่น ๆ เช่น									
-บริเวณบ้านพักนักเรียน					1			1	2.44
8. วิธีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร									
ประจำวัน									
-ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการปฏิบัติงานนั้น ๆ ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ	7	8	2	8	2	9		36	87.80
-แบ่งกลุ่มให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน	8	9	2	9	2	9	1	40	97.56

ตารางที่ 15 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่วมถ้ำปางคอง	ร.ร. บ้านปางคอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สี่แควต๋อวิทา	ร.ร. บ้านเมงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
-ให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้	9	9	1	9	2	9	1	40	97.56
-ให้นักเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันหลังจากการเลิกปฏิบัติงาน	4	9	1	9	2	9	1	35	85.37
-อื่น ๆ เช่น -จัดทำเอกสารเพื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า		1						1	2.44

จากตารางที่ 15 พบว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามแนวคิด หลักการโรงเรียน ประถมศึกษาแบบพึ่งตนเองนั้น ครูผู้สอนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 จัดให้มีกิจกรรมการทำสวน ผัก และกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ รองลงมา ร้อยละ 95.12 จัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 34.15 จัดกิจกรรมการทำสวนข้าว นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนมาก ร้อยละ 29.27 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพิ่มเติมนอกเหนือจากการจัดกิจกรรมในประเภทคังถ้ำ คือ จัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก รองลงมา ร้อยละ 21.95 จัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 เท่ากัน จัดกิจกรรมการซ่อมเครื่องดนตรี กิจกรรมการทำไม้กวาดดอกหญ้า และ กิจกรรมสานตะกร้อ

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.24 ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ทักษะในการทำการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำนา ปลูกพืชไร่ ทำสวนผัก สวนผลไม้ การปลูกพืชที่สูงและเลี้ยงสัตว์ จนสามารถทำเป็นอาชีพได้ รองลงมา ร้อยละ 75.61 เพื่อให้ได้ผลผลิตจากการปฏิบัติงานสำหรับเลี้ยงชีพระหว่างเรียนและบางส่วนนำส่งตลาด จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ระหว่างเรียน และนำผลกำไรบางส่วนมาใช้ประโยชน์ในกิจการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน

เกณฑ์การเลือกจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 65.85 ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนมีเกณฑ์ในการเลือกจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร คือ สอดคล้องกับสภาพการประกอบอาชีพของชาวเขา รองลงมา ร้อยละ 53.66 เป็นกิจกรรมที่ได้ผลดีมาแต่ดั้งเดิม จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 เป็นนโยบายของผู้บริหารโรงเรียน

วิธีกำหนดให้นักเรียนเลือกปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 80.49 มีวิธีกำหนดโดย ให้นักเรียนเลือกตามความถนัดและความสนใจ รองลงมา ร้อยละ 39.02 ครูประจำบ้านพักเป็นผู้กำหนด จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 19.51 เป็นมติของบ้านพัก

วิธีกำหนดให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.05 มีวิธีกำหนดโดย ให้นักเรียนปฏิบัติทุกประเภทโดยหมุนเวียนปฏิบัติกิจกรรมละ 1 สัปดาห์ รองลงมา ร้อยละ 31.71 ให้ปฏิบัติเพียงประเภทเดียวตลอดภาคการศึกษา จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 9.76 ให้ปฏิบัติเพียงประเภทเดียวตลอดปีการศึกษา

ช่วงเวลาจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 82.93 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในช่วงเวลาคาบเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร รองลงมา ร้อยละ 80.49 จัดในช่วงเช้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 จัดในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน

สถานที่จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.56 จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ในบริเวณสถานที่สำหรับการเกษตร รองลงมา ร้อยละ 78.05 จัดในบริเวณสนามโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 จัดในบริเวณบ้านพักนักเรียน

วิธีจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประจำวัน พบว่า ครูผู้สอนส่วนมาก ร้อยละ 97.56 เท่ากัน มีวิธีจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรประจำวัน โดย แบ่งกลุ่มให้นักเรียนวางแผนการปฏิบัติงานร่วมกัน และให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้ รองลงมา ร้อยละ 87.80 ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคการปฏิบัติงานนั้น ๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 จัดทำนอกสารเพื่อให้นักเรียนศึกษาค้นคว้า

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.4.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว
การจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 1 ใน 2
เท่านั้น จัดกิจกรรมการทำสวนข้าวแบบนาคำ และสวนข้าวแบบข้าวไร่

ชนิดของกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน จัด
กิจกรรมการทำสวนข้าวชนิดข้าวเจ้า โดยมีปริมาณในการทำสวนข้าวระหว่าง 1-5 ไร่

วิธีการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน จัด
ให้มีการปลูกข้าวปีละ 1 ครั้ง

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2
คน จัดกิจกรรมการทำสวนข้าว โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลผลิตจากการทำสวนข้าวสำหรับนำ
มาให้นักเรียนบริโภค จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการทำ
สวนข้าวจนสามารถทำเป็นอาชีพได้

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2
คน มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าวโดย ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อปฏิบัติงานตามตาราง
การปฏิบัติงานสวนข้าวที่โรงเรียนกำหนดไว้ ให้นักเรียนปฏิบัติงาน เช่น การไถ การคราด การ
เพาะเมล็ด การหว่านกล้า และการปักดำ ให้นักเรียนดูแลรักษาข้าวที่ปลูก เช่น การใส่ปุ๋ยแต่งหน้า
การควบคุมปริมาณน้ำ และการกำจัดวัชพืช เป็นต้น และให้นักเรียนเก็บเกี่ยวข้าวที่ปลูก เช่น การ
เปิดน้ำทิ้ง การเกี่ยวข้าว และการนวดข้าว จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหา
วิชาและเทคนิคในการทำสวนข้าว เช่น การตกกล้า การเตรียมดินปักดำ การดูแลรักษา และการเก็บ
เกี่ยว เป็นต้น

วิธีสอนการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน
จัดกิจกรรมการทำสวนข้าวโดยใช้วิธีสอนแบบสารัตถ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 ใช้วิธีสอน
แบบบรรยาย

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด
จำนวน 2 คน จัดกิจกรรมการทำสวนข้าวโดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เครื่องมือ
การเกษตร เช่น รดไถนา คราด เกว และนํ้า เป็นต้น เมล็ดพันธุ์ข้าวและดินกล้า และวัสดุใน
การดูแลรักษาข้าว เช่น ปุ๋ย และยาปราบวัชพืช

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด
จำนวน 2 คน มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าวโดยการสังเกตพฤติกรรม
จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 เท่านั้น ให้นักเรียนประเมินตนเอง และตรวจผลงาน

ผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าวโดยเฉลี่ยต่อปี พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน ได้ผลผลิตจากการทำสวนข้าวโดยเฉลี่ยต่อปี ต่ำกว่า 500 ถัง

การนำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าวไปใช้ประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน นำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าวไปใช้ประโยชน์โดยจัดสรรให้บ้านพักต่าง ๆ เพื่อนำไปบริโภค จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 นำไปเลี้ยงสัตว์

รายได้จากการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน ไม่มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว โดยปัญหาที่พบ คือ พื้นที่ในการทำสวนข้าวมีน้อยไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน วัชพืชมีปริมาณมากทำให้การดูแลรักษากลายเป็นไปด้วยความยากลำบาก และได้ผลผลิตจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน

วิธีแก้ปัญหามีปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน มีวิธีแก้ปัญหาโดย ให้นักเรียนถอนวัชพืชทิ้ง ปรับปรุงวิธีการผลิตจากการทำสวนข้าวแบบนาสาเป็นสวนข้าวแบบข้าวไร่ และเพิ่มเนื้อที่ในการทำสวนข้าวให้พอเพียงกับจำนวนนักเรียน

4.4.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก
การจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 25 คน จัดกิจกรรมการทำสวนผักแบบกลางแจ้ง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 ใน 25 จัดกิจกรรมสวนผักแบบในโรง

ชนิด และปริมาณของกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 19 ใน 25 เท่ากัน จัดกิจกรรมการทำสวนผักในโรง และสวนผักภาคกลางแจ้ง รองลงมา จำนวน 10 ใน 25 จัดกิจกรรมการทำสวนผักคะน้า จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 25 เท่ากัน จัดกิจกรรมสวนผักสลัด และคื่นฉ่าย นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนส่วนมาก จำนวน 7 ใน 25 จัดกิจกรรมการทำสวนผักในโรง โดยมีปริมาณในการเพาะปลูกระหว่าง 100-400 ตารางเมตร จำนวน 14 ใน 25 จัดกิจกรรมการทำสวนผักภาคกลางแจ้ง โดยมีปริมาณในการเพาะปลูกระหว่าง 100-400 ตารางเมตร และ จำนวน 5 ใน 25 จัดกิจกรรมการทำสวนผักคะน้า โดยมีปริมาณในการเพาะปลูกระหว่าง 500-800 ตารางเมตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 25 เท่ากัน จัดกิจกรรมสวนผักสลัด และคื่นฉ่าย โดยมีปริมาณในการเพาะปลูกระหว่าง 100-400 ตารางเมตร

วิธีการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 19 ใน 25 จัดให้มีการปลูกพืชผักหมุนเวียนตลอดทั้งปี รองลงมา จำนวน 5 ใน 25 จัดให้มีการปลูกพืชผักปีละ 1 ครั้ง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 25 จัดให้มีการปลูกพืชผักปีละ 2 ครั้ง

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 22 ใน 25 จัดกิจกรรมการทำสวนผักโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลผลิตเพื่อการยังชีพในระหว่างเรียน รองลงมา จำนวน 21 ใน 25 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะในการทำสวนผัก จนสามารถทำเป็นอาชีพได้ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 25 เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีรายได้ในระหว่างเรียน

ขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 23 ใน 25 มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการทำสวนผักโดย ให้นักเรียนดูแลรักษาพืชผักที่ปลูก เช่น รดน้ำ ทรวนดิน กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ย เป็นต้น รองลงมา จำนวน 22 ใน 25 เท่ากัน ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาและเทคนิคในการทำสวนผัก เช่น การเพาะเมล็ด การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น และให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น เตรียมแปลงปลูก เพาะเมล็ด และปลูกพืชผัก เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 25 ให้นักเรียนบรรจุหีบห่อเพื่อนำไปจำหน่าย

วิธีสอนการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 20 ใน 25 จัดกิจกรรมการทำสวนผักโดยใช้วิธีสอนแบบสาธิต รองลงมา จำนวน 19 ใน 25 ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 25 ใช้วิธีสอนแบบฝึกปฏิบัติจริง

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 24 ใน 25 เท่ากัน จัดกิจกรรมการทำสวนผักโดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทเครื่องมือการเกษตร เช่น จอบ เสียม บัวรดน้ำ และเครื่องพ่นยา เป็นต้น และใช้เมล็ดพันธุ์ผักและกล้าผัก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 21 ใน 25 ใช้วัสดุในการดูแลรักษาพืชผัก เช่น ปุ๋ย มุ้งกันแมลง หรือยาปราบวัชพืช เป็นต้น

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 23 ใน 25 มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการทำสวนผักโดย การสังเกตพฤติกรรม รองลงมา จำนวน 11 ใน 25 ให้นักเรียนประเมินตนเอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 25 เท่ากัน สัมภาษณ์ผู้เรียน และให้เพื่อนนักเรียนช่วยประเมิน

ผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการทำสวนผักโดยเฉลี่ยต่อปี พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 9 ใน 25 ได้ผลผลิตจากการทำสวนผักโดยเฉลี่ยต่อปี ต่ำกว่า 500 กิโลกรัม รองลงมา จำนวน 6 ใน 25 ได้ผลผลิตมากกว่า 1,000 กิโลกรัม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 25 ได้ผลผลิต 500-600 กิโลกรัม

การนำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการทำสวนผักไปใช้ประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 22 ใน 25 นำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการทำสวนผักไปใช้ประโยชน์ โดย จัดสรรให้บ้านพักต่าง ๆ เพื่อนำไปบริโภค รองลงมา จำนวน 21 ใน 25 จำหน่ายให้กับ โครงการอาหารกลางวัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 15 ใน 25 จำหน่ายให้กับร้านค้า หรือตลาดภายนอก

รายได้จากการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 19 ใน 25 มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 ใน 25 ไม่มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก โดยส่วนมาก จำนวน 8 ใน 19 มีรายได้โดยเฉลี่ย ประมาณปีละ 1,000-2,000 บาท รองลงมา จำนวน 3 ใน 19 มีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 3,000-4,000 บาท จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 25 เท่ากัน มีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 5,000-6,000 บาท และมีรายได้มากกว่า 6,000 บาท

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 21 ใน 25 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 25 ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 16 ใน 21 คือ พื้นที่ในการทำสวนผักมีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน รองลงมา จำนวน 9 ใน 21 นำท่วมทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 21 ขาดเครื่องมือทางการเกษตร

วิธีแก้ปัญหามในการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 9 ใน 21 มีวิธีแก้ปัญหโดย ขยายพื้นที่สำหรับทำสวนผักให้เพียงพอ รองลงมา จำนวน 4 ใน 21 เสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไข จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 21 เท่ากัน ยกแปลงผักให้พ้นจากระดับน้ำท่วม ปลูกพืชผักหมุนเวียนตลอดทั้งปี ปลูกพืชผักให้สอดคล้องกับฤดูกาล ขอความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียน เสนอปัญหาไปยังผู้นำชุมชนเพื่อขอแหล่งน้ำจากชุมชน ให้นักเรียนใช้แหล่งน้ำจากชุมชน ใช้วัสดุบำรุงรักษาจากงานเกษตรของโรงเรียน และจัดนักเรียนที่มีความรับผิดชอบไปปฏิบัติงานแทน

4.4.3 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่

การจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 11 ใน 15 จัดกิจกรรมการปลูกถั่วเหลือง รองลงมา จำนวน 5 ใน 15 จัดกิจกรรมการปลูกฟักทอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 15 เท่ากัน จัดกิจกรรมการปลูกเผือก และถั่วแขก นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนส่วนมาก จำนวน 9 ใน 15 จัดกิจกรรมการปลูกถั่วเหลืองโดยมีปริมาณในการเพาะปลูกมากกว่า 4 งาน จำนวน 5 ใน 15 จัดกิจกรรมการปลูกฟักทองโดยมีปริมาณในการเพาะปลูกระหว่าง 1-2 งาน

จำนวน 1ใน15 เท่ากัน จัดกิจกรรมการปลูกฝือกโดยมีปริมาณในการเพาะปลูกมากกว่า 4 งาน และ
จัดกิจกรรมการปลูกข้าวแขกโดยมีปริมาณการเพาะปลูกระหว่าง 1-2 งาน

ลักษณะการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน
13ใน15 จัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดยการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน
3ใน15 จัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดยการดูแลไปตามธรรมชาติ

วิธีการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 11ใน15
จัดให้มีการปลูกพืชไร่ปีละ 1 ครั้ง รองลงมา จำนวน 4ใน15 จัดให้มีการปลูกพืชไร่หมุนเวียน
ตลอดทั้งปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน15 จัดให้มีการปลูกพืชไร่ปีละ 2 ครั้ง

จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน
12ใน15 จัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตจากการปลูกพืชไร่สำหรับนำ
มาให้นักเรียนบริโภค รองลงมา จำนวน 11ใน15 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะในการปลูก
พืชไร่จนสามารถทำเป็นอาชีพได้ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6ใน15 เพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับ
นักเรียน และส่วนหนึ่งนำมาใช้ในกิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 15 คน
มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดย ให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น การคัดเมล็ดพันธุ์พืช การ
เพาะเมล็ด และการปลูกเป็นต้น และให้นักเรียนดูแลรักษาพืชไร่ที่ปลูก เช่น รดน้ำพรวนดิน กำจัด
วัชพืช ไล่ปู๊ย เป็นต้น รองลงมา จำนวน 14ใน15 เท่ากัน ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาและเทคนิคใน
การปลูกพืชไร่ เช่น การคัดเมล็ดพันธุ์พืช การเพาะเมล็ด การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว
เป็นต้น และให้นักเรียนเก็บเกี่ยวพืชไร่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน15 ให้นักเรียนนำผลผลิต
พืชไร่ไปจำหน่าย

วิธีสอนการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน
13ใน15 จัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดยใช้วิธีสอนแบบสารัตถิ รองลงมา จำนวน 9ใน15 ใช้วิธีสอน
แบบบรรยาย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน15 ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด
จำนวน 15 คน จัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทเครื่องมือการเกษตร เช่น
จอบ เสียม บัวรดน้ำ และเครื่องพ่นยา เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 13ใน15 เท่ากัน ใช้วัสดุ
และอุปกรณ์ประเภทเมล็ดพันธุ์พืชไร่ และวัสดุในการดูแลรักษาพืชไร่ เช่น ปู๊ย และยาปราบวัชพืช

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่
จำนวน 13ใน15 มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดย การสังเกตพฤติกรรม

รองลงมา จำนวน 7 ใน 15 ใช้วิธีการตรวจหมอดิน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 15 ให้เพื่อนนักเรียนช่วยประเมิน

ผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดยเฉลี่ยต่อปี พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 8 ใน 15 ได้ผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่โดยเฉลี่ยต่อปี มากกว่า 800 กิโลกรัม รองลงมา จำนวน 2 ใน 15 เท่ากัน ได้ผลผลิตประมาณปีละ 100-200 กิโลกรัม และได้ผลผลิตประมาณปีละ 300-400 กิโลกรัม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 15 เท่ากัน ได้ผลผลิตประมาณปีละ 500-600 กิโลกรัม และ 700-800 กิโลกรัม

การนำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ไปใช้ประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 13 ใน 15 นำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ไปใช้ประโยชน์ โดย จัดสรรให้บ้านพักต่าง ๆ เพื่อนำไปบริโภค รองลงมา จำนวน 8 ใน 15 จำหน่ายให้กับร้านค้าหรือตลาดภายนอก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 ใน 15 จำหน่ายให้กับโครงการอาหารกลางวัน

รายได้จากการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 10 ใน 15 มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 15 ไม่มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ โดยส่วนมาก จำนวน 9 ใน 10 มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปี มากกว่า 10,000 บาท

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 13 ใน 15 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 15 ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 8 ใน 13 คือ พื้นที่ในการปลูกพืชไร่มีน้อยไม่เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน รองลงมา จำนวน 4 ใน 13 วัสดุเมล็ดพืชไร่มีไม่เพียงพอ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 13 เท่ากัน นำท่วมทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย และงบประมาณในการดำเนินการมีไม่เพียงพอ

วิธีแก้ปัญหามในการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 13 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขยายพื้นที่เพาะปลูกเพิ่มเติม รองลงมา จำนวน 2 ใน 13 เท่ากัน ปลูกพืชไร่สลับกับพืชชนิดอื่น ๆ เจริญเจ้าหน้าที่เกษตรมาให้คำปรึกษาแนะนำ และขอยืมเงินทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 13 เท่ากัน ขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และใช้เครื่องสูบน้ำจากแหล่งน้ำตามธรรมชาติ

4.4.4 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล

การจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 14 ใน 18 จัดกิจกรรมการปลูกกล้วย รองลงมา จำนวน 13 ใน 18 จัดกิจกรรมการปลูกมะม่วง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 จัดกิจกรรมการปลูกฝรั่ง นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนส่วนมาก จำนวน 11 ใน 18

และจำนวน 10 ใน 18 ตามลำดับ จัดกิจกรรมการปลูกกล้วยและจัดกิจกรรมการปลูกมะม่วง โดยมี ปริมาณในการเพาะปลูกระหว่าง 1-2 งาน และจำนวน 1 ใน 18 จัดกิจกรรมการปลูกฝรั่ง โดยมี ปริมาณในการเพาะปลูกน้อยกว่า 1 งาน

ลักษณะการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 16 ใน 18 จัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล โดยดูแลไปตามธรรมชาติ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 18 จัด กิจกรรมการปลูกไม้ผล โดยการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด

วิธีการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 13 ใน 18 จัดให้มีการปลูกไม้ผลปีละ 1 ครั้ง รองลงมา จำนวน 4 ใน 18 จัดให้มีการปลูกไม้ผลหมุนเวียน ตลอดปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 จัดให้มีการปลูกไม้ผลปีละ 2 ครั้ง

จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 17 ใน 18 จัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลผลิตจากการปลูกไม้ผลสำหรับ นำมาให้นักเรียนบริโภค รองลงมา จำนวน 14 ใน 18 เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะในการ ปลูกไม้ผล และสามารถบำรุงดูแลรักษาไม้ผลในพื้นที่จำกัดให้เกิดประโยชน์และได้ผลผลิตสูงสุด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 เพื่อรักษาสภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 17 ใน 18 เท่ากัน มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล โดย ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหา และ เทคนิคในการปลูกไม้ผล เช่น การคัดเลือกพันธุ์ไม้ผล การเพาะกล้า การขุดหลุมปลูก การดูแล รักษา และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น ให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ไม้ผล การเพาะกล้า การ ขุดหลุมปลูก และการปลูกไม้ผล เป็นต้น และให้นักเรียนดูแลรักษาไม้ผลที่ปลูก เช่น รดน้ำพรวน ดิน กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เป็นต้น รองลงมา จำนวน 16 ใน 18 ให้นักเรียนเก็บเกี่ยวไม้ผล จำนวน น้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 18 สำรวจปริมาณและความต้องการของตลาดไม้ผล

วิธีสอนการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 17 ใน 18 จัดกิจกรรมการปลูกไม้ผลโดยใช้วิธีสอนแบบสาธิต รองลงมา จำนวน 12 ใน 18 ใช้วิธี สอนแบบบรรยาย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 ให้นักเรียนฝึกปฏิบัติจริง

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 18 คน จัดกิจกรรมการปลูกไม้ผลโดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทเครื่องมือการเกษตร เช่น จอบ เสียม บัวรดน้ำ และเครื่องพ่นยา เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 16 ใน 18 เท่ากัน ใช้วัสดุ และอุปกรณ์ประเภทเมล็ดพันธุ์ไม้ผล และวัสดุในการดูแลรักษาไม้ผล เช่น ปุ๋ย และยาปราบวัชพืช

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 16 ใน 18 มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล โดยการสังเกตพฤติกรรม

รองลงมา จำนวน 5 ใน 18 ให้นักเรียนประเมินตนเอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 ให้เพื่อน
นักเรียนช่วยประเมิน

ผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล โดยเฉลี่ยต่อปี พบว่า ครูผู้สอน
ส่วนใหญ่ จำนวน 8 ใน 18 ได้ผลผลิตจากการปลูกไม้ผลโดยเฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 500 กิโลกรัม
รองลงมา จำนวน 4 ใน 18 ได้ผลผลิตจากการปลูกไม้ผลประมาณปีละ 500-600 กิโลกรัม จำนวน
น้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 เท่ากัน ได้ผลผลิตจากการปลูกไม้ผลประมาณปีละ 700-800 กิโลกรัม ,
900- 1,000 กิโลกรัม และมากกว่า 1,000 กิโลกรัม

การนำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผลไปใช้ประโยชน์ พบว่า
ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 18 คน นำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผลไปใช้ประโยชน์โดย
จัดสรรให้บ้านพักต่าง ๆ เพื่อนำไปบริโภค รองลงมา จำนวน 8 ใน 18 จำหน่ายให้กับโครงการ
อาหารกลางวัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 18 จำหน่ายให้กับร้านค้า หรือตลาดภายนอก

รายได้จากการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน
16 ใน 18 ไม่มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน
2 ใน 18 มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล โดยส่วนใหญ่ จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน มีรายได้
โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 500-1,000 บาท และมีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 1,500-2,000 บาท

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน
15 ใน 18 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 18
ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 9 ใน 15 คือ พื้นที่ในการ
ปลูกไม้ผลมีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน รองลงมา จำนวน 3 ใน 15 เท่ากัน วัสดุเมล็ดพันธุ์
ไม้ผลและกล้าไม้ผลมีราคาแพง ศัตรูพืชและวัชพืชรบกวนทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย
และขาดการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 15 เท่ากัน บุคลากรในโรงเรียน
มีการสนับสนุนน้อย ๆ ทำให้ผู้รับผิดชอบสอนไม่ต่อเนื่อง และสภาพภูมิอากาศไม่เอื้ออำนวย

วิธีแก้ปัญหในการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่
จำนวน 7 ใน 15 มีวิธีแก้ปัญหาโดย เสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียนเพื่อหาพื้นที่เพิ่มเติม รองลง
มา จำนวน 2 ใน 15 จัดปลูกไม้ผลสลับกับพืชชนิดอื่น ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 15 เท่ากัน
จัดทำรั้วป้องกัน จัดหาพันธุ์ไม้ผลเพื่อปลูกซ่อมแซม ปลูกไม้ผลพันธุ์อื่น ๆ ขอพันธุ์กล้าจากหน่วย
งานต่าง ๆ จัดหาแหล่งน้ำเพิ่มเติม ขอสารปรักษาแนะนำจากสำนักงานเกษตร และกำกับติดตามการ
ปฏิบัติงานของนักเรียนอย่างใกล้ชิด

4.4.5 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์

การจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 21 คน จัดกิจกรรมการเลี้ยงไก่ รองลงมา จำนวน 19 ใน 21 จัดกิจกรรมการเลี้ยงปลา จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 21 จัดกิจกรรมการเลี้ยงเป็ด นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนส่วนมาก จำนวน 16 ใน 21 จัดกิจกรรมการเลี้ยงไก่พันธุ์เนื้อ โดยจำนวน 8 ใน 21 เลี้ยงจำนวนน้อยกว่า 100 ตัว จำนวน 14 ใน 21 จัดกิจกรรมการเลี้ยงปลาคอก โดยจำนวน 6 ใน 21 เท่ากัน เลี้ยงจำนวนระหว่าง 1,000 - 2,000 ตัว และเลี้ยงน้อยกว่า 1,000 ตัว และจำนวน 5 ใน 21 จัดกิจกรรมการเลี้ยงเป็ดเทศ โดยเลี้ยงจำนวนน้อยกว่า 100 ตัว

ลักษณะการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 20 ใน 21 จัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์โดยการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 21 จัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์โดยดูแลไปตามธรรมชาติ

วิธีการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 9 ใน 21 เท่ากัน จัดให้มีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิด ปีละ 2 รุ่น และจัดให้มีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิด หมุนเวียนตลอดปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 ใน 21 จัดให้มีการเลี้ยงสัตว์หลายชนิดปีละ 1 รุ่น

จุดมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 20 ใน 21 เท่ากัน จัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์โดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการเลี้ยงสัตว์ และสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ และเพื่อนำไปประกอบอาหารในการดำรงชีวิตของโรงเรียน รองลงมา จำนวน 15 ใน 21 เพื่อจำหน่าย และนำผลกำไรมาเป็นค่าใช้จ่ายในงานต่าง ๆ ของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 ใน 21 เพื่อฝึกคุณธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 21 คน มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์โดย ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาและเทคนิคในการเลี้ยงสัตว์ เช่น การคัดเลือกหรือจัดซื้อพันธุ์สัตว์ การทำโรงเลี้ยงสัตว์ การให้อาหารสัตว์ การดูแลรักษา การทำความสะอาดบริเวณโรงเลี้ยงสัตว์ การผสมพันธุ์สัตว์ และการจำหน่ายผลผลิต เป็นต้น และให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น การคัดเลือกหรือจัดซื้อพันธุ์สัตว์ การจัดทำโรงเลี้ยงสัตว์ การให้อาหารสัตว์ การทำความสะอาดบริเวณโรงเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น รองลงมา จำนวน 18 ใน 21 เท่ากัน วางแผนการเลี้ยงสัตว์ให้สอดคล้องกับปริมาณและความต้องการของตลาด และให้นักเรียนดูแลรักษาสัตว์เลี้ยง เช่น ฝึกวัคซีน และให้น้ำยาฆ่าเชื้อ เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 21 สำรวจปริมาณและความต้องการของตลาด

วิธีสอนการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 19 ใน 21 จัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์โดยใช้วิธีสอนแบบสาธิต รองลงมา จำนวน 17 ใน 21 ใช้วิธีสอนแบบบรรยาย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 21 ให้ฝึกปฏิบัติจริง

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 21 คน จัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์โดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทเครื่องมือการเกษตร เช่น ที่ให้อาหารสัตว์ รางอาหารสัตว์ และเครื่องมือในการทำความสะอาดโรงเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 19 ใน 21 เท่ากัน ใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทพันธุ์สัตว์เลี้ยง และวัสดุในการดูแลรักษาสัตว์เลี้ยง เช่น วัคซีนป้องกันโรค และน้ำยาฆ่าเชื้อต่าง ๆ เป็นต้น

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 20 ใน 21 มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์โดยการสังเกตพฤติกรรม รองลงมา จำนวน 8 ใน 21 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 21 เท่ากัน ให้นักเรียนประเมินตนเอง และให้เพื่อนนักเรียนช่วยประเมิน

ผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ยต่อปี พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 8 ใน 21 ได้ผลผลิตจากการเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 1,000-1,500 กิโลกรัม รองลงมา จำนวน 7 ใน 21 ได้ผลผลิตจากการเลี้ยงสัตว์ น้อยกว่า 1,000 กิโลกรัม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 21 ได้ผลผลิตจากการเลี้ยงสัตว์โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 2,000-2,500 กิโลกรัม

การนำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ไปใช้ประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 20 ใน 21 นำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ไปใช้ประโยชน์ โดยจำหน่ายให้กับโครงการอาหารกลางวัน รองลงมา จำนวน 17 ใน 21 จัดสรรให้บ้านพักต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบอาหาร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 15 ใน 21 จำหน่ายให้กับร้านค้า หรือตลาดภายนอก

รายได้จากการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 20 ใน 21 มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 21 ไม่มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ โดยส่วนมาก จำนวน 10 ใน 20 มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปีมากกว่า 6,000 บาท รองลงมา จำนวน 4 ใน 20 เท่ากัน มีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 3,000-4,000 บาท และ 5,000-6,000 บาท จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 20 เท่ากัน มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 1,000 บาท และ 1,000-2,000 บาท

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 21 คน มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 17 ใน 21 คือ งบประมาณใน

การดำเนินการค่าอาหารสัตว์ไม่เพียงพอ รองลงมา จำนวน 15ใน21 จากวัตถุประสงค์ในการบำรุง
ดูแลรักษา จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน21 เท่ากัน นำท่วมทำให้ผลิตได้รับความเสียหาย และ
โรงเลี้ยงสัตว์คับแคบ ไม่เหมาะสมกับปริมาณสัตว์ที่เลี้ยง

วิธีแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน
6ใน21 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขอวัตถุประสงค์ในการบำรุงดูแลรักษาจากหน่วยงานต่าง ๆ รองลงมา
จำนวน 5ใน21 จัดหางบประมาณเพิ่มเติม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน21 เท่ากัน จัดทำโรงเลี้ยง
สัตว์ให้มีชีวิต ต้นป้อนบุคลากรที่มีความรู้ไปรับผิดชอบแทน และจัดระบบประปาของโรงเรียน
ให้สอดคล้องกับความต้องการของงานเกษตร

4.4.6 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมสหกรณ์

การจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 11ใน12 จัด
กิจกรรมสหกรณ์การค้า รองลงมา จำนวน 4ใน12 จัดกิจกรรมสหกรณ์การผลิต จำนวนน้อยที่สุด
จำนวน 3ใน12 จัดกิจกรรมสหกรณ์ออมทรัพย์

วิธีการรับสมัครสมาชิกสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 12 คน มีวิธี
การรับสมัครสมาชิกสหกรณ์โดยรับสมัครเป็นรายบุคคล

ที่มาของสินค้าที่นำมาจำหน่ายในสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 12
คน รับสินค้าเพื่อนำมาจำหน่ายในสหกรณ์โดยจัดซื้อจากตลาดภายนอก รองลงมา จำนวน 10ใน12
เป็นผลิตผลจากงานเกษตรของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน12 เป็นผลิตผลจากบ้านพัก
ต่าง ๆ

ประเภทของสินค้าที่จำหน่ายในสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 12
คน รับสินค้าเพื่อนำมาจำหน่ายในสหกรณ์โดยรับสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการอุปโภค
รองลงมา จำนวน 11ใน12 เป็นสินค้าประเภทผลิตภัณฑ์อาหาร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5ใน12
เป็นผลิตผลจากพืชผัก

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 12 คน
เท่ากัน จัดกิจกรรมสหกรณ์โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการสหกรณ์
และเพื่อให้นักเรียนนำกระบวนการสหกรณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน
3ใน12 เพื่อให้นักเรียนได้สมัครเป็นสมาชิกของสหกรณ์

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 12 คน
เท่ากัน มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมสหกรณ์โดย ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาและเทคนิคในการดำเนินงาน
สหกรณ์ เช่น การรับสมัครสมาชิก การตรวจรับผลิตผลจากบ้านพักต่าง ๆ การจำหน่ายสินค้า
การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย และการตรวจเช็คสินค้า เป็นต้น และให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น ตรวจรับ

ผลผลิตจากบ้านพักต่าง ๆ จำหน่ายสินค้า จัดทำบัญชีรับ-จ่ายประจำวัน และตรวจเช็คยอดสินค้า รongลงมา จำนวน 11ใน12 วางแผนการปฏิบัติงานสหกรณ์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน12 ประชุมนักเรียนเพื่อกำหนดงานให้ปฏิบัติ

วิธีสอนการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 12 คน จัดกิจกรรมสหกรณ์โดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย รongลงมา จำนวน 9ใน12 ใช้วิธีสอนแบบสารคดี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน12 ให้ฝึกปฏิบัติจริง

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 10ใน12 เท่ากัน จัดกิจกรรมสหกรณ์โดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภท แบบบันทึกการจัดทำรายการสหกรณ์ แบบสำรวจชนิดและปริมาณของสินค้า และสินค้าที่จำหน่ายในสหกรณ์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน12 ใช้จุดสาร แผ่นพับการจัดกิจกรรมสหกรณ์

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 9ใน12 มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมสหกรณ์โดยการสังเกตพฤติกรรม รongลงมา จำนวน 4ใน12 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน12 ให้เพื่อนนักเรียนช่วยประเมิน

รายได้จากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 11ใน12 มีรายได้จากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน12 ไม่มีรายได้จากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ โดยส่วนมาก จำนวน 5ใน11 มีรายได้โดยเฉลี่ยประมาณปีละ 3,000-4,000 บาท รongลงมา จำนวน 3ใน11 มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปี มากกว่า 6,000 บาท จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน11 มีรายได้โดยเฉลี่ยต่อปี น้อยกว่า 1,000 บาท

การนำรายได้จากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 10ใน12 นำรายได้จากการจัดกิจกรรมสหกรณ์ไปใช้ประโยชน์โดยนำไปใช้ในกิจการอื่น ๆ ของโรงเรียน รongลงมา จำนวน 9ใน12 จัดสรรให้กับนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน12 จัดสรรให้กับนักเรียนที่ปฏิบัติงาน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 11ใน12 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน12 ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน11 คือ ทุนที่ใช้ในการดำเนินการมีน้อย รongลงมา จำนวน 3ใน11 การคมนาคมขนส่งไปยังตลาดไม่สะดวก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน11 เท่ากัน ผลผลิตของสหกรณ์การผลิตแต่ละบ้านพักไม่เพียงพอต่อการจำหน่าย และนักเรียนที่รับผิดชอบปฏิบัติงานไม่เต็มที่

วิธีแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน11 เท่านั้น มีวิธีแก้ปัญหาโดยประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครสมาชิกเพิ่มเติม และเสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา รองลงมา จำนวน 2ใน11 ขอความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน11 ของงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ และส่งเสริมและให้กำลังใจนักเรียนที่ปฏิบัติงาน

4.4.7 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน

การจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน จัดกิจกรรมในลักษณะผลิตเพื่อใช้บริโภคในโรงเรียน และผลิตเพื่อการค้า โดยการผลิตเพื่อการค้านั้น ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน เท่านั้น นำผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีนไปจำหน่ายให้กับหน่วยงานต่าง ๆ เช่น สหกรณ์โรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษาอื่น ๆ และร้านค้าความห่อมบ้านชาวเขา จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน2 จำหน่ายให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ

หน่วยงานที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน เท่านั้น ได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีนจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ สำนักพระราชวัง วิทยาลัยเทคนิคประจำจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน2 เท่านั้น ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และหน่วยงานห้างร้านเอกชนทั่วไป

การสนับสนุนการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีนจากหน่วยงานต่าง ๆ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน ได้รับการสนับสนุนการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีนในเรื่องการจัดหาแหล่งตลาดเพื่อจำหน่ายสินค้า จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน2 เท่านั้น ได้รับการสนับสนุนในเรื่องเงินทุนเพื่อใช้ในการดำเนินการก่อสร้างโรงผลิตเกลือไอโอดีน การขนส่งสินค้า และการผลิตเกลือวิดดูดิบ

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน เท่านั้น จัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีนโดยมีจุดมุ่งหมายในด้านต่าง ๆ เช่น เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะในการผลิตเกลือ ไอโอดีน เพื่อแก้ปัญหาการขาดไอโอดีนในจังหวัดแม่ฮ่องสอน และเพื่อส่งเสริมรายได้ให้กับโรงเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน เท่านั้น มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีนโดย ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาและเทคนิคในการผลิตเกลือไอโอดีน เช่น การจัดซื้อเกลือดิบ การผสมเกลือกับไอโอดีน และการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น ดำรวจปริมาณ และความต้องการของตลาดเกลือ วางแผนการผลิตเกลือให้สอดคล้อง

คดงกับปริมาณ และความต้องการของตลาด ให้นักเรียนปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ เช่น การตัด เกือบผสมไอโอคีนในเครื่องผสม การฉีกน้ำอะตอมเกลือ และการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น และให้นักเรียนนำผลผลิตไปจำหน่าย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 จัดทำเอกสารเพื่อให้นักเรียนศึกษา ค้นคว้า

วิธีสอนการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน เท่ากัน จัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีนโดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย และใช้วิธีสอนแบบ สาทิต

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีน พบว่า ครูผู้สอน ทั้งหมด จำนวน 2 คน เท่ากัน จัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีนโดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภท ต่าง ๆ ได้แก่ วัสดุคืบในการผลิต เช่น เกลือคืบ และไอโอคีน อุปกรณ์ในการผสมเกลือ เช่น เครื่องผสมเกลือ ที่คักเกลือและเครื่องฉีกน้ำ เป็นต้น และอุปกรณ์ในการบรรจุหีบห่อ เช่น ถุงที่ใช้ บรรจุ ที่คักเกลือและเครื่องบรรจุ เป็นต้น

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีน พบว่า ครูผู้สอน ทั้งหมด จำนวน 2 คน เท่ากัน มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือ ไอโอคีนโดยใช้แบบทดสอบวัดข้อความรู้ และการสังเกตพฤติกรรม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน ให้นักเรียนประเมินตนเอง และตรวจผลผลิต

ผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน ได้ผลผลิตจากการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีนโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 10-15 ตัน

รายได้จากการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน มีรายได้จากการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือ ไอโอคีนโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 15,000-20,000 บาท

การนำรายได้จากการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีนไปใช้ประโยชน์ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน เท่ากัน นำรายได้จากการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือ ไอโอคีนไปใช้ ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น จัดสรรให้กับนักเรียน จัดสรรให้กับบ้านพักต่าง ๆ และนำไปใช้ใน กิจกรรมอื่น ๆ ของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 2 นำไปจัดซื้ออาหารเพื่อเลี้ยงเด็ก นักเรียน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอคีน พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 2 คน มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือ ไอโอคีน โดยปัญหาที่พบ ได้แก่ มีเวลาใน

การดำเนินการผลิตจำกัด เนื่องจากครุมีการระเคื่องรับผิดชอบหลายอย่าง บุคลากรไม่มีความรู้ในเรื่องการซ่อมบำรุงเครื่องผสมเกลือไอ ไอคิน และโรงผลิตเกลือมีเนื้อที่จำกัด ไม่มีที่เก็บเกลือคิน

วิธีแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการผลิตเกลือไอ ไอคิน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ จำนวน 1 ใน 2 เท่ากัน มีวิธีแก้ปัญหาโดยขยายโรงผลิตเกลือไอ ไอคิน ขอแก้ไขแบบการใช้รถยนต์เพื่อนำผลผลิตออกจำหน่าย จัดสรรเวลาสำหรับการผลิตเกลือให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประชาสัมพันธ์ในเรื่องการผลิตเกลือไอ ไอคิน

4.4.8 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูด้านการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก

การจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน จัดกิจกรรมในลักษณะผลิตเพื่อใช้ในงานเกษตรของโรงเรียน โดยนำไปใช้ประโยชน์ในงานเกษตรประเภทต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการทำสวนผัก และกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

การจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน เท่ากัน จัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักโดย จัดให้เป็นงานประจำของบ้านพัก และจัดให้เป็นงานประจำของโรงเรียน

วิธีการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน มีวิธีการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักโดย จัดทำปุ๋ยหมักหมุนเวียนตลอดปี

จุดมุ่งหมายการจัดทำปุ๋ยหมัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน จัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักโดยมีจุดมุ่งหมาย เพื่อให้ได้ผลผลิตจากการทำปุ๋ยหมักสำหรับใช้ในงานเกษตรของโรงเรียน

ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน เท่ากัน มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักโดย ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาและเทคนิคในการทำปุ๋ยหมัก เช่น การคัดเลือกวัตถุดิบ การจัดซื้อเชื้อทำปุ๋ยหมัก การผสมวัตถุดิบกับเชื้อทำปุ๋ยหมัก และการดูแลกองปุ๋ยหมัก เป็นต้น วางแผนการทำปุ๋ยหมักให้สอดคล้องกับปริมาณ และความต้องการของงานเกษตรในโรงเรียน และให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น จัดหาวัตถุดิบ จัดเตรียมวัตถุดิบผสมวัตถุดิบกับเชื้อทำปุ๋ยหมัก และดูแลกองปุ๋ยหมัก เป็นต้น

วิธีสอนการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน เท่ากัน จัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักโดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย และใช้วิธีสอนแบบสาธิต

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน เท่ากัน จัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักโดยใช้วัสดุและอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ ได้แก่

วัตถุประสงค์ในการทำปฐมนิเทศ เช่น เศษหญ้า มูลสัตว์ และขี้วัว เป็นต้น เครื่องมือการเกษตร เช่น จอบ เสียม น้ํารดน้ำ เป็นต้น และเชื้อทำปฐมนิเทศ

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการทำปฐมนิเทศ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน เท่ากัน มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมการทำปฐมนิเทศโดย การสังเกต พฤติกรรม และการตรวจผลงาน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำปฐมนิเทศ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน มีปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำปฐมนิเทศ โดยปัญหาที่พบ ได้แก่ ขาดแคลนวัสดุที่ใช้ในการทำปฐมนิเทศ และผลผลิตที่ได้ไม่พอเพียงกับความต้องการของงานเกษตร โรงเรียน

วิธีแก้ปัญหามีปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำปฐมนิเทศ พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด จำนวน 1 คน มีวิธีแก้ปัญหามีปัญหาโดยขอวัสดุในการทำปฐมนิเทศจากชุมชน

4.5 สภาพภาพทั่วไปของนักเรียน

นักเรียนที่ให้สัมภาษณ์ทั้งหมด จำนวน 18 คน ส่วนใหญ่ จำนวน 12 ใน 18 เป็นเพศชาย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 ใน 18 เป็นเพศหญิง และจำนวน 10 ใน 18 มีอายุระหว่าง 12-13 ปี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 มีอายุระหว่าง 10-11 ปี นักเรียนส่วนมาก จำนวน 15 ใน 18 กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป. 5-6 จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 18 กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้น ป. 3-4 และส่วนใหญ่ จำนวน 7 ใน 18 เท่ากัน มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ เป็นประธานบ้านพัก และเป็นสมาชิกบ้านพัก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 มีหน้าที่และความรับผิดชอบ คือ เป็นเลขานุการ

4.6 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียน

4.6.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนด้านการเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน

วิธีการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน มีวิธีการเรียนรู้โดยการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง รองลงมา จำนวน 16 ใน 18 เรียนรู้โดยการเรียนรู้จากกันและกัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 18 เรียนรู้โดยการใช้กระบวนการเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและคุณลักษณะ

การแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 17 ใน 18 ให้ข้อมูลว่า มีการแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 ให้ข้อมูลว่า ไม่มีการแจ้งวัตถุประสงค์ในการเรียนรู้

เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ จำนวน 16ใน17 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ตาม เนื้อหาวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้ รองลงมา จำนวน 14ใน17 เพื่อให้ นักเรียนมีประสบการณ์เกี่ยวกับการหาความรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้จากกันและกัน และการแก้ปัญหาต่าง ๆ ตลอดจนสามารถ นำเอาทักษะการเรียนรู้เหล่านั้นไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน17 เพื่อ เสริมสร้างให้นักเรียนรู้จักเลือกใช้สิ่งต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอน

การเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ด้วยวิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 14ใน17 มีวิธีการเรียนรู้โดยศึกษาประเด็นเนื้อหาตามที่ครูกำหนดให้จาก แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายกลุ่ม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7ใน14 ศึกษาประเด็นเนื้อหาตามที่ครู กำหนดให้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายบุคคล

การเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ด้วยวิธีการเรียนรู้จากกันและกัน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 14ใน18 มีวิธีการเรียนรู้โดยศึกษาประเด็นเนื้อหาตามที่ครูกำหนดให้จาก แหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายกลุ่ม แล้วนำเสนอข้อความรู้ต่อสมาชิกภายในชั้นเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 12ใน18 ศึกษาประเด็นเนื้อหาตามที่ครูกำหนดให้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายบุคคล แล้วนำเสนอข้อความรู้ต่อสมาชิกภายในกลุ่ม

การเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ด้วยวิธีการแก้ปัญหา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 10ใน14 มีวิธีการแก้ปัญหาโดยศึกษาประเด็นปัญหาต่าง ๆ ตามที่ครูกำหนดให้เป็นรายกลุ่ม แล้วนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหา การดำเนินการแก้ปัญหา และผลการแก้ปัญหา รองลงมา จำนวน 6ใน14 มีวางแผนการแก้ปัญหาในสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน14 มีปฏิบัติการแก้ปัญหอย่างต่อเนืองที่บ้านพัก

วิธีการสร้างข้อตกลงร่วมกันเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและคุณลักษณะในระหว่าง การศึกษาเนื้อหาวิชาการต่าง ๆ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 11ใน17 มีวิธีการสร้างข้อตกลง โดย ให้สมาชิกภายในกลุ่มร่วมกันสร้างข้อตกลงแล้วยึดถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 9ใน17 ให้สมาชิกภายในชั้นเรียนร่วมกันสร้างข้อตกลงแล้วยึดถือปฏิบัติ ตามแนวทางที่กำหนดไว้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน เรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ จากการใช้ห้องสมุด รองลงมา จำนวน 15ใน18 เรียนรู้ จากการศึกษาจากสถานที่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน18 เท่ากัน เรียนรู้จากการสำรวจชุมชน และการเรียนซ่อมเสริมที่บ้านพัก

วิธีนำเสนอข้อความรู้จากการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 15 ใน 18 มีวิธีนำเสนอข้อความรู้โดยการรายงานหน้าชั้นเรียน รองลงมา จำนวน 8 ใน 18 นำเสนอด้วยวิธีการอภิปรายในชั้นเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 ใน 18 นำเสนอด้วยการจัดทำรายงาน

ปัญหาในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการด้วยวิธีการต่าง ๆ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 12 ใน 18 มีปัญหาในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการด้วยวิธีการต่าง ๆ ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 ใน 18 ไม่มีปัญหาในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 9 ใน 12 คือ ขาดเอกสารและแหล่งที่จะศึกษาค้นคว้า รองลงมา จำนวน 5 ใน 12 ขาดทักษะในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการต่าง ๆ ด้วยวิธีการดังกล่าว จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 12 เท่ากัน ขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการด้วยวิธีการต่าง ๆ และเพื่อนนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ

วิธีแก้ปัญหาในการเรียนรู้เนื้อหาวิชาการด้วยวิธีการต่าง ๆ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 8 ใน 12 มีวิธีแก้ปัญหาโดยขอคำปรึกษาแนะนำจากครู รองลงมา จำนวน 2 ใน 12 เท่ากัน ขอเอกสารจากครู ขยันและตั้งใจศึกษาค้นคว้ามากยิ่งขึ้น ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด และขอความร่วมมือจากเพื่อนนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 12 ศึกษาเอกสารเป็นรายกลุ่ม

4.6.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนด้านการเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน ให้ข้อมูลว่า โรงเรียนจัดให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการทำสวนผัก กิจกรรมการปลูกไม้ผล และกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ รองลงมา จำนวน 13 ใน 18 เท่ากัน จัดให้ปฏิบัติกิจกรรมการปลูกพืชไร่ และกิจกรรมสหกรณ์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 จัดให้ปฏิบัติกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์

การแข่งวัดอุปประสงค์ในการเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 15 ใน 18 ให้ข้อมูลว่า มีการแข่งวัดอุปประสงค์ในการเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 18 ให้ข้อมูลว่า ไม่มีการแข่งวัดอุปประสงค์ในการเข้าร่วมในกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยวัดอุปประสงค์ที่แจ้ง คือ เพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ ทักษะ ในการทำการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการทำนา ปลูกพืชไร่ ทำสวนผัก สวนผลไม้ การปลูกพืชที่สูง และเลี้ยงสัตว์ จนสามารถทำเป็นอาชีพได้ รองลงมา จำนวน 11 ใน 15 เพื่อให้ได้ผลผลิตในการปฏิบัติงานสำหรับเลี้ยงชีพระหว่างเรียน และบางส่วนประสงค์อยาก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 15 เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะในการใช้วิธีการวิทยาศาสตร์ เพื่อแก้ปัญหาในการปฏิบัติงาน

ประเภทของกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่นักเรียนเคยปฏิบัติ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 16 ใน 18 เคยปฏิบัติกิจกรรมการทำสวนผัก รองลงมา จำนวน 15 ใน 18 เคยปฏิบัติกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 18 เคยปฏิบัติกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน

วิธีเลือกปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 14 ใน 18 มีวิธีเลือกปฏิบัติโดยครูประจำบ้านเป็นผู้กำหนด รองลงมา จำนวน 8 ใน 18 ให้นักเรียนเลือกตามความถนัดและความสนใจ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 เป็นมติของบ้านพัก

การปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 15 ใน 18 มีวิธีปฏิบัติโดยปฏิบัติทุกประเภทโดยหมุนเวียนปฏิบัติกิจกรรมละ 1 สัปดาห์ รองลงมา จำนวน 3 ใน 18 ปฏิบัติเพียงประเภทเดียวตลอดภาคการศึกษา จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 เท่ากัน ปฏิบัติประเภทเดียวตลอดปีการศึกษา และปฏิบัติทุกประเภทโดยหมุนเวียนปฏิบัติกิจกรรมละ 2 วัน

ช่วงเวลาปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 17 ใน 18 ปฏิบัติกิจกรรมในช่วงเช้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ รองลงมา จำนวน 16 ใน 18 ปฏิบัติในช่วงเวลาของคาบเรียนกิจกรรมเสริมหลักสูตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 ปฏิบัติในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน

สถานที่ปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 17 ใน 18 ปฏิบัติกิจกรรมในบริเวณสถานที่สำหรับการเกษตร รองลงมา จำนวน 11 ใน 18 ปฏิบัติในบริเวณสนามโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 18 ปฏิบัติในห้องเรียน

ขั้นตอนการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรประจำวัน พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน มีขั้นตอนในการปฏิบัติโดยปฏิบัติงานตามแผนที่กำหนดไว้ รองลงมา จำนวน 17 ใน 18 เท่ากัน วางแผนปฏิบัติงานร่วมกันกับเพื่อนนักเรียน และประเมินผลการปฏิบัติงานร่วมกันกับเพื่อนนักเรียนหลังจากเลิกปฏิบัติงานนั้น ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 ใน 18 สร้างข้อตกลงในระหว่างการปฏิบัติงานร่วมกันกับเพื่อนนักเรียน

วิธีปฏิบัติกิจกรรมการทำสวนข้าว พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 5 คน มีวิธีปฏิบัติโดยปฏิบัติกิจกรรม เช่น การไถ การคราด การเพาะเมล็ด การหว่านกล้า การถอนกล้า และการปักดำ เป็นต้น รองลงมา จำนวน 4 ใน 5 เท่ากัน เรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการทำสวนข้าว เช่น การคอกกล้า การเตรียมดินปักดำ การปักดำ การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น ดูแลรักษาข้าวที่ปลูก เช่น การใส่ปุ๋ยแต่งหน้า การควบคุมปริมาณน้ำ และการกำจัดวัชพืช เป็นต้น และเก็บเกี่ยวข้าวที่ปลูก เช่น การเปิดน้ำทิ้ง การเกี่ยวข้าว และการนวดข้าว เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด

จำนวน 1 ใน 5 แบ่งกลุ่มเพื่อวางแผนการปฏิบัติงานสวนข้าว ตามตารางปฏิบัติงานสวนข้าวที่โรงเรียนกำหนดไว้

วิธีปฏิบัติกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 16 คน เท่ากัน มีวิธีปฏิบัติโดยเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการทำสวนผัก เช่น การเพาะเมล็ด การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น และปฏิบัติกิจกรรม เช่น เตรียมแปลงปลูก เพาะเมล็ด และปลูกพืชผัก เป็นต้น รองลงมา จำนวน 15 ใน 16 เท่ากัน ดูแลรักษาพืชผักที่ปลูก เช่น รดน้ำ พรวนดิน กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เป็นต้น และเก็บเกี่ยวพืชผักที่ปลูกให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด และการขนส่ง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 16 เท่ากัน สำรวจปริมาณและความต้องการของตลาดผัก และบรรจุหีบห่อเพื่อนำไปจำหน่าย

วิธีปฏิบัติกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน เท่ากัน มีวิธีปฏิบัติโดยปฏิบัติกิจกรรม เช่น การคัดเมล็ดพันธุ์พืช การเพาะเมล็ด และการปลูก เป็นต้น และดูแลรักษาพืชไร่ที่ปลูก เช่น รดน้ำพรวนดิน กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ย เป็นต้น รองลงมา จำนวน 6 ใน 7 เท่ากัน เรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการปลูกพืชไร่ เช่น การคัดเมล็ดพันธุ์พืช การเพาะเมล็ด การเตรียมแปลงปลูก การปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น และเก็บเกี่ยวพืชไร่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 นำผลผลิตพืชไร่ไปจำหน่าย

วิธีปฏิบัติกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 12 คน เท่ากัน มีวิธีปฏิบัติโดยเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการปลูกไม้ผล เช่น การคัดเลือกพันธุ์ การเพาะกล้า การขุดหลุมปลูก การดูแลรักษา และการเก็บเกี่ยว เป็นต้น การปฏิบัติกิจกรรม เช่น การคัดเลือกพันธุ์ การเพาะกล้า การขุดหลุมปลูก และการปลูก เป็นต้น และดูแลรักษาไม้ผลที่ปลูก เช่น รดน้ำพรวนดิน กำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ย เป็นต้น รองลงมา จำนวน 11 ใน 12 เก็บเกี่ยวไม้ผล จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 12 นำผลผลิตไปจำหน่าย

วิธีปฏิบัติกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 15 คน มีวิธีปฏิบัติโดยเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการเลี้ยงสัตว์ เช่น การคัดเลือก หรือจัดซื้อพันธุ์สัตว์ การจัดทำโรงเลี้ยงสัตว์ การให้อาหารสัตว์ การดูแลรักษา การทำความสะอาดบริเวณโรงเลี้ยงสัตว์ และการจำหน่ายผลผลิต เป็นต้น รองลงมา จำนวน 14 ใน 15 ปฏิบัติกิจกรรม เช่น การคัดเลือก หรือจัดซื้อพันธุ์สัตว์ การจัดทำโรงเลี้ยงสัตว์ การให้อาหารสัตว์ การทำความสะอาดบริเวณโรงเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 15 สำรวจปริมาณและความต้องการของตลาดสัตว์

วิธีปฏิบัติกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 3 คน เท่ากัน มีวิธีปฏิบัติโดยเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการดำเนินงานสหกรณ์ เช่น การรับสมัครสมาชิก

การตรวจรับผลผลิตจากบ้านพักต่าง ๆ การจำหน่ายสินค้า การจัดทำบัญชีรับ-จ่าย และการตรวจเช็คยอดสินค้า เป็นต้น และปฏิบัติกิจกรรม เช่น ตรวจรับผลผลิตจากบ้านพักต่าง ๆ จำหน่ายสินค้า จัดทำบัญชีรับ-จ่ายประจำวัน และตรวจเช็คยอดสินค้า เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 3 เท่ากันสำรวจชนิด ปริมาณ และความต้องการสินค้าของผู้บริโภค และร่วมกันวางแผนปฏิบัติงานสหกรณ์

วิธีปฏิบัติกิจกรรมการผลิตเกลือไอโอดีน พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 4 คน เท่ากัน มีวิธีปฏิบัติโดยเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการผลิตเกลือไอโอดีน เช่น การจัดซื้อเกลือดิบ การผสมเกลือกับไอโอดีน และการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น ปฏิบัติกิจกรรม เช่น การคัดเกลือผสมไอโอดีนในเครื่องผสม การฉีกน้ำละลายเกลือ และการบรรจุหีบห่อ เป็นต้น และจำหน่ายผลผลิต จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 4 สำรวจปริมาณและความต้องการของตลาดเกลือ

วิธีปฏิบัติกิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 5 คน เท่ากัน มีวิธีปฏิบัติโดยเรียนรู้เนื้อหาวิชาและเทคนิคในการทำปุ๋ยหมัก เช่น การคัดเลือกวัสดุคิบ การจัดเตรียมวัสดุคิบ การจัดซื้อเชื้อทำปุ๋ยหมัก การผสมวัสดุคิบกับเชื้อทำปุ๋ยหมัก และการดูแลกองปุ๋ยหมัก เป็นต้น และปฏิบัติกิจกรรม เช่น จัดหาวัสดุคิบ จัดเตรียมวัสดุคิบ ผสมวัสดุคิบกับเชื้อทำปุ๋ยหมัก และดูแลกองปุ๋ยหมักด้วยการรดน้ำ เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 5 วางแผนการผลิตปุ๋ยหมักให้สอดคล้องกับปริมาณและความต้องการของงานเกษตรในโรงเรียน

การนำผลผลิตจากการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไปใช้ประโยชน์ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน เท่ากัน นำผลผลิตไปใช้ประโยชน์โดยนำไปรับประทาน และจำหน่ายให้กับโครงการอาหารกลางวัน รองลงมา จำนวน 11 ใน 18 จัดสรรให้บ้านพักต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบอาหาร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 10 ใน 18 จำหน่ายให้กับร้านค้า หรือตลาดภายนอก

รายได้จากการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 10 ใน 18 ไม่มีรายได้จากการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 ใน 18 มีรายได้จากการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยส่วนมาก จำนวน 4 ใน 8 เท่ากัน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 50 บาท และมีรายได้โดยเฉลี่ยเดือนละ 50-100 บาท

ประโยชน์จากการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน ได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยทำให้นักเรียนมีความรู้ และทักษะในการทำงานเกษตรจนสามารถทำเป็นอาชีพได้ รองลงมา จำนวน 14 ใน 18 ทำให้ได้ผลผลิตมาเลี้ยงชีพ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 9 ใน 18 ทำให้มีรายได้

คุณลักษณะที่ปรากฏจากการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน มีคุณลักษณะในด้านความขยัน รองลงมา จำนวน 17 ใน 18 มีความอดทน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 18 มีความเป็นประชาธิปไตย

การนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร ไปเลือกประกอบอาชีพ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 14 ใน 18 จะเลือกประกอบอาชีพ ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 18 ไม่เลือกประกอบอาชีพ โดยนักเรียนทั้งหมด จำนวน 14 คน จะเลือกประกอบอาชีพเกี่ยวกับกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ รองลงมา จำนวน 12 ใน 14 จะเลือกประกอบอาชีพเกี่ยวกับกิจกรรมการทำสวนผัก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 14 จะเลือกประกอบอาชีพเกี่ยวกับกิจกรรมการทำสวนข้าว

ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 13 ใน 18 มีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 18 ไม่มีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยปัญหาที่พบ คือ อุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมมีไม่เพียงพอ รองลงมา จำนวน 5 ใน 13 เท่ากัน ช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมมากเกินไปทำให้เกิดความเหนื่อยล้า และเพื่อนนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 13 ช่วงระยะเวลาในการปฏิบัติกิจกรรมน้อยเกินไป

วิธีแก้ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 7 ใน 13 มีวิธีแก้ปัญหาโดยขอคำปรึกษาแนะนำจากครู รองลงมา จำนวน 2 ใน 13 เท่ากัน นวัตกรรมและอุปกรณ์มาจากบ้าน เลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ตรงกับความถนัดและความสนใจ และขอความร่วมมือจากเพื่อนนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 13 ผลการงานสำหรับนักเรียนให้น้อยลง

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริการที่ทางโรงเรียนจัดให้สำหรับนักเรียน ซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านบริการที่ทางโรงเรียนจัดให้สำหรับนักเรียน สรุปได้ดังนี้

5.1 สภาพและปัญหาการจัดการบริการสำหรับนักเรียนในโรงเรียน

5.1.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนด้านการจัดการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

การจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ได้ดำเนินการจัด โดยจัดบริการเกี่ยวกับการตรวจสุขภาพปากและฟัน รองลงมา จำนวน 6 ใน 7 เท่ากัน จัดบริการเกี่ยวกับการตรวจความสะอาดทั่วไปของร่างกาย และการตรวจภาวะการขาดสารอาหาร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน จัดบริการเกี่ยวกับการป้องกันอุบัติเหตุ และการป้องกันโรคติดต่อ

จุดมุ่งหมายการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 7 เท่ากัน เพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดี และสนับสนุนงานด้านอนามัยโรงเรียน

เกณฑ์การเลือกจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีเกณฑ์ในการเลือกจัดบริการ คือ ปัญหาและความต้องการของนักเรียน รองลงมา จำนวน 5 ใน 7 ใช้เกณฑ์ความพร้อมของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ใช้เกณฑ์ความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน

ช่วงเวลาที่จัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 จัดบริการในช่วงเช้ามืดก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ รองลงมา จำนวน 3 ใน 7 เท่ากัน จัดในช่วงเวลาพักรับประทานอาหารกลางวัน และช่วงเย็นหลังเลิกเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน จัดในช่วงวันหยุดสัปดาห์ วันปิดภาคเรียน เช้าหลังเข้าแถวเคารพธงชาติ จัดตามตารางงานอนามัยโรงเรียน และระบุแน่นอนไม่ได้

จำนวนนักเรียนที่เข้ารับบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยโดยเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 7 ให้ข้อมูลว่า มีนักเรียนเข้ารับบริการเป็นจำนวนทั้งหมด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ให้ข้อมูลว่า มีนักเรียนเข้ารับบริการจำนวนน้อยกว่า 10 คน, 10-20 คน , 30-40 คน และระบุแน่นอนไม่ได้

วัตถุประสงค์ที่ใช้จัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ใช้วัตถุประสงค์ประเภทพฤติกรรมศาสตร์ต่าง ๆ รองลงมา จำนวน 6 ใน 7 เป็นวัตถุประสงค์ประจำห้องพยาบาล จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 เป็นวัคซีนป้องกันโรค

สถานที่จัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 จัดบริการที่ห้องพยาบาล รองลงมา จำนวน 4 ใน 7 จัดบริการที่ห้องเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน จัดบริการที่ระเบียงอาคารเรียน บริเวณสนามโรงเรียน และสถานีอนามัย

บุคลากรที่ให้บริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ให้ข้อมูลว่า เป็นครูที่รับผิดชอบงานอนามัยนักเรียน รองลงมา จำนวน 6 ใน 7 เป็นบุคลากรจากสำนักงานสาธารณสุข จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เป็นผู้บริหารโรงเรียน โดยบุคลากรดังกล่าวมีหน้าที่ตรวจสอบสุขภาพอนามัยของนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 ใน 7 เท่ากัน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย เป็นวิทยากรหรือให้ความรู้เกี่ยวกับการรักษาสุขภาพอนามัย และมีหน้าที่รักษาสุขภาพอนามัยของนักเรียน

วิธีวัดและประเมินผลการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 มีวิธีวัดและประเมินผลโดยการสังเกตการจัดบริการ รองลงมา จำนวน 2 ใน 7 ใช้วิธีการประชุมอภิปรายผล จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ใช้แบบประเมินผลของโรงเรียน และใช้แบบบันทึกสุขภาพของนักเรียน

ปัญหาในการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีปัญหาในการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ไม่มีปัญหาในการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 6 เท่ากัน คือ นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยจำนวนมาก และขาดงบประมาณสนับสนุน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 เท่ากัน ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานอนามัยโรงเรียน ครูไม่มีเวลาเอาใจใส่ดูแลสุขภาพของนักเรียนอย่างใกล้ชิด นักเรียนขาดนิสัยที่ดีเกี่ยวกับการรักษาความสะอาด และอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย

วิธีแก้ปัญหามในการจัดบริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 2 ใน 6 มีวิธีแก้ปัญหาโดย ขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานสาธารณสุข โรงพยาบาล และหน่วยมาเลเรีย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 เท่ากัน ของงบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด ขอบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานอนามัยโรงเรียนมาประจำที่โรงเรียน เลียตละงบประมาณส่วนตัวของคณะครูในโรงเรียน ให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และจัดครูเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพอนามัยสำหรับนักเรียน

5.1.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนด้านการจัดบริการ คัดหมนักเรียน

การจัดบริการคัดหมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 ได้ดำเนินการจัด ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ไม่ได้ดำเนินการจัด โดยส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 จัดบริการสำหรับนักเรียนชาย-หญิงประเภทเดินเรียนและพักอยู่ประจำใน

โรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 จัดให้สำหรับนักเรียนชายประเภทเดินเรียนและพักอยู่ประจำในโรงเรียน

จุดมุ่งหมายการจัดบริการตัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดบริการไว้เพื่อให้ นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่ดี รองลงมา จำนวน 4 ใน 6 เพื่อให้ นักเรียนได้มี ทัศนคติที่ดีต่องาน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 เพื่อ ส่งเสริมรายได้ให้กับนักเรียน

เกณฑ์การเลือกจัดบริการตัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 6 คน มีเกณฑ์ในการเลือกจัดบริการ คือ ปัญหาและความต้องการของนักเรียน รองลงมา จำนวน 3 ใน 6 ใช้เกณฑ์ความพร้อมของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 6 ใช้เกณฑ์ความพร้อมของครู

ลักษณะการจัดบริการตัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 6 จัดเป็นกลุ่มสนใจ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 6 เท่ากัน จัดเป็นกิจกรรมการเรียน การสอนตามหลักสูตร และจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยการจัดเป็นกิจกรรมการเรียน การสอนตามหลักสูตรนั้น ส่วนใหญ่ จำนวน 2 ใน 6 จัดให้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนวิชางานบ้าน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 เท่ากัน จัดให้เป็นกิจกรรมการเรียน การสอนกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพในระดับประถมศึกษาตอนต้น และในระดับประถมศึกษาตอน ปลาย

ช่วงเวลาจัดบริการตัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 จัดบริการในช่วงเย็นหลังเลิกเรียน รองลงมา จำนวน 3 ใน 6 จัดในช่วงเช้านอกเวลาเรียน ขงชาติ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 จัดในช่วงคาบเรียน

จำนวนนักเรียนที่เข้ารับบริการตัดผมนักเรียนโดยเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 6 ให้ข้อมูลว่า มีนักเรียนเข้ารับบริการโดยเฉลี่ยประมาณวันละ 5-10 คน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 6 ระบุแน่นอนไม่ได้

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้จัดบริการตัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 ใช้ชุดอุปกรณ์ตัดผม จำนวน 1 ชุด โดยส่วนมาก จำนวน 3 ใน 6 มีจำนวน 1 ชุด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 6 เป็นชุดเก้าอี้ตัดผม โดยส่วนใหญ่ จำนวน 2 ใน 6 มีจำนวน 1 ชุด ซึ่งวัสดุและอุปกรณ์ประเภทดังกล่าวส่วนมาก จำนวน 4 ใน 6 มาจากการจัดซื้อด้วยงบประมาณของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 ได้รับบริจาคจากสมาคมหรือมูลนิธิต่าง ๆ

สถานที่จัดบริการคัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 6 จัดบริการที่บริเวณบ้านพักนักเรียน รองลงมา จำนวน 2 ใน 6 จัดบริการที่โรงเรียนคัดผม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 เท่ากัน จัดบริการที่บริเวณระเบียงอาคารเรียน และระบุแน่นอนไม่ได้

บุคลากรที่จัดบริการคัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 6 คน ให้ข้อมูลว่า เป็นนักเรียนในโรงเรียน รองลงมา จำนวน 4 ใน 6 เป็นครูที่รับผิดชอบงานคัดผมนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 6 เป็นครูประจำบ้านพักนักเรียน โดยบุคลากรดังกล่าว ส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 มีหน้าที่ให้บริการคัดผมนักเรียน รองลงมา จำนวน 4 ใน 6 เท่ากัน มีหน้าที่ให้คำปรึกษานะนำ และเป็นผู้ฝึกประสบการณ์ให้กับนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 จัดทำบัญชีรับ-จ่าย

วิธีวัดและประเมินผลการจัดบริการคัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 6 คน มีวิธีวัดและประเมินผลโดยการสังเกตการจัดบริการ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 เท่ากัน ประชุมอภิปรายผล และตรวจผลงาน

ปัญหาในการจัดบริการคัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 6 มีปัญหาในการจัดบริการคัดผมนักเรียน ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 6 ไม่มีปัญหาในการจัดบริการคัดผมนักเรียน โดยมีปัญหา คือ ขาดแคลนวัสดุและอุปกรณ์ในการจัดบริการ รองลงมา จำนวน 3 ใน 5 ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวิชาชีพคัดผม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เท่ากัน ขาดอาคารสถานที่สำหรับจัดกิจกรรม และอุปกรณ์ไม่ได้มาตรฐาน

วิธีแก้ปัญหาในการจัดบริการคัดผมนักเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 5 มีวิธีแก้ปัญหาโดยของบประมาณสนับสนุนจากต้นสังกัด รองลงมา จำนวน 2 ใน 5 ขอบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับวิชาชีพคัดผมมาประจำที่โรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เท่ากัน ซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดให้ใช้งานได้ และยืมอุปกรณ์จากโรงเรียนอื่น ๆ

5.1.3 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนด้านการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน

การจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 ได้ดำเนินการจัด ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ไม่ได้ดำเนินการจัด โดยผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 คน จัดให้บริการสำหรับนักเรียนในโรงเรียน รองลงมา จำนวน 4 ใน 5 จัดให้บริการสำหรับบุคลากรในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 จัดให้บริการสำหรับชาวเขา

ลักษณะการจัดห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 5 จัดเป็นห้องสมุดขนาดปานกลาง ใช้ระบบทศนิยม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 จัดเป็นห้องสมุดขนาดเล็ก ไม่จัดระบบที่แน่นอน

จุดมุ่งหมายการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 5 เท่ากัน กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดบริการไว้ เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจให้คลายความเครียดและหาความรื่นรมย์ในยามว่าง และเพื่อเตรียมให้นักเรียนมีประสบการณ์ในการใช้ห้องสมุดเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านและการค้นคว้า จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 5 เพื่อให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่ความเจริญงอกงามในชีวิตและจิตใจ

ช่วงเวลาที่จัดบริการห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 5 จัดบริการในช่วงเวลาระหว่าง 08.30-16.30 น. จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 จัดบริการในช่วงเวลาระหว่าง 12.00-13.00 น.

จำนวนผู้ใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน โดยเฉลี่ยต่อวัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 2 ใน 5 ให้ข้อมูลว่า มีผู้ใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนโดยเฉลี่ยประมาณวันละ 50-60 คน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เท่ากัน มีผู้ใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนโดยเฉลี่ยประมาณวันละ 10-20 คน , 70-80 คน และระบุแน่นอนไม่ได้

ประเภทของเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่มีไว้บริการในห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 คน เท่ากัน จัดบริการเอกสารและสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ หนังสือแบบเรียน เอกสารประกอบหลักสูตร และวารสารทางวิชาการ เป็นต้น รองลงมา จำนวน 4 ใน 5 เท่ากัน จัดบริการเอกสารและสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน หนังสือเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และหนังสือเกี่ยวกับการเมืองการปกครอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 5 เท่ากัน จัดบริการเอกสารและสิ่งพิมพ์ประเภทหนังสือแบบฝึกหัด และหนังสือเกี่ยวกับการเกษตรที่สูง โดยเอกสารและสิ่งพิมพ์ประเภทดังกล่าวนี้ ได้รับการบริจาคจากสมาคมหรือมูลนิธิต่าง ๆ รองลงมา จำนวน 4 ใน 5 ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 5 จัดซื้อด้วยงบประมาณของโรงเรียน

เกณฑ์การคัดเลือกเอกสารและสิ่งพิมพ์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 คน ใช้เกณฑ์จากความต้องการของนักเรียน รองลงมา จำนวน 4 ใน 5 ใช้เกณฑ์จากความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 ใช้เกณฑ์จากความต้องการของประชาชนและผู้สนใจทั่วไป

บุคลากรที่ให้บริการเกี่ยวกับห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 คน ให้ข้อมูลว่า เป็นครูที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ประจำโรงเรียน รองลงมา จำนวน 4 ใน 5 เป็นนักเรียนในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เป็นบุคลากรจากชุมชน โดยบุคลากรทั้งหมด จำนวน 5 คน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำทั่วไป ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน และให้บริการยืม-ส่งเอกสารและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 จัดซื้อเอกสารและสิ่งพิมพ์

วิธีวัดและประเมินผลการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 5 มีวิธีวัดและประเมินผลโดยการสังเกตการจัดบริการ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เท่านั้น ใช้วิธีการประชุมอภิปรายผล และใช้แบบประเมินผลของโรงเรียน

ปัญหาในการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 คน มีปัญหาในการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 5 คือ ขาดแคลนเอกสารและสิ่งพิมพ์เกี่ยวกับการเกษตรที่สูง การพัฒนาชุมชน สุขภาพอนามัย และการเมืองการปกครอง รองลงมา จำนวน 2 ใน 5 เท่านั้น นักเรียนไม่มีเวลาศึกษาค้นคว้าในห้องสมุดโรงเรียน เพราะมีภาระหน้าที่ต้องรับผิดชอบมาก ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับบรรณารักษ์ศาสตร์ และสถานที่ในการให้บริการไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เท่านั้น นักเรียนไม่เข้าใจถึงประโยชน์ของการใช้ห้องสมุด และขาดแคลนวัสดุครุภัณฑ์ประจำห้องสมุดโรงเรียน

วิธีแก้ปัญหาในการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 5 มีวิธีแก้ปัญหาโดยของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานต่าง ๆ รองลงมา จำนวน 2 ใน 5 ให้ครูชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจถึงประโยชน์ของการใช้ห้องสมุดโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เท่านั้น ขอบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับบรรณารักษ์ศาสตร์มาประจำที่โรงเรียน จัดครูเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดบริการห้องสมุดโรงเรียน และจัดทำห้องสมุดโรงเรียนเพิ่มเติม

5.1.4 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนด้านการจัดบริการอาหารกลางวัน

การจัดบริการอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ได้ดำเนินการจัด โดยส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 จัดบริการสำหรับนักเรียนประเภทเดินเรียนและพักอยู่ประจำในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 จัดบริการสำหรับนักเรียนประเภทพักอยู่ประจำในโรงเรียน

จุดมุ่งหมายการจัดบริการอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดบริการไว้เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการในเวลาดังกล่าวทุกวันตลอดปีการศึกษา จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 7 เท่ากัน เพื่อฝึกให้นักเรียนมีมารยาทในการรับประทานอาหาร และเพื่อฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการประกอบอาหารและฝึกการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม

การจัดบริการอาหารกลางวันประจำวัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ได้ดำเนินการจัดทำอาหารกลางวันเป็นประจำทุกวัน โดยส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 จัดให้ทำวันละ 1 ครั้งในตอนกลางวัน สำหรับนักเรียนประเภทเดินเรียน รองลงมา จำนวน 5 ใน 7 จัดให้ทำวันละ 3 ครั้งในตอนเช้า กลางวัน และเย็น สำหรับนักเรียนประเภทพักอยู่ประจำในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 จัดให้ทำวันละ 2 ครั้งในตอนเช้าและตอนเย็น สำหรับนักเรียนประเภทพักอยู่ประจำในโรงเรียน

ลักษณะของการจัดบริการอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 จัดบริการในลักษณะเป็นงานประจำบ้านพักสำหรับนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 7 จัดบริการในลักษณะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยการจัดบริการอาหารกลางวันในลักษณะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตรนั้น ส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 จัดให้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ในระดับประถมศึกษาตอนต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 เท่ากัน จัดให้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย และจัดให้เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชางานบ้านในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ประเภทของวัตถุดิบที่ใช้จัดทำอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน เท่ากัน ใช้วัตถุดิบประเภทผลิตจากเนื้อสัตว์ และผลิตจากพืชผักสวนครัว รองลงมา จำนวน 5 ใน 7 ใช้วัตถุดิบประเภทผลิตภัณฑ์อาหารกระป๋อง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ใช้วัตถุดิบประเภทพืช โดยวัตถุดิบประเภทดังกล่าวส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 เท่ากัน ได้มาจากการจัดซื้อด้วยงบประมาณของโรงเรียน และมาจากการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับงานเกษตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 เท่ากัน ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด และได้รับบริจาคจากสมาคมหรือมูลนิธิต่าง ๆ

เกณฑ์การเลือกวัตถุดิบในการจัดทำอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีเกณฑ์ในการเลือกวัตถุดิบ คือ เป็นวัตถุดิบที่นักเรียนสามารถนำมาจัดทำอาหารได้ง่าย สะอาด สะดวก ประหยัดเวลา และมีสารอาหารครบถ้วน รองลงมา จำนวน 5 ใน 7

เป็นวัตถุประสงค์ที่ผลิตขึ้นเองในโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 7 เป็นวัตถุประสงค์ตามความต้องการของนักเรียน

สถานที่จัดบริการอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 จัดบริการที่โรงอาหาร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 จัดบริการที่บ้านพักนักเรียน

บุคลากรที่จัดบริการอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ให้ข้อมูลว่า เป็นนักเรียนในโรงเรียน รองลงมา จำนวน 5 ใน 7 เป็นครูที่รับผิดชอบงานอาหารกลางวัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 เท่ากัน เป็นบุคลากรในชุมชน และเป็นครูเวรประจำบ้านพักนักเรียน โดยบุคลากรดังกล่าวมีหน้าที่ร่วมจัดทำอาหาร รองลงมา จำนวน 6 ใน 7 มีหน้าที่ให้ความรู้และฝึกฝนทักษะในการจัดทำอาหารให้แก่ักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 วางแผนและจัดทำรายการอาหาร

วิธีวัดและประเมินผลการจัดบริการอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีวิธีวัดและประเมินผลโดยการสังเกตการจัดบริการ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ใช้วิธีประชุมอภิปรายผล

ปัญหาในการจัดบริการอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน มีปัญหาในการจัดบริการอาหารกลางวัน โดยปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน รองลงมา จำนวน 4 ใน 7 เท่ากัน ขาดแคลนวัตถุดิบในการจัดทำอาหาร และครูผู้รับผิดชอบมีน้อยทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 อุปกรณ์เครื่องครัวมีจำนวนจำกัด ไม่พอเพียงกับจำนวนนักเรียนในการประกอบอาหาร

วิธีแก้ปัญหาในการจัดบริการอาหารกลางวัน พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 มีวิธีแก้ปัญหาโดยขอบริจาคจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น วัด และห้างร้านเอกชนทั่วไป รองลงมา จำนวน 3 ใน 7 จัดกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อสนับสนุน เช่น กิจกรรมการปลูกพืช และกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองนักเรียนในเรื่องข่าวสาร และให้นักเรียนนำอาหารบางส่วนมาจากบ้าน

5.2 สภาพและปัญหาการจัดบริการสำหรับชาวเขา

5.2.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของผู้บริหาร โรงเรียนด้านการจัดบริการสำหรับชาวเขา

การจัดบริการสำหรับชาวเขา พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 คน ไม่ได้ดำเนินการจัดบริการส่งเสริมปลูกพืชที่สูง และบริการเกี่ยวกับผลผลิต ส่วนผู้บริหารโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ได้ดำเนินการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน จัดบริการในลักษณะต่าง ๆ เช่น การจัดกลุ่มสนใจ การจัดนิทรรศการ การบริการวารสารสิ่งพิมพ์ และการฝึกอบรมชาวเขา

จุดมุ่งหมายการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน กำหนดจุดมุ่งหมายในการจัดบริการไว้ เพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางด้านวิชาการสำหรับชาวเขา และเพื่อให้ชาวเขาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกัน

รูปแบบการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน กำหนดรูปแบบการจัดบริการไว้ในลักษณะของ การจัดโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อฝึกอบรมหรือสัมมนาระยะสั้น

เนื้อหาสาระที่จัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน จัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยมีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับ การรักษาสุขภาพอนามัย การแนะนำด้านอาชีพ การศึกษานอกระบบ และการกีฬาและนันทนาการ

จำนวนครั้งที่จัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยเฉลี่ยต่อปี พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน จัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการโดยเฉลี่ยประมาณปีละ 3-4 ครั้ง และมีจำนวนผู้เข้ารับบริการ โดยเฉลี่ยประมาณครั้งละ 70-80 คน

บุคลากรที่จัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน ให้ข้อมูลว่า เป็นบุคลากรจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ครูในโรงเรียน บุคลากรจากสำนักงานเกษตร บุคลากรจากศูนย์ทดลองพืชที่สูง บุคลากรจากชุมชน บุคลากรจากศูนย์พัฒนา และสงเคราะห์ชาวเขาประจำจังหวัด บุคลากรจากสถานีตำรวจภูธรประจำอำเภอ และบุคลากรจากกองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน

วิธีการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน จัดบริการโดยใช้วิธีการสาธิต การฝึกอบรมหรือสัมมนา การฝึกปฏิบัติจริง และการศึกษาดูงาน

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้จัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน ใช้วัสดุอุปกรณ์ประเภทต่าง ๆ เช่น เครื่องเสียง วิทยุ โทรทัศน์ วัสดุ และวารสารสิ่งพิมพ์ เป็นต้น

งบประมาณที่ใช้จัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน ใช้งบจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด

สถานที่จัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน จัดบริการในบริเวณโรงเรียน

วิธีการรวบรวมข้อมูลเพื่อติดตามและประเมินผลการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน มีวิธีการรวบรวมข้อมูลโดย การสนทนาซักถาม และการสังเกตการจัดบริการ

ปัญหาในการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน มีปัญหาในการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ โดยปัญหาที่พบ คือ ขาดงบประมาณสนับสนุน และวิทยากรมีจำนวนน้อยและพักอยู่ในพื้นที่ห่างไกลจากโรงเรียน

วิธีแก้ปัญหในการจัดบริการความก้าวหน้าทางวิชาการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 คน มีวิธีแก้ปัญหโดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขอความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ เช่น งบประมาณ และโรคเอดส์ เป็นต้น

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน ซึ่งได้จากการศึกษา เอกสารต่าง ๆ ของโรงเรียน และการสำรวจสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 7 โรงเรียน รายละเอียดของผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทั่วไปของโรงเรียน สรุปได้ดังนี้

6.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 มีสถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากชุมชน น้อยกว่า 3 กิโลเมตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน 7 มีสถานที่ตั้งของโรงเรียนอยู่ห่างไกลจากชุมชนมากกว่า 3 กิโลเมตร และจำนวน 6ใน7 ตั้งอยู่บนเขาและเชิงเขา มีสภาพผิวดินเป็นดินเหนียวหรือดินลูกรัง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบหุบเขา สภาพผิวดินเป็นดินร่วนปนทราย โรงเรียนส่วนมาก จำนวน 4ใน7 มีพื้นที่จำนวน 10-20 ไร่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน มีพื้นที่น้อยกว่า 10 ไร่ , 21-30 ไร่ และมากกว่า 30 ไร่ โดยมีพื้นที่บางส่วน จำนวน 3ใน7 อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน 16-20 ไร่ นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียน จำนวน 4ใน7 มีพื้นที่ที่เป็นสนามของโรงเรียน จำนวน 3-4 ไร่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 มีพื้นที่ที่เป็นสนามของโรงเรียน จำนวน 1-2 ไร่

เมื่อพิจารณาลักษณะทั่วไปของพื้นที่สนามโรงเรียน พบว่า พื้นที่ของโรงเรียน ส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 มีลักษณะเรียบ ไม่มีน้ำขัง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่านั้น มีลักษณะเรียบมีน้ำขัง และขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อ ไม่มีน้ำขัง และลักษณะทั่วไปของพื้นที่บริเวณโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน จะล้อมรอบด้วยภูเขา บ้านพักนักเรียน ไม้ประดับและไม้กินผล และพื้นที่สำหรับทำการเกษตร นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลากรในโรงเรียนส่วนมาก จำนวน 6 ใน 7 ใช้แหล่งน้ำจากประปาภูเขาเพื่อการอุปโภคและบริโภค จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ใช้แหล่งน้ำจากบ่อน้ำบาดาล และจำนวน 5 ใน 7 ติดต่อกับชุมชนโดยใช้ถนนลาดยาง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่านั้น เป็นทางเดินเท้าไม่มีถนนตัดผ่าน และเป็นถนนลูกรัง ซึ่งระยะทางระหว่างโรงเรียนกับอำเภอส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 มีระยะทางมากกว่า 12 กิโลเมตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่านั้น มีระยะทางระหว่าง 4-6 กิโลเมตร และ 10-12 กิโลเมตร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 16 เขตพื้นที่บริการของ โรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

โรงเรียน ประเด็น	บ้านเมืองแปง	ศูนย์ปางมะผ้า	บ้านร่มเกล้า	บ้านปางตอง	บ้านแม่ปาง	สังวาลย์วิทยา	บ้านแม่เงา
1.จำนวน ห่อมบ้าน	13 ห่อมบ้าน	3 ห่อมบ้าน	4 ห่อมบ้าน	6 ห่อมบ้าน	5 ห่อมบ้าน	17 ห่อมบ้าน	5 ห่อมบ้าน
2.จำนวน ประชากร	700 คน	1,100 คน	1,200 คน	4,930 คน	1,142 คน	850 คน	1,050 คน
3.จำนวน ครัวเรือน	150 ครัวเรือน	221 ครัวเรือน	253 ครัวเรือน	356 ครัวเรือน	228 ครัวเรือน	200 ครัวเรือน	184 ครัวเรือน
4.อาชีพของ ประชาชน	ทำนา ทำไร่ ทำสวน รับจ้างทั่วไป	ทำนา ทำไร่ ทำสวน รับจ้างทั่วไป	ทำนา ทำไร่ ทำสวน รับจ้างทั่วไป	ทำไร่ ค้าขาย	ทำนา ทำไร่ รับจ้างทั่วไป	ทำนา ทำสวน	ทำไร่ หาของป่า ประมงน้ำจืด ทอผ้า
5.ฐานะทาง เศรษฐกิจ ของ ประชากร	ค่อนข้างยากจน	ยากจน	ยากจน	ค่อนข้างยากจน	ค่อนข้างยากจน	ยากจน	ยากจน

จากตารางที่ 16 พบว่า จำนวนหอพักที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนส่วนใหญ่ นั้น มีจำนวนระหว่าง 3-5 หอพัก มีจำนวนครัวเรือนระหว่าง 184-253 ครัวเรือน ประชากรในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีจำนวนประมาณ 1,100-1,200 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพในการทำนา ทำไร่ ทำสวน และรับจ้างทั่วไป นอกจากนี้ยังพบว่า ประชากรในชุมชนส่วนมากมีฐานะยากจน ส่วนจำนวนหอพักที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนบางโรงเรียน มีจำนวนระหว่าง 13-17 หอพัก มีจำนวนครัวเรือนระหว่าง 150-200 ครัวเรือน ประชากรในเขตพื้นที่บริการของโรงเรียนมีจำนวนประมาณ 700-850 คน ส่วนใหญ่มีอาชีพในการทำนา และทำสวน นอกจากนี้ยังพบว่า ประชากรในชุมชนส่วนมากมีฐานะค่อนข้างยากจน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6.2 ถึงอำนาจความสะดวกในการอยู่อาศัยและการหาเลี้ยงชีพของโรงเรียนประถมศึกษา แบบพึ่งตนเอง

ถึงอำนาจความสะดวกในการอยู่อาศัยและการหาเลี้ยงชีพ พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรง มีบ้านพักนักเรียน ห้องน้ำนักเรียน สถานที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัว สถานที่สำหรับปลูกไม้ผล สถานที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ และเครื่องมือการเกษตร รองลงมา จำนวน 5 ใน 7 มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสหกรณ์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน มีโรงสีข้าว โรงผลิตเกลือไอโอดีน และโรงซ่อมเครื่องยนต์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของถึงอำนาจความสะดวกในการอยู่อาศัยและการหาเลี้ยงชีพประเภทต่าง ๆ พบว่า บ้านพักนักเรียน โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 มีบ้านพักนักเรียน จำนวน 1-5 หลัง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีบ้านพักนักเรียน จำนวน 11-15 หลัง แต่ละหลังมีห้องพัก จำนวน 1-2 ห้อง และจำนวน 5 ใน 7 มีพื้นที่น้อยกว่า 40 ตารางเมตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีพื้นที่ระหว่าง 50-60 ตารางเมตร บ้านพักนักเรียน จำนวน 3 ใน 7 เป็นอาคารถาวร ลักษณะบ้านพักครูกรมสามัญ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน เป็นอาคารถาวร ลักษณะอาคารเรียน สปจ. มส.5/2536 และเป็นอาคารชั่วคราว ลักษณะทรงไทยแบบท้องถิ่น วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง จำนวน 4 ใน 7 ก่อสร้างด้วยไม้ มุงด้วยสังกะสี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน ก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและไม้ มุงด้วยกระเบื้อง และก่อสร้างด้วยไม้และไม้ไผ่ มุงด้วยใบตอง สภาพทั่วไปส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 มีความแข็งแรงทนทาน และความปลอดภัยพอสมควร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีความแข็งแรงทนทาน และความปลอดภัยน้อย นอกจากนี้ยังพบว่า บ้านพักนักเรียน จำนวน 5 ใน 7 มีนักเรียนเข้าพักอาศัยมากกว่า 18 คน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เท่ากัน มีนักเรียนเข้าพักอาศัยน้อยกว่า 10 คน , 16-18 คน และมีวัสดุและเครื่องใช้ประเภทต่าง ๆ เช่น มุ้ง ผ้าห่ม และเตี๊ยะ เป็นต้น โดยส่วนมาก จำนวน 6 ใน 7 ยังมีปริมาณไม่เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีปริมาณเพียงพอกับความต้องการของนักเรียน

ห้องน้ำนักเรียน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 มีห้องน้ำนักเรียน จำนวน 1-2 หลัง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 มีจำนวน 3-4 หลัง แต่ละหลังมีจำนวน 1-5 ที่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีมากกว่า 10 ที่ ห้องน้ำนักเรียนทั้งหมด จำนวน 7 หลัง เป็นห้องน้ำถาวร ชนิดสวมซึม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เป็นห้องน้ำกึ่งถาวร ชนิดสวมถังเกรอะ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง จำนวน 4 ใน 7 เท่ากัน ก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและไม้ มุงด้วยกระเบื้อง และก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและไม้ มุงด้วยสังกะสี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ก่อสร้างด้วยสังกะสีและไม้ มุงด้วยสังกะสี สภาพทั่วไปมีความแข็งแรงทนทาน และความสะอาดพอสมควร นอกจากนี้ยังพบว่า

ห้องน้ำนักเรียนส่วนมาก จำนวน 4ใน7 เป็นห้องน้ำเฉพาะ แยกตามเพศของนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 เป็นห้องน้ำสำหรับนักเรียนชาย-หญิงใช้ร่วมกัน

สถานที่สำหรับปลูกข้าว พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 ไม่มีสถานที่สำหรับปลูกข้าว ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 มีสถานที่สำหรับปลูกข้าว โดยส่วนใหญ่ จำนวน 2ใน3 มีแปลงข้าว จำนวน 2 แปลง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน3 มีแปลงข้าว จำนวน 1 แปลง และจำนวน 2ใน3 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกข้าวในรอบปี จำนวน 1-5 ไร่ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ จำนวน 1ใน3 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกข้าวในรอบปี จำนวน 6-10 ไร่ นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนมาก จำนวน 2ใน3 เท่ากัน ใช้ประโยชน์จากแปลงสวนข้าว โดยใช้พื้นที่ทั้งหมดปลูกข้าว และใช้พื้นที่เพื่อประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น ปลูกพืชสลับตามฤดูกาล และปลูกไม้ผล เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน3 ใช้พื้นที่บางส่วนปลูกข้าว

สถานที่สำหรับทำไร่ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน7 มีสถานที่สำหรับทำไร่ ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 ไม่มีสถานที่สำหรับทำไร่ โดยส่วนมาก จำนวน 4ใน5 มีแปลงพืชไร่ จำนวน 1-3 แปลง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน5 มีแปลงพืชไร่ จำนวน 4-5 แปลง และจำนวน 2ใน5 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกพืชไร่ในรอบปี จำนวน 1-3 ไร่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน5 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกพืชไร่ในรอบปี จำนวน 7-9 ไร่ นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน5 เท่ากัน ใช้ประโยชน์จากแปลงพืชไร่โดยใช้พื้นที่บางส่วนปลูกพืชไร่ และใช้พื้นที่เพื่อประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น ปลูกข้าว และปลูกพืชผักสวนครัว เป็นต้น จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน5 ใช้พื้นที่ทั้งหมดปลูกพืชไร่

สถานที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวของโรงเรียน (เกษตรกลาง) พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรง มีสถานที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวของโรงเรียน (เกษตรกลาง) โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรง มีแปลงผัก จำนวน 1-2 แปลง และจำนวน 4ใน7 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกพืชผักสวนครัวในรอบปีน้อยกว่า 1,000 ตารางเมตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกพืชผักสวนครัวในรอบปีระหว่าง 1,000-2,000 ตารางเมตร , 3,000-4,000 ตารางเมตร และมากกว่า 4,000 ตารางเมตร นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนมาก จำนวน 6ใน7 ใช้ประโยชน์จากแปลงผักโดยใช้พื้นที่ทั้งหมดปลูกพืชผักสวนครัว จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน ใช้พื้นที่บางส่วนปลูกพืชผักสวนครัว และใช้พื้นที่เพื่อประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น ปลูกพืชไร่

สถานที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวของบ้านพัก (เกษตรหลังบ้าน) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 ไม่มีสถานที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวของบ้านพัก (เกษตรหลังบ้าน) ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 มีสถานที่สำหรับปลูกพืชผักสวนครัวของบ้านพัก (เกษตรหลังบ้าน) โดยโรงเรียนส่วนมาก จำนวน 2ใน3 มีแปลงผัก จำนวน 4-6 แปลง จำนวน

น้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 3 มีแปลงผัก จำนวน 1-3 แปลง และโรงเรียน จำนวน 2 ใน 3 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกพืชผักสวนครัวในรอบปี จำนวน 100-200 ตารางเมตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 3 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกพืชผักสวนครัวในรอบปี จำนวน 300-400 ตารางเมตร นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนมาก จำนวน 2 ใน 3 ใช้ประโยชน์จากแปลงผักโดยใช้พื้นที่ทั้งหมดปลูกพืชผักสวนครัว จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 3 เท่านั้น ใช้พื้นที่บางส่วนปลูกพืชผักสวนครัว ใช้พื้นที่เพื่อประโยชน์ในด้านอื่น ๆ เช่น ปลูกพืชไร่ และปลูกไม้ดอกไม้ประดับ

สถานที่สำหรับปลูกไม้ผล พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน มีสถานที่สำหรับปลูกไม้ผล โดยส่วนใหญ่ จำนวน 3 ใน 7 มีแปลงไม้ผล จำนวน 1-3 แปลง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีแปลงไม้ผล จำนวน 4-6 แปลง และจำนวน 4 ใน 7 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกไม้ผลในรอบปี น้อยกว่า 1 ไร่ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 มีพื้นที่ที่ใช้ปลูกไม้ผลในรอบปีระหว่าง 1-5 ไร่ นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนมาก จำนวน 5 ใน 7 ใช้ประโยชน์จากแปลง ไม้ผลโดยใช้พื้นที่ทั้งหมดปลูกไม้ผล จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ใช้พื้นที่บางส่วนปลูกไม้ผล

โรงเรียนเปิด พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 ไม่มีโรงเรียนเปิด ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 มีโรงเรียนเปิด โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 3 โรงเรียน มีโรงเรียนเปิด จำนวน 1-2 ห้อง และมีลักษณะเป็นโรงเรียนเปิดกึ่งถาวร วัตถุประสงค์ใช้ก่อสร้าง จะก่อสร้างด้วยไม้และไม้ไผ่ มุงด้วยสังกะสี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 3 จะก่อสร้างด้วยไม้ไผ่ มุงด้วยใบตอง นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนมาก จำนวน 2 ใน 3 ใช้ประโยชน์จากโรงเรียนเปิดโดยใช้เป็นโรงเรียนเปิดรวม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 3 ใช้เป็นโรงเรียนเปิดเฉพาะพันธุ์

โรงเรียนไก่ พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน มีโรงเรียนไก่ โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน มีโรงเรียนไก่ จำนวน 1-2 ห้อง และจำนวน 3 ใน 7 เท่านั้น มีลักษณะเป็นโรงเรียนไก่กึ่งถาวร และเป็นโรงเรียนไก่ชั่วคราว จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เป็นโรงเรียนไก่ถาวร วัตถุประสงค์ใช้ในการก่อสร้าง จำนวน 3 ใน 7 เท่านั้น ก่อสร้างด้วยไม้และไม้ไผ่ มุงด้วยสังกะสี และก่อสร้างด้วยไม้ไผ่ มุงด้วยใบตอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและไม้ มุงด้วยสังกะสี นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน ใช้ประโยชน์จากโรงเรียนไก่โดยใช้เป็นโรงเรียนไก่เฉพาะพันธุ์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ใช้เป็นโรงเรียนไก่รวม

โรงเรียนตุกร พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 มีโรงเรียนตุกร ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ไม่มีโรงเรียนตุกร โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 โรงเรียน มีโรงเรียนตุกร จำนวน 1-2 ห้อง และจำนวน 2 ใน 5 เท่านั้น มีลักษณะเป็นโรงเรียนตุกรถาวร และโรงเรียนตุกรชั่วคราว จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เป็นโรงเรียนตุกรกึ่งถาวร วัตถุประสงค์ใช้ในการก่อสร้าง

จำนวน 2ใน5 เท่ากัน ก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและไม้ มุงด้วยสังกะสี และก่อสร้างด้วยไม้และไม้ไผ่ มุงด้วยสังกะสี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน5 ก่อสร้างด้วยไม้ไผ่ มุงด้วยใบตอง นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 โรงเรียนใช้ประโยชน์จากโรงเรียนตุกรโดยใช้เป็นโรงเรียนตุกรเฉพาะพันธุ์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน5 ใช้เป็นโรงเรียนตุกรขนาดเล็ก

บ่อเลี้ยงปลา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน7 มีบ่อเลี้ยงปลา ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 ไม่มีบ่อเลี้ยงปลา โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 6 โรงเรียนมีบ่อเลี้ยงปลา จำนวน 1-2 บ่อ และมีลักษณะเป็นบ่อขุด นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนมาก จำนวน 3ใน6 เท่ากัน ใช้ประโยชน์จากบ่อเลี้ยงปลาโดยใช้เป็นบ่อเลี้ยงปลานอกตามชนิดพันธุ์ และใช้เป็นบ่อเลี้ยงปลารวมทุกชนิด

รถไถนา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน7 ไม่มีรถไถนา ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 มีรถไถนา โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 2 โรงเรียนมีรถไถนา จำนวน 1-2 คัน และมีลักษณะเป็นรถไถนาขนาดเล็ก ขับเคลื่อนด้วยแรงงานคน นอกจากนี้ยังพบว่า รถไถนาส่วนมาก จำนวน 1ใน2 เท่ากัน มีสภาพแข็งแรงทนทาน ใช้งานได้ดี และชำรุด ใช้งานได้น้อย

เครื่องสูบน้ำ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 มีเครื่องสูบน้ำ ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 ไม่มีเครื่องสูบน้ำ โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 4 โรงเรียนมีเครื่องสูบน้ำ จำนวน 1-2 คัน และมีลักษณะเป็นเครื่องสูบน้ำขนาดปานกลาง ขนาด 10-15 ซี.ซี. นอกจากนี้ยังพบว่า เครื่องสูบน้ำส่วนมาก จำนวน 3ใน4 มีสภาพชำรุด ใช้งานได้น้อย จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน4 มีความแข็งแรงทนทานใช้งานได้ดี

เครื่องตัดหญ้า พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน7 มีเครื่องตัดหญ้า ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 ไม่มีเครื่องตัดหญ้า โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 โรงเรียนมีเครื่องตัดหญ้า จำนวน 1-2 เครื่อง และจำนวน 4ใน5 มีลักษณะเป็นเครื่องตัดหญ้าขนาดเล็ก ทำงานด้วยระบบเครื่องยนต์และแรงงานคน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน5 เป็นเครื่องตัดหญ้าขนาดใหญ่ ทำงานด้วยระบบเครื่องยนต์ นอกจากนี้ยังพบว่า เครื่องตัดหญ้าส่วนมาก จำนวน 3ใน5 มีสภาพแข็งแรงทนทาน ใช้งานได้ดี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน5 เท่ากัน ชำรุด ใช้งานได้น้อย และชำรุด ใช้งานไม่ได้

เครื่องพ่นยา พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียนมีเครื่องพ่นยา โดยส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 มีเครื่องพ่นยา จำนวน 1-2 เครื่อง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 มีเครื่องพ่นยา จำนวน 3-4 เครื่อง และจำนวน 6ใน7 มีลักษณะเป็นเครื่องพ่นยาขนาดเล็ก ฉีดพ่นด้วยแรงงานคน

จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 เป็นเครื่องพ่นยาขนาดใหญ่ ฉีดพ่นด้วยระบบเครื่องยนต์ นอกจากนี้ยังพบว่า เครื่องพ่นยาส่วนมาก จำนวน 6 ใน 7 มีสภาพแข็งแรงทนทาน ใช้งานได้ดี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 ชำรุด ใช้งานได้ดีเล็กน้อย

โรงสีข้าว พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 ไม่มีโรงสีข้าว ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีโรงสีข้าว โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 โรง มีโรงสีข้าวจำนวน 1 โรง และมีลักษณะเป็นโรงสีข้าวกังฉนวน ใช้เครื่องสีข้าวขนาดปานกลางทำงานด้วยระบบไฟฟ้า วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง จะก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและไม้ มุงด้วยสังกะสี นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 โรง ใช้ประโยชน์จากโรงสีข้าวโดยใช้สีข้าวตลอดปีการศึกษา

โรงผลิตเกลือ ไอโอดีน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 ไม่มีโรงผลิตเกลือ ไอโอดีน ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีโรงผลิตเกลือ ไอโอดีน โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 โรง มีโรงผลิตเกลือ ไอโอดีน จำนวน 1 โรง และมีลักษณะเป็นโรงผลิตเกลือ ไอโอดีนฉนวน ใช้เครื่องผสมเกลือขนาดใหญ่ ทำงานด้วยระบบไฟฟ้า วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง จะก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและไม้ มุงด้วยสังกะสี นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 โรง ใช้ประโยชน์จากโรงผลิตเกลือ ไอโอดีนโดยใช้ผลิตเกลือ ไอโอดีนตลอดปีการศึกษา

สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 7 มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสหกรณ์ ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 7 ไม่มีสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมสหกรณ์ โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 โรง มีห้องสหกรณ์ จำนวน 1 ห้อง และจำนวน 2 ใน 5 เท่ากัน มีลักษณะเป็นห้องฉนวนแยกจากตัวอาคารอื่น ๆ และเป็นห้องชั่วคราว แบ่งจากห้องอื่น ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 เป็นห้องกังฉนวน แยกจากห้องอื่น ๆ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง จำนวน 4 ใน 5 ก่อสร้างด้วยไม้ มุงด้วยสังกะสี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 5 ก่อสร้างด้วยไม้และสังกะสี มุงด้วยสังกะสี นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 5 โรง ใช้ประโยชน์จากห้องสหกรณ์โดยใช้จำหน่ายผลผลิตต่าง ๆ ตลอดปีการศึกษา จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 5 ใช้ห้องสหกรณ์เพื่อประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น เก็บผลผลิตทางการเกษตร

โรงคั่วหม่ม พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 7 มีโรงคั่วหม่ม ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 7 ไม่มีโรงคั่วหม่ม โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 4 โรง มีโรงคั่วหม่มจำนวน 1 โรง และจำนวน 2 ใน 4 เท่ากัน มีลักษณะเป็นโรงคั่วหม่มฉนวน แยกจากตัวอาคารอื่น ๆ และเป็นโรงคั่วหม่มกังฉนวน แยกจากห้องอื่น ๆ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง จำนวน 2 ใน 4 ก่อสร้างด้วยไม้และไม้ไผ่ มุงด้วยสังกะสี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 4 เท่ากัน ก่อสร้างด้วยอิฐบล็อกและไม้ มุงด้วยสังกะสี และก่อสร้างด้วยไม้ มุงด้วยสังกะสี นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนมาก

จำนวน 3 ใน 4 ใช้ประโยชน์จากโรงคั่วหมโดยใช้จัดบริการคั่วหมนักเรียนตลอดปีการศึกษา จำนวน น้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 4 ใช้จัดบริการคั่วหม เป็นครั้งคราว

โรงซ่อมเครื่องยนต์ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 6 ใน 7 ไม่มีโรงซ่อมเครื่องยนต์ ส่วนโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 7 มีโรงซ่อมเครื่องยนต์ โดยโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 โรง มีโรงซ่อมเครื่องยนต์ จำนวน 1 โรง และมีลักษณะเป็นโรงซ่อมเครื่องยนต์กึ่งถาวร แยก จากห้องอื่น ๆ วัสดุที่ใช้ในการก่อสร้าง จะก่อสร้างด้วยไม้ บุงด้วยสังกะสี นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 1 โรง ใช้ประโยชน์จากโรงซ่อมเครื่องยนต์โดยใช้จัดกิจกรรมการเรียน การสอนตลอดปีการศึกษา

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการดำรงชีวิตประจำวันภายในโรงเรียน

7.1 สภาพและปัญหาการดำรงชีวิตประจำวันภายในโรงเรียนของครูผู้สอน

ตารางที่ 17 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูผู้สอนด้านการปกครองระหว่างครูกับนักเรียน

การปกครองครู-นักเรียน	ร.ร. บ้านเมืองแบ่ง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางตอง	ร.ร. บ้านปางตอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังกาตวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
1. วัตถุประสงค์ในการจัดนักเรียนเข้าพักอาศัยในบ้านพัก									
-เพื่อให้โอกาสเด็กชาวเขาที่อยู่ห่างไกลได้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา	5	5	1	7	2	8		28	68.29
-เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการพึ่งตนเอง	2	3	2	6		4		17	41.46
-เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน	3	8		4	1	2	1	19	46.34
-เพื่อฝึกคุณธรรมคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนชาวเขา	1	3	2	2		1	1	10	24.39
2. โครงสร้างการปกครองในบ้านพัก									
-มีครูประจำบ้านพัก ทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของนักเรียนในบ้านพัก และพักอยู่ประจำร่วมกับนักเรียน ตลอดจนมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ	1	10	2					13	31.71
-มีครูเวรประจำบ้านพัก ทำหน้าที่ดูแลนักเรียนที่พักอยู่ประจำในโรงเรียน และมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ	7			9	2	9		25	60.98

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การปกครองครู-นักเรียน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางตอง	ร.ร. บ้านปางตอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวาศวิททยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน №41	ร้อยละ
-มีประธานบ้านพัก ทำหน้าที่ต่าง ๆ เช่น ดูแลเพื่อนสมาชิกในบ้านพัก วางแผน การทำงานร่วมกับครู และเพื่อน สมาชิก มอบหมายงานให้สมาชิกบ้าน พักปฏิบัติ และปฏิบัติงานตามที่ได้รับ มอบหมาย	8	10	2	9	2	9	1	41	100.00
วิธีการเลือกประธานบ้านพัก -สมาชิกบ้านพักเป็นผู้เลือก โดยเลือก ผู้ที่มีคะแนนสูงสุด	8	10	2	9	2	9	1	41	100.00
-คณะกรรมการในโรงเรียนเป็นผู้เลือก โดย เลือกนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นสูงสุด มีความรับผิดชอบสูง และสามารถ ปกครองเพื่อนสมาชิกได้		10						10	24.39
-มีรองประธานบ้านพัก ทำหน้าที่ช่วย- เหลือประธานบ้านพัก หรือทำหน้าที่ แทนประธานบ้านพัก และปฏิบัติงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย	3	9	2	9	2	9	1	35	85.37
วิธีการเลือกรองประธานบ้านพัก -สมาชิกในบ้านพักเป็นผู้เลือก โดย เลือกผู้ที่มีคะแนนสูงสุดลำดับที่ 2	3	9	2	9	2	9	1	35	85.37
-มีเลขานุการ ทำหน้าที่ช่วยเหลือรอง ประธาน จัดบันทึกการปฏิบัติงานของ เพื่อนสมาชิก และปฏิบัติงานตามที่ได้ รับมอบหมาย		1	1	5	2	5	1	15	36.59

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การปกครองครู-นักเรียน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังกวาล์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
วิธีการเลือกคณะกรรมการ -สมาชิกในบ้านพักเป็นผู้เลือก โดยเลือกผู้ที่มีคะแนนสูงสุดลำดับที่ 3 -มีพยานตลอดทั้งบ้านพัก ทำหน้าที่ดูแลเพื่อนสมาชิกที่เจ็บป่วย แจ้งปัญหาให้ครู และประธานบ้านพักทราบเพื่อหาแนวทางแก้ไข และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย		1	1	5	2	5	1	15	36.59
วิธีการเลือกพยานตลอดทั้งบ้านพัก -ครูประจำบ้านพักเป็นผู้เลือก โดยเลือกนักเรียนที่มีความอาวุโสสูงสุดในบ้านพัก	1							1	2.44
-มีเหรียญประจำบ้านพัก ทำหน้าที่เบิก-จ่ายวัสดุคิมเพื่อนำมาประกอบอาหาร และปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย			1					1	2.44
วิธีการเลือกเหรียญประจำบ้านพัก -ครูประจำบ้านพักเป็นผู้เลือก โดยเลือกนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นสูงสุด และมีความรับผิดชอบสูง			1					1	2.44
-มีสมาชิกบ้านพัก ทำหน้าที่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย	8	10	2	9	1	9	1	40	97.56

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การปกครองครู-นักเรียน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวัฒนา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
วาระการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบ้านพัก									
-1 ตำบลท่า	7	1			1			9	21.95
-2 ตำบลท่า				7				7	17.07
-1 เดือน				1		1	1	3	7.32
-1 ภาคเรียน		1	1	1		2		5	12.20
-1 ปีการศึกษา	1	8	1		1	6		17	41.46
3. วิธีกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกบ้านพัก									
-ครูเป็นผู้กำหนดงานให้ปฏิบัติ	8	8	2	7	2	9	1	37	90.24
-ประธานบ้านพักเป็นผู้กำหนดงานให้ปฏิบัติ				2				2	4.88
-สมาชิกบ้านพักเป็นผู้เลือกงานที่จะปฏิบัติตามความสมัครใจและความสนใจงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติ ได้แก่		7		1				8	19.51
-ดูแลบ้านพัก	8	9	2	9	2	8	1	39	95.12
-เลี้ยงสัตว์	7	6	2	3	2	9	1	30	73.17
-ปลูกพืชผักสวนครัว	7	10	2	7	2	9	1	38	92.68
-ปลูกไม้ผล	6	5		2			1	14	34.15
-ประกอบอาหาร	7	9	2	9		9	1	37	90.24
-ทำงานสหกรณ์		3		1				4	9.76
-หาเงิน		3		1		9		13	31.71
-ตักน้ำและล้างจาน		1				8		9	21.95

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การปกครองครู-นักเรียน	ร.ร. บ้านเมืองแบ่ง	ร.ร. ศูนย์บางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าบางทอง	ร.ร. บ้านบางทอง	ร.ร. บ้านแม่บาง	ร.ร. ตั้งวางชัยวิทยา	ร.ร. บ้านเม็งงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
-ทำงานห้องสมุด		3						3	7.32
-รดน้ำไม้ดอกไม้ประดับและบริเวณสวนหย่อม	6	2	2	3		1		14	34.15
-ทำความสะอาดบริเวณอาคารและสถานที่ต่าง ๆ	7	5	2	6			1	21	51.22
-ทำนุุ่ยหมัก		6						6	14.63
-ผลิตเมล็ดโอ โอคิน		4						4	9.76
-ทำงานโรงสีข้าว		5						5	12.20
-ทำงานเบ็ดเตล็ดทั่วไป	3			2		2		7	17.07
4. วิจัยวางแผนการปกครองนักเรียนในบ้านพัก									
-ศึกษาพฤติกรรมเด็กนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวางแผน	1							1	2.44
-ให้นักเรียนปกครองและดูแลเพื่อนสมาชิกเอง โดยใช้การปกครองแบบประชาธิปไตย ครูมีหน้าที่กำกับและดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด	2	2	1	1		1		7	17.07
-ให้ครูเป็นผู้ปกครอง และดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด โดยใช้การปกครองแบบพ่อ-แม่ ปกครองลูก	1	1		1	1	1		5	12.20
-ให้ประธานบ้านพักควบคุมดูแลเพื่อนสมาชิก	1	1	1	4	1	1		9	21.95

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การปกครองครู-นักเรียน	ร.ร. บ้านเมืองแปง							จำนวน N=41	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ตำบลปางมะผ้า	ร.ร. รัตนคีรีปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวัฒนา	ร.ร. บ้านแม่เงา		
-ครูและนักเรียนในบ้านพักร่วมกัน สร้างข้อตกลง แล้วให้นักเรียนยึดถือ เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	5	6		4		6	1	22	53.66
-ให้นักเรียนที่เป็นรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง	1	1	2	1				5	12.20
-ให้นักเรียนที่มีปัญหาแจ้งปัญหาต่อครู หรือประธานบ้านพัก เพื่อหาแนวทาง แก้ไข		1	1	1		1		4	9.76
-จัดให้มีการอบรมนักเรียนในช่วง ประเพณีสงกรานต์		1				1		2	4.88
5. ปัญหาในการปกครองนักเรียนใน บ้านพัก									
-ไม่มี		3	1	2	1	2		9	21.95
-มี	8	7	1	7	1	7	1	32	78.05
								(N=32)	
ปัญหาที่พบ ได้แก่									
-การขาดระเบียบวินัย	4	2				3	1	10	31.25
-การสื่อสารเป็นไปด้วยความลำบาก เนื่องจากนักเรียนพูดภาษาถิ่น	2	4						6	18.75
-การไม่ยอมรับผู้นำ	3	1	1			1		6	18.75
-ความขาดงาน ขาดอุปกรณ์ และเงินทุน การศึกษา	1			3	1	1		6	18.75
-การทะเลาะวิวาทของนักเรียนต่างเผ่า	1		1	3				5	15.63
-การไม่เข้าใจในวัฒนธรรมและ ประเพณีของคนต่างเผ่า		1		1				2	6.25

ตารางที่ 17 (ต่อ)

การปกครองครู-นักเรียน	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะฟ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างวัฒนา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=32	ร้อยละ
-การลดหนี้เพื่อเที่ยวเตร่ในเวลา กลางคืน	1					1		2	6.25
-ไม่ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย		1				3	1	5	15.63
6. วิธีแก้ปัญหาในการปกครองนักเรียน ในบ้านพัก									
-ขอความร่วมมือจากคณะครูใน โรงเรียน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน				1		2		3	9.38
-เน้นให้นักเรียนพูดภาษาไทย	2	3				1		6	18.75
-ให้นักเรียนดู ที.วี. เพื่อพัฒนาทางด้าน ภาษา		1						1	3.13
-จัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติร่วมกัน	1			3				4	12.50
-ปฏิบัติคนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน	1							1	3.13
-กำกับติดตามและดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด	1							1	3.13
-แนะนำและตักเตือนเป็นรายบุคคล	4	3	1	2		4		14	43.75
-ใช้ระบบพี่สอนน้อง	1	2				2		5	15.63
-ให้ความสนิทสนม และสร้างแรงจูงใจ ให้กับนักเรียน		1						1	3.13
-แจ้งจำนวนสมาชิกของบ้านพักให้ เท่ากัน		1						1	3.13
-สร้างกฎระเบียบให้นักเรียนปฏิบัติ				1		2	1	4	12.50
-ขอปรึกษาจากหน่วยงานต่าง ๆ				1	1	1		3	9.38

จากตารางที่ 17 พบว่า วัตถุประสงค์ในการจัดนักเรียนเข้าพักอาศัยในบ้านพักนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 68.29 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โอกาสเด็กชาวเขาที่อยู่ห่างไกลได้เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ รองลงมา ร้อยละ 46.34 เพื่อฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 24.39 เพื่อฝึกคุณธรรมคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนชาวเขา

โครงสร้างการปกครองในบ้านพัก พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 จัดระบบโครงสร้างการปกครองในบ้านพักออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ เช่น จัดให้มีประธานบ้านพัก รองลงมา ร้อยละ 97.56 จัดให้มีสมาชิกบ้านพัก จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 เท่ากัน จัดให้มีพยาบาลประจำบ้านพัก และเหรียญกษาปณ์ประจำบ้านพัก โดยคณะกรรมการบ้านพักฝ่ายต่าง ๆ ส่วนใหญ่ ร้อยละ 41.46 มีวาระการปฏิบัติงานประมาณ 1 ปีการศึกษา จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.32 มีวาระการปฏิบัติงานประมาณ 1 เดือน

วิธีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกบ้านพัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.24 เป็นผู้กำหนดงานให้นักเรียนปฏิบัติ รองลงมา ร้อยละ 19.51 สมาชิกบ้านพักเป็นผู้เลือกงานที่จะปฏิบัติตามความถนัดและความสนใจ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.88 ประธานบ้านพักเป็นผู้ปฏิบัติงานให้ปฏิบัติ ซึ่งงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.12 คือ ดูแลบ้าน รองลงมา ร้อยละ 92.68 ปลูกพืชผักสวนครัว จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.32 ทำงานห้องสมุด

วิธีวางแผนการปกครองนักเรียนในบ้านพัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.66 มีวิธีการวางแผนโดย ครูและนักเรียนในบ้านพักร่วมกันสร้างข้อตกลง แล้วให้นักเรียนยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รองลงมา ร้อยละ 21.95 ให้ประธานบ้านพักควบคุมดูแลเพื่อนสมาชิก จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 ศึกษาพฤติกรรมเด็กนักเรียนแต่ละคนเพื่อนำมาป็นข้อมูลในการวางแผน

ปัญหาในการปกครองนักเรียนในบ้านพัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 78.05 มีปัญหาในการปกครองนักเรียนในบ้านพัก ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 21.95 ไม่มีปัญหาในการปกครองนักเรียนในบ้านพัก โดยปัญหาส่วนใหญ่ ร้อยละ 31.25 คือ การขาดระเบียบวินัย รองลงมา ร้อยละ 18.75 เท่ากัน การสื่อสารเป็นไปด้วยความลำบากเนื่องจากนักเรียนพูดภาษาถิ่น การไม่ยอมรับผู้นำ และความยากจนขาดอุปกรณ์และเงินทุนการศึกษา จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 6.25 เท่ากัน การไม่เข้าใจในวัฒนธรรมและประเพณีของคนต่างเผ่า และการหลบหนีเพื่อเที่ยวเตร่ในเวลาดอกดาวคืน

วิธีแก้ปัญหในการปกครองนักเรียนในบ้านพัก พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 43.75 มีวิธีแก้ปัญหโดย แนะนำและชักชวนเป็นรายบุคคล รองลงมา ร้อยละ 18.75 เน้นให้นักเรียนพูดภาษาไทย จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 3.13 เท่ากัน ให้นักเรียนดู ที.วี. เพื่อพัฒนาทางด้านภาษา

**ประพุดติคนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน กำกับติดตามและดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ให้ความ
สนิทสนม และสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียน และแบ่งจำนวนสมาชิกของบ้านพักให้เท่ากัน**

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของครูผู้สอนด้านกิจวัตรประจำวันของครู

กิจวัตรประจำวันของครู	ร.ร. บ้านเมืองแปง							จำนวน N=41	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะฟ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ช้างวาลวิศิษยา	ร.ร. บ้านแม่เงา		
1. วิวิธวางแผนการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน									
-รับนโยบายจากผู้บริหารโรงเรียนแล้ววางแผนงานให้นักเรียนปฏิบัติ	1				1			2	4.88
-ศึกษาดัชนีขณะของงาน แล้ววางแผนงานให้นักเรียนปฏิบัติ	3							3	7.32
-ประสานงานกับคณะครูในโรงเรียนแล้วกำหนดแผนงานที่จะปฏิบัติ	3	1	1	3		2		10	24.39
-จัดทำแผนงานเพื่อนำไปปฏิบัติตัวหน้า	5	8	2	5	1	7	1	29	70.73
-จัดทำแผนงานตามตารางการจัดกิจกรรมของโรงเรียน		5	1	5	2	3	1	17	41.46
2. หน้าที่และความรับผิดชอบประจำวันของครู									
-จัดกิจกรรมกาชบริหาร	7	9	2					18	43.90
-อบรมและมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ	7	10	2	8	2	8	1	38	92.68
-จัดกิจกรรมการเรียนการสอน	8	10	2	9	2	9	1	41	100.00
-ตรวจสอบความเรียบร้อยทั่วไปของนักเรียนหอพัก	5	10	2	7	1	7	1	33	80.49
-กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียน	5	10	2	7	2	8	1	35	85.37

ตารางที่ 18 (ต่อ)

กิจกรรมประจำวันของครู	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังกวาศ์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
-ให้คำปรึกษานะเนาะในเรื่องต่าง ๆ	3	3						6	14.63
-เตรียมการสอน	1	1		1				3	7.32
-จัดทำสื่อ	1							1	2.44
-ฝึกกิจกรรมนักเรียน		1						1	2.44
-ปฏิบัติงานประจำที่ได้รับมอบหมาย	1	8	1	7	1	6		23	56.10
-ประเมินผลนักเรียน		2	1	1			1	5	12.20
3. วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการดำรงชีวิตใน									
รูปสหกรณ์ของนักเรียน									
1) การให้นักเรียนประกอบอาหาร									
-ให้คำปรึกษานะเนาะเกี่ยวกับการประกอบอาหาร	3	4	1	8		3		19	46.34
-ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประกอบอาหาร	6	6	1	9	1	2		25	60.98
-ร่วมประกอบอาหารเพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักเรียน	1	2		2	1			6	14.63
-จัดเวรประกอบอาหารให้นักเรียนปฏิบัติ	4	9	2	9	2	9	1	36	87.80
-กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียน	4	6	1	6		3		20	48.78
งานที่ให้นักเรียนปฏิบัติ ได้แก่									
-จัดซื้อวัตถุดิบสำหรับประกอบอาหารจากสหกรณ์โรงเรียน	1							1	2.44
-ฆ่าเห็บ	1	1				2		4	9.76

ตารางที่ 18 (ต่อ)

กิจกรรมประจำวันของครู	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางตอง	ร.ร. บ้านปางตอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ตั้งวาลย์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
- ตักน้ำ	1	2				1		4	9.76
- หุงข้าว	1	2	1	3	1	8		16	39.02
- ประกอบอาหาร	1	2	1	3	2	9	1	19	46.14
- ทำความสะอาดภาชนะเครื่องครัว	1	1		3	2	8	1	16	39.02
- ทำความสะอาดบริเวณห้องครัว	1			2	2		1	6	14.63
- บริการจ่ายอาหารให้สมาชิกบ้านพัก	1		1	1		1		4	9.76
2) การให้นักเรียนดูแลบ้าน									
- ฝึกสำปรักษาแนะนำเกี่ยวกับ การดูแลบ้าน		2		2		1		5	12.20
- ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการดูแลบ้าน	2	2		5		1		10	24.39
- จัดเวรดูแลบ้านให้นักเรียนปฏิบัติ	8	9	2	8	2	9	1	39	95.12
- กำกับและติดตามการปฏิบัติงาน ของนักเรียน	2	1	1	4		2		10	24.39
งานที่ให้นักเรียนปฏิบัติ ได้แก่									
- เก็บกวาด และเช็ดถูภายในบ้านพัก	3	7	1	6	2	9	1	29	70.73
- เก็บขยะรอบ ๆ บริเวณบ้านพัก	2	3	1	5	2	7	1	21	51.22
- ตักน้ำดื่ม		1						1	2.44
- เก็บเครื่องนอนให้เป็นระเบียบ		1			1	2		4	9.76
- ตกแต่งบริเวณบ้านพัก						3	1	4	9.76
3) การให้นักเรียนดูแลตนเอง และ เพื่อน									
- ฝึกสำปรักษาแนะนำเกี่ยวกับการ ดูแลรักษาสุขภาพทั่วไป อุบัติเหตุ และวิธีป้องกัน	2	2		2	2	4	1	13	31.71

ตารางที่ 18 (ต่อ)

กิจกรรมประจำวันของครู	ว.ร.บ้านเมืองแปง	ว.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ว.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ว.ร. บ้านปางทอง	ว.ร. บ้านแม่ปาง	ว.ร. สังกวาศวิทยา	ว.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
-ให้นักเรียนที่มีความรับผิดชอบสูง ดูแลเพื่อนสมาชิกแทนครู	1							1	2.44
-ให้ประธานบ้านพักดูแล และรับ ผิดชอบสมาชิกบ้านพัก		2		2		2		6	14.63
-ใช้ระบบที่ปกครองน้อง สมาชิก ทุกคนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	7	7	2	6	2	1		25	60.98
-ให้นักเรียนที่มีปัญหา แจ้งปัญหาต่อ ครูหรือประธานบ้านพัก เพื่อหา แนวทางแก้ไข	3	2		7	2	9	1	23	56.10
-ให้นักเรียนดูแลเพื่อนสมาชิกที่เจ็บ- ป่วย โดยการหาอาหาร และยาให้ รับประทาน	3	3		2		3	1	12	29.27
4) การให้นักเรียน ไปปฏิบัติงานเกษตร เพื่อเลี้ยงตนเอง									
-ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำงาน เกษตรเพื่อเลี้ยงตนเองให้ นักเรียนทราบ	1	1		1				3	7.32
-ให้นักเรียนเลือกงานที่จะปฏิบัติตาม ความถนัดและความสนใจ		4	1	1				6	14.63
-จัดแรงงานเกษตร ให้นักเรียนปฏิบัติ แบบหมุนเวียน	6	10	2	9	2	9	1	39	95.12
-กำกับและติดตามการปฏิบัติงาน ของนักเรียน	4	2		3				9	21.95

ตารางที่ 18 (ต่อ)

กิจกรรมประจำวันของครู	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สี่วางค์วิหิตา	ร.ร. บ้านเมงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
งานที่ให้นักเรียนปฏิบัติ ได้แก่									
-เขียนตัว	4	1	1	3	2	8	1	20	48.78
-ปลูกพืชผักสวนครัว	5	2	1	3	2	9	1	23	56.10
-ปลูกไม้ผล	1	1		3	1			6	14.63
-ปลูกพืชไร่	4	1	1					6	14.63
-ดูแลไม้ดอกไม้ประดับ				1		1		2	4.88
4. ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และความ รับผิดชอบประจำวัน									
-ไม่มี	6	3	1	5	1	2	1	19	46.34
-มี	3	7	1	4	1	7		23	56.10
								(N=23)	
ปัญหาที่พบ ได้แก่									
-ไม่สามารถอยู่กับเด็กนักเรียนได้									
- อดทนเวลา	1	1				1		3	13.04
- ไม่มีเวลาดำรงเป็นของตนเอง		1				1		2	8.70
- มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานมาก	1	2		2		2		7	30.43
- ไม่มีเวลาปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่		1		1		2		4	17.39
- ขาดความรู้และทักษะเกี่ยวกับงาน เกษตร	1							1	4.35
- นักเรียนขาดระเบียบวินัย ทำให้การ กำกับดูแลเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก	1	1		2	1			5	21.74
- นักเรียนขาดความรู้ความรับผิดชอบ ไม่ ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมาย		1		1		1		3	13.04

ตารางที่ 18 (ต่อ)

กิจวัตรประจำวันของครู	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังกาญ์วิทยา	ร.ร. บ้านเม็งงา	จำนวน N=23	ร้อยละ
-ขาดงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรม เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน		1						1	4.35
-ขาดงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุ เพื่อให้นักเรียนประกอบอาหาร			1					1	4.35
-ขาดอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรมต่าง ๆ		1		1		2		4	17.39
-ขาดทักษะในการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอน						1		1	4.35
-กฎระเบียบของทางราชการไม่เอื้อ อำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่		1						1	4.35
-นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ อนามัยจำนวนมาก					1			1	4.35
-การสื่อสารกับนักเรียนเป็นไปด้วย ความลำบาก เนื่องจากนักเรียนพูด ภาษาอื่น				1				1	4.35
-ขาดการสนับสนุนจากผู้บริหาร โรงเรียน						1		1	4.35
5. วิธีแก้ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และ ความรับผิดชอบประจำวัน									
-ขอความร่วมมือจากคณะครูใน โรงเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน	1	3		1		3		8	34.78
-จัดเวลาให้เหมาะสมกับงานที่รับ ผิดชอบ		1						1	4.35
-วิจัยวิทยาการมาให้ความรู้เพิ่มเติม	1							1	4.35

ตารางที่ 18 (ต่อ)

กิจกรรมประจำวันของครู	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชานป่ามะพร้าว	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สัจจาวาศย์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=23	ร้อยละ
-ขออัตราครูสำหรับ โรงเรียนแบบ พึ่งตนเองเพิ่มเติม				1				1	4.35
-จัดครูไปอบรมทบทวนด้านการเกษตร	1							1	4.35
-ใช้กิจกรรมประเมินผลเพื่ออบรม ระเบียบวินัยของนักเรียนอย่าง ต่อเนื่อง	1	2						3	13.04
-รวมกิจกรรมที่มีลักษณะงานคล้ายกัน เข้าด้วยกัน		1						1	4.35
-ของบประมาณสนับสนุนจากต้น สังกัด		2						2	8.70
-เสนอปัญหาไปยังต้นสังกัด เพื่อแก้ไข กฎระเบียบ		1						1	4.35
-คัดเลือกและแนะนำนักเรียนเป็นราย บุคคล		2	2	1	1			6	26.09
-ขอบริจาควัสดุคิบสำหรับประกอบ อาหารจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น วัด และห้างร้านเอกชนทั่วไป			1					1	4.35
-บริจาคงบประมาณส่วนตัว						1		1	4.35
-เน้นให้นักเรียนพูดภาษาไทย				1				1	4.35
-ให้นักเรียนรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง หากมี ปัญหาให้แจ้งต่อครู เพื่อหาทางแก้ไข					1	1		2	8.70
-จัดสัมมนาคณะกรรมการภายในโรงเรียน						1		1	4.35
-จัดตั้งคณะกรรมการเกี่ยวกับกรรมการ โดยเฉพาะ						1		1	4.35

ตารางที่ 18 (ต่อ)

กิจกรรมประจำวันของครู	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชุมช่างมะพร้าว	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังฆาณวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=23	ร้อยละ
-เสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียน เพื่อพิจารณาแก้ไข						1		1	4.35

จากตารางที่ 18 พบว่า วิถีวางแผนการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวันนั้น ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.73 มีวิธีวางแผนโดย จัดทำแผนงานเพื่อนำไปปฏิบัติล่วงหน้า รองลงมา ร้อยละ 41.46 จัดทำแผนงานตามตารางการจัดกิจกรรมของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.88 รับม โยบายจากผู้บริหารโรงเรียนแล้ววางแผนให้นักเรียนปฏิบัติ

หน้าที่และความรับผิดชอบประจำวันของครู พบว่า ครูผู้สอนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 มีหน้าที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมา ร้อยละ 92.68 มีหน้าที่อบรมและมอบหมายงานให้นักเรียนปฏิบัติ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 เท่ากัน จัดทำสื่อ และฝึกกิจกรรมนักเรียน

วิธีการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการให้นักเรียนประกอบอาหาร พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.80 มีวิธีการปฏิบัติโดย จัดเวรประกอบอาหารให้นักเรียนปฏิบัติ รองลงมา ร้อยละ 60.98 ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการประกอบอาหาร จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 14.63 ร่วมประกอบอาหารเพื่อเป็นแนวทางสำหรับนักเรียน โดยงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติส่วนใหญ่ ร้อยละ 46.14 คือ ประกอบอาหาร รองลงมา ร้อยละ 39.02 เท่ากัน หุงข้าว และทำความสะอาดลานะเครื่องครัว จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 จัดซื้อวัตถุดิบสำหรับประกอบอาหารจากสหกรณ์โรงเรียน

วิธีการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการให้นักเรียนดูแลบ้าน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.12 มีวิธีการปฏิบัติโดย จัดเวรดูแลบ้านให้นักเรียนปฏิบัติ รองลงมา ร้อยละ 24.39 เท่ากัน ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการดูแลบ้าน และกำกับติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 12.20 ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการดูแลบ้าน โดยงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติส่วนใหญ่ ร้อยละ 70.73 คือ เก็บกวาด และเช็ดถูภายในบ้านพัก รองลงมา ร้อยละ 51.22 ให้เก็บขยะรอบ ๆ บริเวณบ้านพัก จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 ตักน้ำคั้น

วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้นักเรียนดูแลตนเองและเพื่อน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 60.98 มีวิธีการปฏิบัติโดย ใช้ระบบที่ปกครองน้อง สมาชิกทุกคนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รองลงมา ร้อยละ 56.10 ให้นักเรียนที่มีปัญหา แจ้งปัญหาต่อครู หรือประธานบ้านพัก เพื่อหาแนวทางแก้ไข จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 ให้นักเรียนที่มีความรับผิดชอบดูแลเพื่อนสมาชิก แทนครู

วิธีการปฏิบัติเกี่ยวกับการให้นักเรียนไปปฏิบัติงานเกษตรเพื่อเลี้ยงตนเอง พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.12 มีวิธีการปฏิบัติโดย จัดเวรงานเกษตรให้นักเรียนปฏิบัติแบบหมุนเวียน รองลงมา ร้อยละ 21.95 กำกับและติดตามการปฏิบัติงานของนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.32 ขึ้นใจวัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงานเกษตรเพื่อเลี้ยงตนเองให้นักเรียนทราบ โดยงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.10 คือ ปลูกพืชผักสวนครัว รองลงมา ร้อยละ 48.78 ให้เลี้ยงสัตว์ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.88 ดูแลไม้ดอกไม้ประดับ

ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.10 มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน ส่วนครูผู้สอนจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 46.34 ไม่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน โดยปัญหาส่วนใหญ่ ร้อยละ 30.43 คือ มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบงานมาก รองลงมา ร้อยละ 21.74 นักเรียนขาดระเบียบวินัย ทำให้การกำกับดูแลเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.35 เท่ากัน จากความรู้และทักษะเกี่ยวกับงานเกษตร จากงบประมาณสำหรับจัดกิจกรรมเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน จากงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุคินเพื่อให้นักเรียนประกอบอาหาร จากทักษะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กฎระเบียบของทพวราทหารไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติหน้าที่ นักเรียนมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยจำนวนมาก การสื่อสารกับนักเรียนเป็นไปได้ด้วยความยากลำบาก เนื่องจากนักเรียนพูดภาษาอื่น และจากการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน

วิธีแก้ปัญหในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 34.78 มีวิธีแก้ปัญหโดย ขอความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียนเพื่อหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน รองลงมา ร้อยละ 26.09 ดักเตือนและแนะนำนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.35 เท่ากัน จัดเวลาให้เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เพิ่มเติม ขออัตราครูสำหรับโรงเรียนแบบพึ่งตนเองเพิ่มเติม จัดครูไปอบรมทางด้านงานเกษตร รวมถึงกิจกรรมที่มีลักษณะงานคล้ายกันเข้าด้วยกัน เสนอปัญหาไปยังต้นสังกัดเพื่อแก้ไขกฎระเบียบ ขอปรึกษาวัสดุคินสำหรับประกอบอาหารจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น วัด และห้างร้านเอกชนทั่วไป บริจาคงบประมาณส่วนตัว เน้นให้นักเรียนพูดภาษาไทย จัดสัมมนาขณะครูภายในโรงเรียน จัดตั้งคณะทำงานเกี่ยวกับการเกษตร โดยเฉพาะ และเสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณาแก้ไข

ตารางที่ 19 สภาพและปัญหาที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานของครูผู้สอนด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ป่ามะพร้าว	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ช่างวางชัยวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
1. การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักเรียนในบ้านพัก									
-จัด	8	10	2	9	2	9	1	41	100.00
รูปแบบการจัดกิจกรรมนันทนาการ									
-การเล่นกีฬา	7	10	2	8	2	9	1	39	95.12
-การตกปลา		2					1	3	7.32
-การปลูกไม้ดอกไม้ประดับ	3	2	1	5	1	8	1	21	51.22
-การส่งเสริมการอ่านหนังสือ	3	4	2	3	1	9	1	23	56.10
-การวาดภาพระบายสี	1	1				2	1	5	12.20
-การแกะสลัก	1					1	1	3	7.32
-การฟังวิทยุ	2	4		4		3	1	14	34.15
-การฟังนิทาน		2						2	4.88
-การเล่นดนตรี	2	4				3	1	10	24.39
-การร้องเพลง	3	2		2		1		8	19.51
-การประดิษฐ์ของชำร่วย						1		1	2.44
-การดู ที.วี.หรือวี.ซี.ดี	6	5	1	9	2	9		32	78.05
-การออกกำลังกาย และเกมต่าง ๆ	1	2	1					4	9.76
2. จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมนันทนาการ									
-เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจให้คลายเครียดและหาความรื่นรมย์ในยามว่าง	7	10	2	9	2	9	1	40	97.56

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ร.ร. บ้านเมืองแปง							จำนวน N=41	ร้อยละ
	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชูขันธ์ปางมะไฟ	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สี่งวาลวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา		
-เพื่อเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ ต่าง ๆ ให้กับนักเรียน	2	3	2	6	2	8	1	24	58.54
-เพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับนักเรียน อื่น ๆ เช่น	1			1		4	1	7	17.07
-เพื่อส่งเสริมความสามัคคีให้แก่ นักเรียน				1				1	2.44
-เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพที่ สมบูรณ์แข็งแรง		1						1	2.44
3. เกณฑ์การจัดกิจกรรมนันทนาการ									
-ความอดทนและความสนใจของ นักเรียน	8	9	2	9	2	9	1	40	97.56
-ความพร้อมของครู	2	1	1	2	1	5		12	29.27
-ความพร้อมของโรงเรียน อื่น ๆ เช่น	1	3	2	3		5		14	34.15
-ความเหมาะสมของเวลา		1						1	2.44
4. ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมนันทนาการ									
-พักรับประทานอาหารกลางวัน				2		3		5	12.20
-เย็นหลังเลิกเรียน	8	9	2	9	2	9	1	40	97.56
-วันหยุดสัปดาห์	2	8	1	1		9	1	20	48.78
-อื่น ๆ เช่น									
-เช้าก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ	2	3	1	2				8	19.51
-วันปิดภาคเรียน						1		1	2.44
-ระยู่แน่นอนไม่ได้		1				1		2	4.88

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ช้างวางค์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
5. วัตถุประสงค์และอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรม									
นันทนาการ									
- อุปกรณ์กีฬา	7	10	2	8	2	9	1	39	95.12
- เครื่องเสียง	2	7	1	6		4		20	48.78
- วิดีทัศน์	4	7	2	8	2	7		30	73.17
- เครื่องดนตรี	1	4		1		4	1	11	26.83
- เครื่องเขียน	1	1				2		4	9.76
- วารสารและสิ่งพิมพ์	1	4	2	4		5		16	39.02
- เครื่องมือการเกษตร	2	1		6	1	7	1	18	43.90
6. สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ									
- สนามกีฬา	6	10	2	7	1	9	1	36	87.80
- ห้องเรียน	2	2	1	2		3		10	24.39
- ห้องโสตทัศนศึกษา	3	2		3		5		13	31.71
- บ้านพักนักเรียน	5	9	1	3	1	7	1	27	65.85
- อื่น ๆ เช่น									
- สวนเกษตร		1				2		3	7.32
- ห้องสมุด						1		1	2.44
- โรงอาหาร				5				5	12.20
- ห้องประชุม	1							1	2.44
7. หน้าที่ของบุคลากรที่จัดกิจกรรม									
นันทนาการ									
- ให้คำปรึกษาแนะนำและดูแลอย่างใกล้ชิด	6	9	2	8	2	9	1	37	90.24

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชุมบ่อปางมะพร้าว	ร.ร. ร่มเกล้าข้างคลอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สว่างศรีวิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=41	ร้อยละ
-ให้ความรู้ และฝึกฝนทักษะต่าง ๆ	6	8	1	6	1	4	1	27	65.85
-บริการวัสดุอุปกรณ์	1	5	2	4		7	1	20	48.78
-อื่น ๆ เช่น									
-จัดกิจกรรมนันทนาการ		1						1	2.44
-วางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ		1						1	2.44
8. วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ									
-สังเกตพฤติกรรม	8	10	1	9	2	9	1	40	97.56
-สัมภาษณ์	2	2		2		3	1	10	24.39
-ตรวจผลงาน	2	2	1	2		6	1	14	34.15
9. ปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ									
ไม่มี	3	5	2	5	1	2	1	19	46.34
มี	5	5		4	1	7		22	53.66
								(N=22)	
ปัญหาที่พบ ได้แก่									
-ภาระงานมาก ไม่สามารถจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องได้	1	1		2		6		10	45.45
-นักเรียนไม่มีเวลาว่างมาร่วมกิจกรรมเพราะต้องรับผิดชอบงานมาก	1	3				4		8	36.36
-ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	3	2		1	1	4		11	50.00
-ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน						1		1	4.55

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ร.ร.บ้านเมืองแปง	ร.ร. ชูข่าปางมะผ้า	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. ช้างวางค์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=22	ร้อยละ
-อื่น ๆ เช่น									
-นักเรียนบางส่วนไม่สามารถร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากมีปัญหาด้านภาษา	1							1	4.55
-นักเรียนบางส่วนไม่ชอบร่วมกิจกรรม	1	1		2				4	18.18
-สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม	1					1		2	9.09
10. วิธีแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ									
-จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอกับความต้องการของนักเรียน	3	2			1	2		8	36.36
-จัดกิจกรรมให้หลากหลาย		1				3		4	18.18
-เปลี่ยนช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมไม่ให้ตรงกับเวลาการปฏิบัติงานของนักเรียน		1		1		1		3	13.64
-เสนอปัญหาไปยังผู้บริหารโรงเรียนเพื่อพิจารณาแก้ไข						3		3	13.64
-ของบประมาณสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม	3	1				3		7	31.82
-ขอความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียนเพื่อร่วมจัดกิจกรรม						1		1	4.55

ตารางที่ 19 (ต่อ)

การจัดกิจกรรมนันทนาการ	ร.ร. บ้านเมืองแปง	ร.ร. ศูนย์ป่างะตึก	ร.ร. ร่มเกล้าปางทอง	ร.ร. บ้านปางทอง	ร.ร. บ้านแม่ปาง	ร.ร. สังกวาล์วิทยา	ร.ร. บ้านแม่เงา	จำนวน N=22	ร้อยละ
- จัดแจ้งให้นักเรียนเห็นประโยชน์ของ การร่วมกิจกรรม		1		2				3	13.64
- ขอบุคลากรเพิ่มเติม				1				1	4.55
- จัดสรรเวลาให้เหมาะสม		1						1	4.55
- เน้นการฝึกทักษะด้านภาษาไทยให้ แก่นักเรียน	1							1	4.55
- ปรับปรุงสภาพสนามกีฬาให้ เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม	1							1	4.55

จากตารางที่ 19 พบว่า การจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับนักเรียนในบ้านพักนั้น ครูผู้สอนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ได้ดำเนินการจัด โดยส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.12 จัดกิจกรรมในรูปแบบของการเล่นกีฬา รองลงมา ร้อยละ 78.05 จัดให้สูที.วี. หรือวี.ดี.โอ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 จัดให้ประคินธุ์ของข้าว

จุดมุ่งหมายการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.56 มีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจให้คลายเครียดและหาความรื่นรมย์ในยามว่าง รองลงมา ร้อยละ 58.54 เพื่อเพิ่มพูนทักษะและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 เท่ากัน เพื่อส่งเสริมความสามัคคีให้แก่นักเรียน และเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง

เกณฑ์การจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.56 มีเกณฑ์ในการจัดกิจกรรม คือ จัดตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 34.15 จัดตามความพร้อมของโรงเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 จัดตามความเหมาะสมของเวลา

ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.56 จัดกิจกรรมในช่วงเวลาอื่นหลังเลิกเรียน รองลงมา ร้อยละ 48.78 จัดในช่วงของวันหยุดสัปดาห์ จำนวนน้อยที่สุด จัดในช่วงวันปิดภาคเรียน

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.12 จัดกิจกรรมโดยใช้อุปกรณ์กีฬา รองลงมา ร้อยละ 73.17 ใช้อุปกรณ์ประเภทวิทีทัศน์ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 9.76 ใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องเขียน

สถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 87.80 จัดกิจกรรมที่สนามกีฬา รองลงมา ร้อยละ 65.85 จัดกิจกรรมที่บ้านพักนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 เท่ากัน จัดกิจกรรมที่ห้องสมุด และห้องประชุม

หน้าที่ของบุคลากรที่จัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.24 มีหน้าที่ให้คำปรึกษานะนำ และดูแลอย่างใกล้ชิด รองลงมา ร้อยละ 65.85 ให้ความรู้ และฝึกฝนทักษะต่าง ๆ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 2.44 เท่ากัน จัดกิจกรรมนันทนาการ และวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ

วิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 97.56 มีวิธีวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม โดย การสังเกตพฤติกรรม รองลงมา ร้อยละ 34.15 ใช้วิธีการตรวจผลงาน จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 24.39 ใช้วิธีการสัมภาษณ์

ปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 53.66 มีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยปัญหาส่วนใหญ่ ร้อยละ 50.00 คือ ขาดวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้จัดกิจกรรม รองลงมา ร้อยละ 45.45 มีภาระงานมากไม่สามารถจัดกิจกรรมอย่างค่อเนื่องได้ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.55 เท่ากัน ไม่ได้รับการสนับสนุนจากผู้บริหารโรงเรียน และนักเรียนบางส่วนไม่สามารถร่วมกิจกรรม เนื่องจากมีปัญหาด้านภาษา

วิธีแก้ปัญหในการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า ครูผู้สอนส่วนใหญ่ ร้อยละ 36.36 มีวิธีแก้ปัญหโดย จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อความต้องการของนักเรียน รองลงมา ร้อยละ 31.82 ของงบประมาณสนับสนุนด้านวัสดุและอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 4.55 ขอความร่วมมือจากคณะครูในโรงเรียนเพื่อร่วมจัดกิจกรรม ขอบุคลากรเพิ่มเติม จัดสรรเวลาให้เหมาะสม เน้นการฝึกทักษะด้านภาษาไทยให้กับนักเรียน และปรับปรุงสภาพสนามกีฬาให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม

7.2 สภาพและปัญหาการดำรงชีวิตประจำวันภายในโรงเรียนของนักเรียน

7.2.1 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนด้านการปกครองระหว่างนักเรียนกับนักเรียน

วัตถุประสงค์ในการจัดนักเรียนเข้าพักอาศัยในบ้านพัก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 10 ใน 18 ให้ข้อมูลว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โอกาสเด็กชาวเขาที่อยู่ห่างไกลได้เข้ารับการศึกษาภาคบังคับ รองลงมา จำนวน 9 ใน 18 เพื่อให้ นักเรียนได้รู้จักการพึ่งตนเอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 18 เพื่อฝึกคุณธรรมคุณลักษณะนิสัยที่ดีให้กับนักเรียนชาวเขา

โครงสร้างการปกครองในบ้านพัก พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน ให้ข้อมูลว่า มีการจัดระบบโครงสร้างการปกครองในบ้านพักออกเป็นฝ่ายต่าง ๆ เช่น จัดให้มีประธานบ้านพัก รองประธานบ้านพัก และสมาชิกบ้านพัก รองลงมา จำนวน 14 ใน 18 จัดให้มีเลขานุการบ้านพัก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 ใน 18 จัดให้มีครูประจำบ้านพัก โดยคณะกรรมการบ้านพัก ฝ่ายต่าง ๆ ส่วนใหญ่ จำนวน 7 ใน 18 มีวาระการปฏิบัติงานประมาณ 1 ภาคเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 18 มีวาระการปฏิบัติงานประมาณ 1 สัปดาห์

วิธีการกำหนดบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกบ้านพัก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 16 ใน 18 มีวิธีการกำหนดโดย ครูเป็นผู้กำหนดงานให้นักเรียนปฏิบัติ รองลงมา จำนวน 9 ใน 18 ประธานบ้านพักเป็นผู้กำหนดงานให้นักเรียนปฏิบัติ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4 ใน 18 สมาชิกบ้านพักเป็นผู้เลือกงานที่จะปฏิบัติตามความถนัดและความสนใจ

วิธีการปกครองตนเองและเพื่อนนักเรียนในบ้านพัก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 10 ใน 18 มีวิธีการปกครอง โดยครูและนักเรียนในบ้านพักร่วมกันสร้างข้อตกลง แล้วให้นักเรียนยึดถือเป็นแนวทางปฏิบัติ รองลงมา จำนวน 9 ใน 18 ให้นักเรียนรุ่นพี่ดูแลรุ่นน้อง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 18 ให้นักเรียนปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด

ปัญหาในการปกครองตนเองและเพื่อนนักเรียนในบ้านพัก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 11 ใน 18 มีปัญหาในการปกครองตนเองและเพื่อนนักเรียนในบ้านพัก ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 7 ใน 18 ไม่มีปัญหาในการปกครองตนเองและเพื่อนนักเรียนในบ้านพัก โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 5 ใน 11 คือ ไม่เชื่อฟังคำแนะนำของประธานบ้านพัก รองลงมา จำนวน 4 ใน 11 มีการทะเลาะวิวาทกัน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 11 เท่ากัน ไม่รักษาความสะอาดเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม และไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

วิธีแก้ปัญหในการปกครองตนเองและเพื่อนนักเรียนในบ้านพัก พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 7 ใน 11 มีวิธีแก้ปัญหาโดยแจ้งปัญหาให้ครูทราบเพื่อหาแนวทางแก้ไข รองลงมา จำนวน 5 ใน 11 นำเสนอปัญหาต่อที่ประชุมเพื่อหาแนวทางแก้ไข จำนวนน้อยที่สุด

จำนวน 1 ใน 11 เท่านั้น ช่วยแก้ปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างเพื่อนสมาชิก ไม่ให้เพื่อนสมาชิกพูดภาษาอื่น และให้เพื่อนสมาชิกยึดถือข้อตกลงที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

7.2.2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนด้านกิจวัตรประจำวันของนักเรียน

วิธีวางแผนการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 15 ใน 18 มีวิธีวางแผนโดยครูเป็นผู้วางแผนและกำหนดงานให้ปฏิบัติ รองลงมา จำนวน 6 ใน 18 สมาชิกบ้านพักเป็นผู้วางแผน และเลือกปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 18 ประธานบ้านพักเป็นผู้วางแผน และกำหนดงานให้ปฏิบัติ

หน้าที่และความรับผิดชอบประจำวันของนักเรียน พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน มีหน้าที่เรียนหนังสือ รองลงมา จำนวน 9 ใน 18 มีหน้าที่ดูแลบ้านพัก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 เท่านั้น ดูแลไม้ดอกไม้ประดับ และซักเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการประกอบอาหาร พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน มีวิธีปฏิบัติโดยจัดเวรประกอบอาหาร ซึ่งงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ คือ การปรุงอาหาร รองลงมา จำนวน 17 ใน 18 ได้รับมอบหมายให้หุงข้าว จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 ใน 18 เท่านั้น จัดโต๊ะเก้าอี้สำหรับรับประทานอาหาร และบริการจ่ายอาหาร โดยส่วนใหญ่ จำนวน 12 ใน 18 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 สัปดาห์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 18 มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1 วัน

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลบ้าน พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน มีวิธีปฏิบัติโดย จัดเวรดูแลบ้าน ซึ่งงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ คือ เก็บกวาด และเช็ดถูภายในบ้านพัก รองลงมา จำนวน 16 ใน 18 ได้รับมอบหมายให้เก็บขยะรอบ ๆ บริเวณบ้านพัก จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 18 เท่านั้น ได้รับมอบหมายให้รดน้ำไม้ดอกไม้ประดับ และรดน้ำต้นไม้

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลตนเองและเพื่อน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 10 ใน 18 มีวิธีปฏิบัติโดยให้สมาชิกบ้านพักดูแลและรักษาร่างกายให้สะอาด และแข็งแรงอยู่เสมอ รองลงมา จำนวน 9 ใน 18 ให้นักเรียนที่มีปัญหาแจ้งปัญหาต่อครูหรือประธานบ้านพัก เพื่อหาแนวทางแก้ไข จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 ให้ประธานบ้านพักดูแลเพื่อนสมาชิก

วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการไปปฏิบัติงานเกษตรเพื่อเลี้ยงตนเอง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 13 ใน 18 มีวิธีปฏิบัติโดยครูเป็นผู้กำหนดงานให้ปฏิบัติ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 18 นักเรียนเลือกปฏิบัติงานตามความถนัดและความสนใจ ซึ่งงานที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ จำนวน 14 ใน 18 คือ ปลูกพืชผักสวนครัว รองลงมา จำนวน 13 ใน 18 ได้รับมอบหมายให้เลี้ยงสัตว์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 18 ผลิตรถถีอโตะ

ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 10ใน18 ไม่มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8ใน18 มีปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 6ใน8 คือ เพื่อนนักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน รองลงมา ร้อยละ จำนวน 4ใน8 ขาดวัสดุและอุปกรณ์ทางการเกษตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน8 ผลผลิตจากงานเกษตรไม่เพียงพอกับจำนวนสมาชิกของบ้านพัก

วิธีแก้ปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่และความรับผิดชอบประจำวัน พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน จำนวน 6ใน8 มีวิธีแก้ปัญหาโดยแจ้งปัญหาให้ครูหรือประธานบ้านพักทราบ เพื่อหาแนวทางแก้ไข รองลงมา จำนวน 4ใน8 ซักคุดและตัดเดือนเป็นรายบุคคล จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน8 เท่ากัน ให้ประธานลงโทษโดยหาหิน หรือดูบ้านพัก ยืมผลผลิตจากเพื่อนบ้าน เพิ่มผลผลิตทางการเกษตร และนำวัสดุและอุปกรณ์ทางการเกษตรมาจากบ้าน

7.2.3 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติของนักเรียนด้านกิจกรรมนันทนาการ

การปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน ได้ปฏิบัติ โดยปฏิบัติในรูปแบบของการเล่นกีฬา รองลงมา จำนวน 16ใน18 ปฏิบัติในรูปแบบของการอ่านหนังสือ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน18 ปฏิบัติในรูปแบบของการแกะสลัก

จุดมุ่งหมายการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 17ใน18 มีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นการพักผ่อนหย่อนใจให้คลายเครียดและหากวามรื่นรมย์ในยามว่าง รองลงมา จำนวน 16ใน18 เพื่อเพิ่มทุนทักษะและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน18 เพื่อการพัฒนาในงานอาชีพ

เกณฑ์การเลือกปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน มีเกณฑ์ในการเลือกปฏิบัติกิจกรรมโดยเลือกตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน รองลงมา จำนวน 3ใน18 เป็นกิจกรรมที่ให้ทั้งความรู้และความบันเทิงให้กับนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน18 เป็นกิจกรรมที่เพิ่มทุนทักษะและประสบการณ์ในด้านต่าง ๆ ให้กับนักเรียน

ช่วงเวลาที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน ปฏิบัติกิจกรรมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน รองลงมา จำนวน 7ใน18 ปฏิบัติในช่วงของวันหยุด สัปดาห์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4ใน18 ปฏิบัติในช่วงพักรับประทานอาหารกลางวัน

วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน ปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้อุปกรณ์กีฬา รองลงมา จำนวน 11ใน18 ใช้อุปกรณ์ประเภทเครื่องมือการเกษตร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน18 ใช้อุปกรณ์คอกปลา

สถานที่ปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนทั้งหมด จำนวน 18 คน ปฏิบัติกิจกรรมที่สนามกีฬา รองลงมา จำนวน 14 ใน 18 ปฏิบัติกิจกรรมที่บ้านพักนักเรียน จำนวน น้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 18 ปฏิบัติกิจกรรมที่ห้องดนตรี

วิธีปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 15 ใน 18 มีวิธี ปฏิบัติกิจกรรมโดยปฏิบัติตามคำแนะนำของครู รองลงมา จำนวน 13 ใน 18 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ และฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ด้วยตนเอง จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 ใน 15 ศึกษาค้นคว้าหาความรู้และ ฝึกฝนทักษะต่าง ๆ พร้อมกับเพื่อนนักเรียน

วิธีประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 13 ใน 18 มีวิธีประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมโดยการประเมินด้วยตนเอง รองลงมา จำนวน 6 ใน 18 ให้ครูตรวจผลงาน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 ใน 18 ให้เพื่อนร่วมประเมิน

ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 10 ใน 18 มีปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรม ส่วนนักเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 ใน 18 ไม่มีปัญหา ในการปฏิบัติกิจกรรม โดยปัญหาส่วนใหญ่ จำนวน 8 ใน 10 คือ ขาดวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ปฏิบัติ กิจกรรม รองลงมา จำนวน 5 ใน 10 ไม่มีเวลาปฏิบัติเพราะต้องรับผิดชอบงานมาก จำนวนน้อยที่ สุด จำนวน 2 ใน 10 สถานที่คับแคบไม่สะดวกแก่การปฏิบัติกิจกรรม

วิธีแก้ปัญหาในการปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4 ใน 10 เท่ากัน มีวิธีแก้ปัญหาโดยขอคำปรึกษาแนะนำจากครู และขออุปกรณ์จากครู จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 ใน 10 เปลี่ยนกิจกรรมปฏิบัติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมครูและนักเรียนในโรงเรียน
ประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน

8.1 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

1. ด้านกิจวัตรประจำวัน

1.1 การทำกิจวัตรส่วนตัว

เวลาประมาณ 05.30-05.40 น. เป็นช่วงเวลาของการทำกิจวัตรส่วนตัว โรงเรียน
ส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง โรงเรียนบ้านปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง โรงเรียน
สังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงาจะจัดให้ประธานนักเรียนทำหน้าที่เคาะระฆังเพื่อปลุกเพื่อน
สมาชิกตามบ้านพักต่าง ๆ ส่วนโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง และโรงเรียนศูนย์
ปางมะฟ้า จะมีครูเวรประจำวันทำหน้าที่เป่านกหวีดเพื่อปลุกนักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ นักเรียน
ทุกคนเมื่อได้ยินสัญญาณเคาะระฆังหรือสัญญาณเป่านกหวีด ก็จะรีบตื่นนอนแล้วเก็บที่นอนให้เป็น
ระเบียบเพื่อเตรียมตัวไปประกอบกิจกรรมในภาคเช้า หลังจากนั้นก็จะแยกย้ายไปทำกิจวัตรส่วนตัว

1.2 การทำกายบริหาร

เวลาประมาณ 05.40-06.00 น. เป็นช่วงเวลาของกิจกรรมกายบริหาร โรงเรียน
ส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง และ
โรงเรียนบ้านแม่เงา ได้ดำเนินการจัดกิจกรรม ส่วนโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนบ้านปางตอง
โรงเรียนบ้านแม่ปาง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา ไม่ได้ดำเนินการจัดกิจกรรม โดยในการจัด
กิจกรรมกายบริหารในแต่ละครั้งนั้น โรงเรียนทั้งหมดจะจัดกิจกรรมที่สนามกีฬา แต่ด้านมีฝนตกก็จะ
เปลี่ยนสถานที่เป็นบริเวณใต้อาคาร ซึ่งจะมีนักเรียนจากบ้านพักต่าง ๆ ไปร่วมกิจกรรมทุกคน คนที่
ไม่ไปจะมีเพียงผู้ป่วยกับผู้ที่ยากนอนแล้วอ้างป่วย นอกนั้นต้องไปหมด นักเรียนทุกคนเมื่อมาถึง
สนามกีฬาก็จะมายืนเรียงแถวกันโดยเข้าแถวตามเพศ หลังจากนั้นจะเป็นกิจกรรมกายบริหาร ซึ่งจะ
เริ่มจากการวิ่ง โดยโรงเรียนบ้านเมืองแปงจะจัดให้นักเรียนวิ่งรอบสนามกีฬาประมาณ 4-5 รอบ
ส่วนโรงเรียนร่มเกล้าปางตอง และโรงเรียนบ้านแม่เงาจะจัดให้นักเรียนวิ่งขึ้น-ลงเขาเป็นระยะทาง
ประมาณ 2 กิโลเมตร จากนั้นจะเป็นการออกกายบริหาร ซึ่งจะมีตัวแทนของแต่ละบ้านพักออกมา
นำกายบริหารในท่าต่าง ๆ ที่ไม่ซ้ำกัน ระหว่างการปฏิบัติก็จะมีทั้งเสียงปรบมือและเสียงนับ
พร้อม ๆ กัน เมื่อเสร็จกิจกรรม ประธานนักเรียนหรือครูเวรประจำวัน จะสั่งให้นักเรียนแต่ละ

บ้านพักแยกย้ายไปปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

1.8 การรับประทานอาหาร

เวลาประมาณ 07.30-08.00 น. , 12.00-13.00 น. และ 18.00-18.30 น. เป็นช่วงเวลาของการรับประทานอาหาร โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนบ้านปางตอง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะจัดให้นักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ ไปรับประทานอาหารพร้อมกันที่โรงอาหาร ซึ่งจะมีตัวแทนนักเรียนที่เป็นเวรประกอบอาหารทำหน้าที่บริการจ่ายอาหารให้กับเพื่อนสมาชิก ส่วนโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนร่มเกล้าปางตอง และโรงเรียนบ้านแม่ปาง จะจัดให้นักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ ไปรับประทานอาหารพร้อมกันที่บ้านพักของนักเรียน ซึ่งจะมีตัวแทนนักเรียนที่เป็นเวรประกอบอาหารของบ้านพัก ทำหน้าที่บริการจ่ายอาหารให้กับเพื่อนสมาชิก โดยอาหารที่นักเรียนในโรงเรียนทั้งหมดนำมารับประทานนั้น จะมาจากการจัดทำขึ้นเองของเวรประกอบอาหาร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นอาหารประเภทแกงผักหรือผัดผัดอย่างใดอย่างหนึ่ง ส่วนอาหารประเภทผลไม้ และเนื้อสัตว์ นักเรียนจะได้รับประทานเป็นครั้งคราว เมื่อรับประทานอาหารเสร็จ นักเรียนแต่ละคนจะแยกย้ายกันไปล้างช้อน จาน หรือถาดอาหารของตน แล้วนำมากับไว้ในครัว ส่วนช้อนจะเก็บไว้ตรงไหนก็ได้ที่ไม่ทำให้สูญหาย

2. ด้านการดำรงชีวิตในรูปสหกรณ์

เวลาประมาณ 06.00-07.30 น. เป็นช่วงเวลาของการดำรงชีวิตในรูปสหกรณ์ นักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ จะแยกย้ายกันไปปฏิบัติงานเพื่อหน้ของจิพร่วมกัน ซึ่งงานที่นักเรียนปฏิบัติเป็นประจำทุกวันจะประกอบไปด้วยกิจกรรม 4 อย่าง คือ การดูแลบ้าน การประกอบอาหาร การดูแลพืช และการให้อาหารสัตว์ โดยในการปฏิบัติงานแต่ละกิจกรรมนั้น นักเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานจะเป็นนักเรียนประจำ ส่วนนักเรียนเดินเรียนจะไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติงาน ซึ่งในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการดำรงชีวิตในรูปสหกรณ์นั้น ผู้วิจัยจะได้นำเสนอเฉพาะการดูแลบ้าน และการประกอบอาหารเท่านั้น ส่วนการดูแลพืช และการให้อาหารสัตว์ จะมีลักษณะสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร ดังนั้นผู้วิจัยจะนำไปเสนอในส่วนที่เป็นการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่อไป โดยการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรม จะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 การดูแลบ้าน

การดูแลบ้านจัดเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดบ้านพักและบริเวณบ้านพักให้มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น เป็นที่น่าอยู่อาศัยสำหรับผู้อยู่อาศัย และเป็นที่น่าชื่นชมของชุมชนอื่น อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการรักษาความสะอาด และฝึกการทำงานร่วมกัน

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนทั้งหมด จะจัดเวรทำความสะอาดบ้านให้นักเรียนปฏิบัติ โดยจะจัดให้มีการหมุนเวียนปฏิบัติทุกสัปดาห์ ซึ่งจะมีนักเรียนไปปฏิบัติครั้งละประมาณ 2-4 คน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับการจัดเวรของแต่ละบ้านพัก โดยงานที่นักเรียนปฏิบัติในแต่ละครั้งจะมีตั้งแต่ การปัดกวาดเช็ดถูภายในบริเวณบ้านพัก และการเก็บกวาดขยะรอบ ๆ บริเวณตัวอาคารบ้านพัก ส่วนงานที่นักเรียนปฏิบัติเป็นครั้งคราว จะได้แก่ การตกแต่งบ้านพักทั้งภายในและรอบ ๆ บริเวณบ้านพัก และการปลูกไม้ดอกไม้ประดับรอบ ๆ บริเวณบ้านพัก

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการดูแลบ้าน พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนบ้านปางคอง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา มีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปกรณ์สำหรับทำความสะอาดบ้านพัก และอุปกรณ์สำหรับตกแต่งบ้านพัก

2.2 การประกอบอาหาร

การประกอบอาหารจัดเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการทุกวันตลอดปีการศึกษา อีกทั้งจะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกัน โดยในการประกอบอาหารนั้น โรงเรียนทั้งหมดจะกำหนดให้มีการประกอบอาหารในลักษณะของงานประจำบ้านพักสำหรับนักเรียน ส่วนโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า จะจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร โดยจะจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในกลุ่มการทำงานพื้นฐานอาชีพ ระดับประถมศึกษาตอนต้น และวิชางานบ้าน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งจะจัดทำสัปดาห์ละ 2 วัน คือ ในวันจันทร์ และวันพฤหัสบดี ส่วนการประกอบอาหารในลักษณะของงานประจำบ้านพักสำหรับนักเรียน โรงเรียนทั้งหมดจะกำหนดให้มีการจัดทำวันละ 2 ครั้ง คือ ในตอนเช้า และตอนเย็น ส่วนคอนกลางวันจะจัดทำร่วมกับนักเรียนเดินเรียน ซึ่งงบประมาณที่นำมาใช้ในการดำเนินการ ส่วนใหญ่จะได้จากเงินงบประมาณของโครงการอาหารกลางวันในปัจจุบันได้วันละ 5 บาท ต่อคน จำนวน 200 วัน นอกนั้นจะเป็นงบที่ได้จากการจัดสรรจากสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน และงบบริจาคจากสมาคมหรือมูลนิธิต่าง ๆ และวัสดุของที่นำมาใช้ในการประกอบอาหารส่วนมากจะเป็นวัสดุคืบ

ประเภทพืชผักสวนครัว ผิดฉันทอาหารกระป๋อง และเนื้อสัตว์ โดยวัตถุดิบที่นำมาประกอบอาหารในโรงเรียนส่วนใหญ่ ซึ่งได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนร่วมเกล้าปางทอง โรงเรียนปางทอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะมาจากการจัดซื้อจากตลาดภายนอก และได้รับบริจาคจากสมาคมหรือมูลนิธิต่าง ๆ และบางส่วนมาจากผลผลิตทางการเกษตรของโรงเรียน ส่วนวัตถุดิบที่นำมาประกอบอาหารในโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า จะมาจากผลผลิตทางการเกษตรของโรงเรียน และบางส่วนจะมาจากการจัดซื้อจากตลาดภายนอก และได้รับบริจาคจากสมาคมหรือมูลนิธิต่าง ๆ

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนทั้งหมดจะมีครูที่รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการ โดยการกำหนดรายการอาหาร จัดซื้อและเตรียมวัตถุดิบในการทำ รวมทั้งในบางครั้งจะร่วมประกอบอาหารกับนักเรียนด้วย โดยในการประกอบอาหารแต่ละครั้ง ครูที่รับผิดชอบจะมอบหมายหน้าที่ให้กับนักเรียนแต่ละคน แล้วคอยดูแลการปฏิบัติ ส่วนการประกอบอาหารในลักษณะของงานประจำบ้านพักนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนบ้านปางทอง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะจัดให้แต่ละบ้านพักส่งตัวแทนไปประกอบอาหารร่วมกันที่โรงอาหาร โดยในแต่ละครั้งจะมึนักเรียนไปประกอบอาหารร่วมกันคราวละ 4-10 คน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกของบ้านพักในแต่ละโรงเรียน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนร่วมเกล้าปางทอง และโรงเรียนบ้านแม่ปาง จะจัดให้นักเรียนแต่ละบ้านพักประกอบอาหารกันเอง โดยในแต่ละครั้งจะมึนักเรียนที่เป็นเวรประกอบอาหารไปร่วมกันปฏิบัติงานคราวละ 2-4 คน ซึ่งงานส่วนใหญ่ที่นักเรียนปฏิบัติในแต่ละครั้งจะมีตั้งแต่ การฆ่าฟัน หุงข้าว จัดเตรียมวัตถุดิบ ปรงอาหาร ทำความสะอาดภาชนะเครื่องครัวและบริเวณรอบ ๆ และบริการจ่ายอาหารให้กับเพื่อนสมาชิก

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการประกอบอาหาร พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัตถุดิบในการประกอบอาหาร และขาดแคลนภาชนะเครื่องครัว ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะมีปัญหากับโรงอาหารไม่ได้มาตรฐาน และโรงเรียนบ้านแม่เงาจะมีปัญหากับครูที่รับผิดชอบมีจำนวนน้อย ทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง

8. ด้านการจัดการเรียนการสอน

เวลาประมาณ 09.00-12.00 น. และ 13.00-15.30 น. เป็นช่วงเวลาของการจัดการเรียนการสอน เนื่องจากโรงเรียนแบบพึ่งตนเองในแต่ละโรงเรียนจะมีความแตกต่างกันทั้งในด้านขนาดของ

โรงเรียน ระดับชั้นที่เปิดทำการเรียนการสอน จำนวนครูผู้สอน และจำนวนนักเรียน ดังนั้นการจัดบุคลากรเพื่อจัดการเรียนการสอนในแต่ละโรงเรียนจึงมีความแตกต่างกัน โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนบ้านปางคอง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ และเป็นโรงเรียนในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา โรงเรียนจะจัดให้ครูผู้สอนประจำห้องเรียนละ 1 คน ในระดับก่อนประถมศึกษาและระดับประถมศึกษา ส่วนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจะจัดให้ครูสอนประจำรายวิชา และโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนบ้านแม่ปาง โรงเรียนร่มเกล้าปางคอง และโรงเรียนบ้านแม่เงา ซึ่งเป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดปานกลางและขนาดเล็ก โรงเรียนจะจัดให้ครูผู้สอนประจำห้องเรียนละ 1 คน จากการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนร่มเกล้าปางคอง โรงเรียนบ้านปางคอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา และสังเกตการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนบ้านแม่เงา จะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การเตรียมการจัดการเรียนการสอน

ในด้านการเตรียมการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนร่มเกล้าปางคอง โรงเรียนบ้านแม่เงา โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา ไม่ได้จัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอน การจัดการเรียนการสอนส่วนใหญ่จะดำเนินการตามคู่มือครู แผนการสอนของกรมวิชาการ แผนการสอนบูรณาการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน และแผนการสอนสำเนียงของสำนักพิมพ์เอกชน ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า และโรงเรียนบ้านปางคอง จะจัดทำแผนการสอนหรือกำหนดการสอนอย่างคร่าว ๆ ซึ่งพอที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ การวิเคราะห์หลักสูตร การเขียนแผนการสอนโดยละเอียดคงครู่ทั่วไปนั้นจะไม่ปรากฏ ซึ่งเอกสารหลักสูตรที่ครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมดยึดถือเป็นแนวทางหลักในการจัดการเรียนการสอน จะ ได้แก่ เอกสารประเภท หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) คู่มือครู และหนังสือเรียนของกรมวิชาการ ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนร่มเกล้าปางคอง โรงเรียนบ้านปางคอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยาจะใช้เอกสารหลักสูตรเพิ่มเติมจากเอกสารดังกล่าว คือ แผนการสอนบูรณาการของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน และหนังสือเรียนของสำนักพิมพ์เอกชน

3.2 การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน

ในด้านการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมดจะจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้วิธีสอนแบบบรรยาย ซึ่งในบางกิจกรรมจะใช้วิธีสอนแบบอภิปรายและวิธีสอนแบบสาธิต ทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของเนื้อหาที่นำมาสอน และกระบวนการเรียนการสอนที่ครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมดนำมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิด หลักการของโรงเรียนแบบพึ่งตนเองนั้น จะปรากฏเฉพาะในรูปแบบของการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากกันและกัน ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนบ้านปางคอง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการใช้แหล่งวิชาการในท้องถิ่นให้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนเพิ่มเติมจากกระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว และมีเพียงครูผู้สอนในโรงเรียนบ้านเมืองแปงเท่านั้น ที่นำกระบวนการเรียนการสอนตามแนวคิด หลักการโรงเรียนแบบพึ่งตนเองมาใช้ในการจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครบทุกกระบวนการ ซึ่งการจัดการกระบวนการเรียนการสอนในรูปแบบดังกล่าว ครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมดจะจัดการกิจกรรมในลักษณะของการบูรณาการ โดยจัดการการเรียนการสอนในเนื้อหาใดเนื้อหาหนึ่งนั้น ครูผู้สอนจะนำกระบวนการเรียนการสอนต่าง ๆ มาบูรณาการจัดเป็นกิจกรรมสำหรับให้นักเรียนได้เรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนที่ปรากฏในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนร่มเกล้าปางคอง โรงเรียนบ้านปางคอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะเริ่มจากครูผู้สอนกำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนไปศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะมีจำนวนนักเรียนประมาณ 5-6 คน ส่วนโรงเรียนบ้านแม่ปางซึ่งมีจำนวนนักเรียนในชั้นเพียง 5 คน ครูผู้สอนจะกำหนดประเด็นเนื้อหาให้นักเรียนไปศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เป็นรายบุคคล ซึ่งแหล่งข้อมูลที่ครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมดจัดให้นักเรียนไปศึกษานั้นจะเป็นแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสารที่อยู่ในห้องเรียน เช่น หนังสือเรียน หนังสือแบบฝึกหัด เอกสารประกอบการค้นคว้าของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน บัตรงาน และข่าวจากหนังสือพิมพ์ เป็นต้น ส่วนนักเรียนในโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนบ้านปางคอง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา ครูผู้สอนจะจัดให้ไปสังเกตธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เช่น จัดให้ไปสังเกตตามบริเวณบ้านพักนักเรียน บริเวณสวนหย่อม และบริเวณโรงเรียนสัตว์ เป็นต้น เมื่อนักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูผู้สอนจะกำหนดให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอข้อความรู้ต่อเพื่อนสมาชิกภายในชั้นเรียน

มโนทัศน์ที่สำคัญสำหรับชาวเขา พบว่า เมื่อหาที่ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนร่วมเกล้าปางดง โรงเรียนบ้านปางดง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา นำมาใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น จะมีการสอดแทรกมโนทัศน์ที่สำคัญสำหรับชาวเขา ส่วนเนื้อหาที่ครูผู้สอนในโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านแม่เงา นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจะไม่ปรากฏว่ามีการสอดแทรกมโนทัศน์ที่สำคัญสำหรับชาวเขา โดยโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนร่วมเกล้าปางดง โรงเรียนบ้านแม่ปาง โรงเรียนบ้านปางดง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะมีการสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับ การประกอบอาชีพบนที่สูง การปลูกพืชในที่สูง และสิ่งเสพติด ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนบ้านปางดง และโรงเรียนบ้านแม่ปาง จะมีการสอดแทรกเรื่องราวเกี่ยวกับ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีงามสำหรับชาวเขา และความเป็นไทย

3.3 การใช้สื่อการเรียนการสอน

ในด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมดจะใช้สื่อเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยส่วนมากจะเป็นสื่อที่ครูผู้สอนจัดทำขึ้นเอง และสื่อที่ได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า และโรงเรียนบ้านปางดง จะใช้สื่อจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน และครูผู้สอนในโรงเรียนสังวาลย์วิทยาจะใช้สื่อจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนชาวเขา ซึ่งสื่อส่วนใหญ่ที่ครูผู้สอนนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นประจำจะได้แก่ หนังสือเรียน รูปภาพ บัตรภาพ ข่าวจากหนังสือพิมพ์ แดบประโชติ เอกสารประกอบการค้นคว้าของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน ไม้คอกไม้ประดับที่อยู่ภายในบริเวณโรงเรียน เช่น ดอกพังกาย ดอกเฟื่องฟ้า ดอกมะณี ดอกพกากรอง ดอกบานชื่น และดอกพิทูเนีย เป็นต้น และวัสดุทางการเกษตร เช่น ไร่ข้าว ไร่สตรก เบ็ดคอกปลา กระบอกลำไย และท่อนไม้สัก เป็นต้น

3.4 การวัดและประเมินผล

ในด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมดจะใช้วิธีวัดและประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรมนักเรียนในระหว่างการทำงาน การซักถามเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล และการรายงานหน้าชั้น ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้าน

เมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนบ้านปางตอง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะใช้วิธีวัดและประเมินผล โดยการตรวจผลงาน และการตรวจแบบฝึกหัด

4. ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

เวลาประมาณ 06.00-07.30 น. และ 15.30-17.00 น. เป็นช่วงเวลาของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เกี่ยวกับการพึ่งตนเอง โรงเรียนทั้งหมดจะจัดกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติ เช่น กิจกรรมกลุ่มอาคารและบริเวณ กิจกรรมการทำสวนผัก และกิจกรรมการปลูกไม้ผล ส่วนโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ กิจกรรมการปลูกพืชไร่ และกิจกรรมสหกรณ์ นอกจากนี้โรงเรียนบางโรงยังได้จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพิ่มเติมจากกิจกรรมในรูปแบบดังกล่าว คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า จัดกิจกรรมการทำโยยหมัก โรงเรียนบ้านปางตอง จัดกิจกรรมการศึกษา และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จัดกิจกรรมการหาหิน โดยการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะกำหนดให้เฉพาะนักเรียนประเภทประจำเท่านั้นที่มีโอกาสได้ปฏิบัติงานตามกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งจะมีการหมุนเวียนไปปฏิบัติกิจกรรมละ 1 สัปดาห์ ส่วนโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า และโรงเรียนบ้านปางตอง จะกำหนดให้นักเรียนทุกคนทั้งประเภทเดินเรียนและประเภทประจำได้ปฏิบัติงานตามกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ซึ่งในแต่ละโรงจะมีลักษณะการจัดที่แตกต่างกัน คือ โรงเรียนบ้านปางตอง จะจัดให้นักเรียนไปปฏิบัติงานร่วมกันทุกกิจกรรม โดยจะมีการหมุนเวียนไปปฏิบัติกิจกรรมละ 2 สัปดาห์ ส่วนโรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า จะจัดให้นักเรียนประเภทประจำปฏิบัติงานทุกกิจกรรม โดยจะมีการหมุนเวียนไปปฏิบัติกิจกรรมละ 1 สัปดาห์ ส่วนนักเรียนเดินเรียนจะไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติกิจกรรมสหกรณ์ กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ และกิจกรรมการประกอบอาหารในส่วนที่เป็นงานประจำของบ้านพัก นอกนั้นจะได้ปฏิบัติทั้งหมด ซึ่งการปฏิบัติงานในแต่ละกิจกรรมจะมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 กิจกรรมกลุ่มอาคารและบริเวณ

กิจกรรมกลุ่มอาคารและบริเวณจัดเป็นกลุ่มงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดอาคารสถานที่ต่าง ๆ ให้มีสภาพแวดล้อมที่สะอาด ร่มรื่น เป็นที่น่าอยู่อาศัยสำหรับผู้อาศัย และเป็นที่น่าชื่นชมของชุมชน อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้รู้จักรักษาความสะอาด และฝึกการทำงาน

ร่วมกัน ซึ่งงานกลุ่มอาคารและบริเวณนี้โรงเรียนทั้งหมดได้แบ่งงานกลุ่มนี้ออกเป็น 3 กลุ่มงานย่อยคือ กลุ่มดูแลสวนหย่อมและไม้ดอกไม้ประดับ กลุ่มทำความสะอาดภายในบริเวณโรงเรียน และกลุ่มทำความสะอาดห้องน้ำ นอกจากนี้โรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนบ้านปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา ได้จัดกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติเพิ่มเติมจากกลุ่มงานดังกล่าว คือ กลุ่มทำความสะอาดบริเวณอาคารประกอบการ กลุ่มคักน้ำดื่ม และกลุ่มทำความสะอาดบริเวณอาคารเรียนและห้องพักตามอาคารต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ห้องพักครู ห้องสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ห้องอาหาร ห้องคัดผม และห้องพัสดุ เป็นต้น

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง โรงเรียนบ้านปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะมีประธานกลุ่มงานเป็นผู้วางแผนในการปฏิบัติงาน โดยการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้เพื่อนสมาชิกแต่ละคนนำไปปฏิบัติ และร่วมปฏิบัติงานกับเพื่อนสมาชิก ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะมีครูเวรประจำวันและครูที่รับผิดชอบเป็นผู้วางแผนในการปฏิบัติงาน โดยการกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ ในขั้นการปฏิบัติ โรงเรียนทั้งหมดจะให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติเองทั้งหมด ซึ่งงานที่นักเรียนปฏิบัติในแต่ละครั้งส่วนใหญ่จะได้แก่ การรดน้ำไม้ดอกไม้ประดับตามแนวบริเวณโรงเรียน การตกแต่งสวนหย่อม การเก็บกวาดขยะบริเวณพื้นสนามโรงเรียน การปิดกวางเช็ดถูภายในบริเวณอาคารเรียนและห้องปฏิบัติการต่าง ๆ และการทำความสะอาดห้องน้ำ เป็นต้น

ปัญหาในการจัดกิจกรรมกลุ่มอาคารและบริเวณ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนบ้านปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา ไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรม ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง และโรงเรียนบ้านแม่เงา มีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยโรงเรียนทั้งหมดจะมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดอุปกรณ์ในการทำทำความสะอาดบริเวณพื้นสนามโรงเรียน และขาดอุปกรณ์สำหรับทำความสะอาดห้องน้ำ

4.2 กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์

กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์จัดเป็นกลุ่มงานที่สำคัญในการที่จะฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการพึ่งตนเอง โรงเรียนจึงจัดให้นักเรียนได้ปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการเลี้ยงสัตว์ และสามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพได้ และที่สำคัญคือเพื่อนำผลผลิตที่ได้จากการเลี้ยงสัตว์ไปประกอบอาหารในการดำรงชีวิตของโรงเรียน อีกทั้งเพื่อนำไป

จำหน่ายและนำผลกำไรมาเป็นค่าใช้จ่ายในงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งสัตว์ที่โรงเรียนต่าง ๆ ได้เลี้ยงไว้ในปัจจุบัน จะมีดังนี้ โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะเลี้ยงวัวพันธุ์พื้นเมือง จำนวน 2 ตัว ไก่ไข่ จำนวน 600 ตัว ไก่เนื้อ จำนวน 300 ตัว ปลานิล จำนวน 10,000 ตัว ปลาจุก จำนวน 200 ตัว ปลาคะเทียน จำนวน 300 ตัว ปลาสาวย จำนวน 50 ตัว และสุกรพันธุ์พื้นเมือง จำนวน 5 ตัว โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า จะเลี้ยงวัวพันธุ์ผสม จำนวน 4 ตัว ไก่ไข่และไก่เนื้ออย่างละ 100 ตัว เป็ดเทศ จำนวน 25 ตัว ปลานิลและปลาคะเทียนอย่างละ 10,000 ตัว สุกรพันธุ์ดาร์ตไวท์ จำนวน 14 ตัว และสุกรพันธุ์ลูกดอกเจอร์ซี จำนวน 1 ตัว โรงเรียนร่วมเกล้าปางดง จะเลี้ยงเป็ดเทศ จำนวน 30 ตัว ไก่เนื้อ จำนวน 30 ตัว ปลานิล ปลาชี่ตง และปลาช่อนอย่างละ 1,000 ตัว และสุกรพันธุ์ดาร์ตไวท์ จำนวน 5 ตัว โรงเรียนบ้านแม่ปาง จะเลี้ยงเป็ดเทศ จำนวน 70 ตัว ไก่เนื้อ จำนวน 100 ตัว ปลาจุก จำนวน 1,500 ตัว และสุกรพันธุ์เหมยชาน จำนวน 15 ตัว และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะเลี้ยง ไก่ไข่ จำนวน 70 ตัว ไก่พื้นเมือง จำนวน 100 ตัว ปลานิล จำนวน 1,000 ตัว และสุกรพันธุ์พื้นเมือง จำนวน 5 ตัว โดยในการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่าง ๆ นั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ บ้านเมืองแปง โรงเรียนร่วมเกล้าปางดง และโรงเรียนบ้านแม่ปาง จะจัดให้มีการเลี้ยงสัตว์แบบหมุนเวียนตลอดทั้งปี ส่วนโรงเรียนบางโรง คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า จะจัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ประมาณปีละ 2 รุ่น และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะจัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ประมาณปีละ 1 รุ่น ซึ่งโรงเรียนทั้งหมดที่จัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์จะจัดให้มีการเลี้ยงสัตว์โดยการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิด และผลผลิตที่ได้จากการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะนำไปจำหน่ายให้กับโครงการอาหารกลางวัน ประชาชนในชุมชน และบางส่วนจะนำไปจัดสรรให้นักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ เพื่อนำไปประกอบอาหาร

ลักษณะการดำเนินงาน โรงเรียนทั้งหมดจะมีครูที่รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด ทั้งในด้านการวางแผนการผลิต การจัดซื้อพันธุ์สัตว์และวัสดุในการบำรุงดูแลรักษาสัตว์ การติดต่อกับบุคคลภายนอกเพื่อขอความช่วยเหลือในการรักษาสัตว์ และการจัดการกับผลผลิต ส่วนงานปฏิบัติการ นักเรียนจะเป็นผู้ลงมือปฏิบัติกับสัตว์ทุกประเภท ซึ่งนักเรียนที่มาปฏิบัติกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์นั้นจะมีความแตกต่างจากนักเรียนกลุ่มงานอื่น ๆ คือ เป็นนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากครู และเลือกมาปฏิบัติเองตามความสมัครใจโดยจะไม่มีภาระไปปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มอื่น ๆ โดยงานส่วนใหญ่ที่นักเรียนปฏิบัติจะมีตั้งแต่ การให้น้ำและอาหารสัตว์ การทำความสะอาดโรงเลี้ยงสัตว์และบริเวณรอบ ๆ และจำหน่ายผลผลิต ซึ่งงานทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติจะอยู่ในการกำกับดูแลของครูที่รับผิดชอบ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณในการดำเนินการค่าอาหารสัตว์มีไม่เพียงพอ และขาดวัสดุอุปกรณ์ในการบำรุงดูแลรักษาสัตว์ ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า จะมีปัญหาเกี่ยวกับน้ำท่วมทำให้สัตว์ป่วยและล้มตาย และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะมีปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรในโรงเรียนมีการปรับเปลี่ยนบ่อย ๆ ทำให้ผู้รับผิดชอบสอนไม่ต่อเนื่อง

4.8 กิจกรรมการทำสวนผัก

กิจกรรมการทำสวนผักจัดเป็นกลุ่มงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ นักเรียนมีความรู้ และทักษะในการทำสวนผักจนสามารถทำเป็นอาชีพได้ เป็นการส่งเสริมคุณลักษณะของการเป็นนักสหกรณ์ เป็นเกษตรกรที่มีคุณภาพ และที่สำคัญคือเพื่อให้ได้ผลผลิตเพื่อการยังชีพในระหว่างเรียน และบางส่วนนำไปจำหน่ายเพื่อนำผลกำไรมาใช้ในงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยในการทำสวนผักนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนบ้านปางตอง โรงเรียนสังวาลย์วิทยา และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะจัดให้มีการทำสวนผักในลักษณะงานส่วนรวมของโรงเรียน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง และโรงเรียนบ้านแม่ปาง จะจัดให้มีการทำสวนผักทั้งในลักษณะของงานส่วนรวมของโรงเรียน และงานประจำของแต่ละบ้านพัก ซึ่งโรงเรียนทั้งหมดจะจัดให้มีการทำสวนผักแบบกลางแจ้งและจัดปลูกแบบหมุนเวียนตลอดทั้งปี ส่วนโรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง จะจัดให้มีการทำสวนผักในลักษณะของสวนผักแบบในนึ่งเพิ่มเติมจากการทำสวนผักในลักษณะกลางแจ้ง ซึ่งพันธุ์พืชผักที่โรงเรียนต่าง ๆ นำมาปลูกในปัจจุบัน จะมีดังนี้ โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะปลูกผักคะน้า ผักนึ่ง ผักกาดขาวและผักกาดเขียวอย่างละ 2 งาน ผักกาดกวางตุ้ง จำนวน 1 งาน กระเทียม จำนวน 5 ไร่ และหอม ครึ่งงาน โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้า จะปลูกผักคะน้า ผักนึ่ง ผักกาดกวางตุ้งอย่างละ 1 งาน และปลูกพืชผักสวนครัว เช่น มะเขือ และแตงกวาอีก จำนวน 2 งาน โรงเรียนร่วมเกล้าปางตองจะปลูกผักคะน้า ผักกวางตุ้ง กระหล่ำปลี และถั่วฝักยาว อย่างละ 1 งาน โรงเรียนบ้านปางตอง จะปลูกผักนึ่ง จำนวน 1 ไร่ ผักกวางตุ้ง ถั่วฝักยาว และมะเขืออย่างละ 1 งาน โรงเรียนบ้านแม่ปาง จะปลูกผักนึ่งและผักกวางตุ้งอย่างละ 1 ไร่ โรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะปลูกกระหล่ำปลี จำนวน 1 งาน ผักนึ่งและผักกวางตุ้งอย่างละ ครึ่งงาน และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะปลูกผักนึ่ง และมะเขืออย่างละ 1 งาน และผลผลิตที่ได้จากการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะจำหน่ายให้กับโครงการอาหารกลางวัน และจัดสรรให้กับนักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ นำไปประกอบอาหารและบางส่วนจะจำหน่ายให้กับตลาดภายนอก

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนทั้งหมดจะมีครูที่รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งในด้านการวางแผนการปลูก การสำรวจปริมาณและความต้องการของตลาด และการจัดการกับผลผลิต ส่วนขั้นการปฏิบัติ นักเรียนจะเป็นผู้ปฏิบัติเองทั้งหมด โดยงานส่วนใหญ่ที่นักเรียนปฏิบัติจะมีตั้งแต่ การเตรียมแปลงปลูก การเพาะเมล็ด การปลูก การรดน้ำพรวนคิน การให้น้ำ การกำจัดวัชพืช และการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งงานทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติจะอยู่ในการกำกับดูแลของครูที่รับผิดชอบ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำสวนผัก พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ในการทำสวนผักมีน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน และบุคลากรที่ให้ความรู้มีจำกัด ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็กนักเรียนทั้งโรงเรียน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนน้ำ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า จะมีปัญหากับน้ำท่วม ทำให้ผลผลิตได้รับความเสียหาย และโรงเรียนบ้านแม่ปาง จะมีปัญหาเกี่ยวกับการถูกรบกวนจากแมลงทำให้พืชผักได้รับความเสียหาย

4.4 กิจกรรมการปลูกพืชไร่

กิจกรรมการปลูกพืชไร่จัดเป็นกลุ่มงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ นักเรียนมีความรู้และทักษะในการปลูกพืชไร่จนสามารถฟันเป็นอาชีพได้ และที่สำคัญคือ เพื่อให้ได้ผลผลิตจากการปลูกพืชไร่สำหรับนำมาให้นักเรียนบริโภคและบางส่วนนำไปจำหน่ายเพื่อนำผลกำไรมาใช้ในงานด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งพืชไร่ที่โรงเรียนต่าง ๆ นำมาปลูกในปัจจุบันจะมีดังนี้ โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะปลูกข้าวเหลือง จำนวน 12 ไร่ และเผือก จำนวน 2 ไร่ ส่วนโรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง จะปลูกข้าวเหลืองและฝักทองอย่างละ 1 งาน และปลูกข้าวโพดและพืชตระกูลถั่วอย่างละ 1 ไร่ โดยในการปลูกพืชไร่นิตต่าง ๆ นั้น โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะจัดปลูกประมาณปีละ 2 ครั้ง ส่วนโรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง จะจัดปลูกประมาณปีละ 1 ครั้ง ซึ่งในการดูแลรักษา โรงเรียนทั้งหมดจะจัดให้มีการดูแลรักษาอย่างใกล้ชิดเฉพาะในระยะแรก เมื่อพืชโตขึ้นจะดูแลไปตามธรรมชาติ และผลผลิตที่ได้จากการจัดกิจกรรม โรงเรียนบ้านเมืองแปงจะนำผลผลิตส่วนใหญ่ไปจำหน่ายให้กับตลาดภายนอก และบางส่วนจะจัดสรรให้กับนักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ นำไปบริโภค โดยจะจัดทำในรูปของนมถั่วเหลือง และอาหารว่าง ส่วนโรงเรียนร่วมเกล้าปางตองจะนำผลผลิตส่วนใหญ่ ไปจัดสรรให้นักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ นำไปบริโภค

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนทั้งหมดจะมีครูที่รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งในด้านการวางแผนการปลูก การสำรวจปริมาณและความต้องการของตลาด และการจัดการกับผลผลิต ส่วนขั้นการปฏิบัติ นักเรียนจะเป็นผู้ปฏิบัติเองทั้งหมดเริ่มตั้งแต่ การเตรียมแปลงปลูก การปลูก การร่อนน้ำพรวนดิน การให้น้ำ การกำจัดวัชพืช และการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งงานทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติจะอยู่ในการกำกับดูแลของครูที่รับผิดชอบ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการปลูกพืชไร่ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ในการปลูกพืชไร่น้อย ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนแหล่งน้ำ และโรงเรียนร่วมเกล้าปางทอง จะมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุเมล็ดพันธุ์พืชไร่ไม่เพียงพอ และบุคลากรที่ให้ความรู้มีจำกัด ไม่เพียงพอต่อจำนวนเด็กนักเรียนทั้งโรงเรียน

4.5 กิจกรรมการปลูกไม้ผล

กิจกรรมการปลูกไม้ผลจัดเป็นกลุ่มงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ผลผลิตจากการปลูกไม้ผลสำหรับนำมาให้นักเรียนบริโภค อีกทั้งยังต้องการให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการปลูกไม้ผล และสามารถบำรุงไม้ผลในพื้นที่กำจัดให้เกิดประโยชน์และได้ผลผลิตสูงสุด ซึ่งพันธุ์ไม้ผลที่โรงเรียนต่าง ๆ นำมาปลูกในปัจจุบันจะมีดังนี้ โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะปลูกมะม่วง จำนวน 50 ต้น ขนุน จำนวน 30 ต้น และกล้วย จำนวน 50 กอ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า จะปลูกมะม่วง จำนวน 43 ต้น ขนุน จำนวน 69 ต้น มะละกอ จำนวน 528 ต้น ฝรั่ง จำนวน 45 ต้น มะนาว จำนวน 8 ต้น และกล้วย จำนวน 400 กอ โรงเรียนร่วมเกล้าปางทอง จะปลูกมะม่วง จำนวน 35 ต้น ขนุน จำนวน 60 ต้น และกล้วย จำนวน 20 กอ โรงเรียนบ้านปางทอง จะปลูกมะม่วง จำนวน 18 ต้น กาแฟ จำนวน 20 ต้น อินจี่ จำนวน 12 ต้น ท้อ จำนวน 15 ต้น กล้วย จำนวน 20 ต้น และกล้วย จำนวน 25 กอ และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะปลูกกล้วย จำนวน 15 กอ โดยในการปลูกไม้ผลนั้นโรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนร่วมเกล้าปางทอง โรงเรียนบ้านปางทอง และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะจัดปลูกไม้ผลประมาณปีละ 1 ครั้ง ส่วนโรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า จะจัดปลูกไม้ผลแบบหมุนเวียนตลอดทั้งปี ซึ่งโรงเรียนทั้งหมดที่จัดกิจกรรมการปลูกไม้ผลจะจัดให้มีการดูแลรักษาไม้ผลอย่างใกล้ชิดเฉพาะในระยะแรก เมื่อพืชโตขึ้นจะดูแลไปตามธรรมชาติ และผลผลิตที่ได้จากการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะจัดสรรให้กับนักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ นำไปบริโภค และบางส่วนจะจำหน่ายให้กับโครงการอาหารกลางวัน และตลาดภายนอก

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนทั้งหมดจะมีครูที่รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการ ทั้งในด้านการวางแผนการปลูก การสำรวจปริมาณและความต้องการของตลาด และการจัดการกับผลผลิต ส่วนขั้นการปฏิบัติ นักเรียนจะเป็นผู้ปฏิบัติเองทั้งหมดเริ่มตั้งแต่ การขุดหลุมปลูก การเพาะกล้า การปลูก การรดน้ำพรวนดิน การให้ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช และการเก็บเกี่ยวผลผลิต ซึ่งงานทุกอย่างที่นักเรียนปฏิบัติจะอยู่ในการกำกับดูแลของครูที่รับผิดชอบ

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการปลูกไม้ผล พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับพื้นที่ในการปลูกไม้ผลมีน้อย ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนร่วมเกล้าปางดง และโรงเรียนบ้านปางดง จะมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุเมล็ดพันธุ์ไม้ผลและกล้าไม้มีราคาแพง

4.6 กิจกรรมสหกรณ์

กิจกรรมสหกรณ์จัดเป็นกลุ่มงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการสหกรณ์ และนำกระบวนการสหกรณ์ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ โดยสหกรณ์ที่โรงเรียนทั้งหมดจัดตั้งขึ้นนั้นจะเป็นสหกรณ์การค้า ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียนจะจัดตั้งสหกรณ์เพิ่มเติมจากสหกรณ์ประเภทคิงด้อม คือ โรงเรียนศูนย์ปางมะผ้าฯ จะจัดตั้งสหกรณ์การผลิต และสหกรณ์ออมทรัพย์ และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะจัดตั้งสหกรณ์ออมทรัพย์ ซึ่งทุนที่ใช้ในการดำเนินการในโรงเรียนทั้งหมดนั้น ส่วนใหญ่จะมาจากนักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน โดยจะมีวิธีการรับสมัครสมาชิกเป็นรายบุคคล ซึ่งสินค้าที่นำมาจำหน่ายในสหกรณ์จะเป็นสินค้าประเภทต่าง ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ที่ใช้ในการอุปโภคบริโภค เครื่องเขียน และผลผลิตจากเนื้อสัตว์ เป็นต้น โดยสินค้าในประเภทคิงด้อม ส่วนใหญ่จะมาจากการจัดซื้อจากตลาดภายนอก และบางส่วนจะเป็นผลผลิตจากงานเกษตรของโรงเรียน และผลกำไรที่ได้จากการจัดกิจกรรมส่วนมากจะจัดสรรให้กับนักเรียน และบางส่วนจะนำไปใช้ในกิจการด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนทั้งหมด จะมีครูที่รับผิดชอบเป็นผู้ดำเนินการทั้งหมดเริ่มตั้งแต่ การจัดซื้อสินค้าเพื่อนำมาจำหน่ายจนถึงการปันผลกำไร ส่วนขั้นการปฏิบัติ นักเรียนจะเป็นผู้ปฏิบัติ โดยจะมีการแต่งตั้งให้นักเรียนเป็นผู้ขายสินค้า เจ้าขอคสินค้า และจัดทำบัญชีรับ-จ่ายประจำวัน ซึ่งนักเรียนที่มาปฏิบัติงานที่สหกรณ์นั้นจะมีความแตกต่างจากกลุ่มงานอื่น ๆ คือ เป็นนักเรียนที่ได้รับการคัดเลือกจากครูที่รับผิดชอบ และจะไม่หมุนเวียนไปปฏิบัติงานกลุ่มอื่น ๆ โดยในการปฏิบัติงานแต่ละครั้ง จะมีนักเรียนประมาณ 1-2 คน เป็นผู้ขายสินค้า และมีครูคอยดูแล

คราวละ 1 คน ในวันปกติโรงเรียนทั้งหมดจะขายสินค้า 3 ช่วง ซึ่งจะแตกต่างกันดังนี้ โรงเรียนบ้านเมืองแปง จะขายสินค้าในเวลา 08.00-08.30 น. , 12.00-13.00 น. และ 16.00-17.30 น. โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า จะขายสินค้าในเวลา 06.00-07.30 น. , 12.00-13.00 น. และ 15.30-17.00 น. โรงเรียนบ้านปางคอง จะขายสินค้าในเวลา 07.30-08.30 น. , 12.00-13.00 น. และ 15.30-16.30 น. และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะขายสินค้าในเวลา 07.30-08.30 น. และ 12.00-13.00 น. ส่วนในวันหยุดสัปดาห์โรงเรียนทั้งหมดจะไม่กำหนดเวลาขายสินค้าที่แน่นอน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมสหกรณ์ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาก็เกี่ยวกับทุนที่ใช้ในการดำเนินการมีน้อย และสถานที่จัดกิจกรรมคับแคบ

4.7 กิจกรรมการทำปุ๋ยหมัก

กิจกรรมการทำปุ๋ยหมักจัดเป็นกลุ่มงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะในการทำปุ๋ยหมัก และที่สำคัญคือ เพื่อให้ได้ผลผลิตจากการทำปุ๋ยหมักสำหรับนำไปใช้ในงานเกษตรของโรงเรียน โดยในการจัดทำปุ๋ยหมักนั้น โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า จะจัดให้มีการทำปุ๋ยหมักทั้งในลักษณะงานประจำของโรงเรียน และงานประจำของบ้านพัก ซึ่งโรงเรียนจะจัดทำแบบหมุนเวียนตลอดทั้งปี โดยวัตถุดิบที่ใช้ในการจัดทำ ส่วนใหญ่จะได้จากวัสดุธรรมชาติที่อยู่ในบริเวณโรงเรียน เช่น เศษหญ้า ใบไม้ และมูลสัตว์ เป็นต้น และผลผลิตที่ได้จากการจัดกิจกรรมโรงเรียนจะนำไปใช้ประโยชน์ในงานเกษตรประเภทกิจกรรมการทำสวนข้าว กิจกรรมการทำสวนผัก และกิจกรรมการเกษตรของบ้านพัก

ลักษณะการดำเนินการ จะมีครูที่รับผิดชอบร่วมปฏิบัติงานกับนักเรียน โดยนักเรียนจะเป็นแรงงานหลักหมุนเวียนกันมาปฏิบัติ ซึ่งงานส่วนใหญ่ที่นักเรียนปฏิบัติจะมีตั้งแต่ การคัดเลือกวัตถุดิบ การผสมวัตถุดิบกับเชื้อทำปุ๋ยหมัก และการดูแลกองปุ๋ยหมักด้วยการรดน้ำ เป็นต้น

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการทำปุ๋ยหมักพบว่า โรงเรียนมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยจะมีปัญหาก็เกี่ยวกับการขาดแคลนวัตถุดิบ และน้ำท่วมทำให้กองปุ๋ยหมักได้รับความเสียหาย

4.8 กิจกรรมการศึกษา

กิจกรรมการศึกษาก็จัดเป็นกลุ่มงานที่ให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนมีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์แข็งแรง และที่สำคัญคือ เพื่อมุ่งเน้นความเป็นเลิศในด้านการศึกษา โดยกิจกรรมการศึกษาก็จัดเป็นกลุ่มงานใหม่ที่โรงเรียนบ้านปางคองกำหนดขึ้น ทั้งนี้เพราะในรอบปี

การศึกษาที่ผ่านมา โรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จในด้านการกีฬา โรงเรียนจึงได้จัดกิจกรรมนี้ขึ้น ซึ่งกิจกรรมการกีฬาในปัจจุบันจะประกอบไปด้วย 3 กลุ่มงานย่อย คือ กลุ่มวอลเลย์บอล กลุ่มฟุตบอล และกลุ่มตะกร้อ

ลักษณะการดำเนินการ จะมีครูที่รับผิดชอบร่วมฝึกซ้อมกีฬาให้กับนักเรียน โดยนักเรียนที่มาปฏิบัติงานกลุ่มนี้จะเป็นนักเรียนที่มีความสนใจในการเล่นกีฬาโดยเฉพาะ และจะไม่หมกมุ่นไปปฏิบัติกลุ่มงานอื่น ๆ ซึ่งงานส่วนใหญ่ที่นักเรียนปฏิบัติในแต่ละครั้งจะมีตั้งแต่ การเปิด-จ่ายอุปกรณ์กีฬา การอบอุ่นร่างกายก่อนฝึกซ้อมกีฬา และการฝึกซ้อมกีฬา

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการกีฬา พบว่า โรงเรียนมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยจะมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปกรณ์กีฬา และบุคลากร

4.9 กิจกรรมการหาหิน

กิจกรรมการหาหินจัดกลุ่มงานที่โรงเรียนสังวาลย์วิทยาจัดให้นักเรียนปฏิบัติโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการหาซื้อเพลิงสำหรับนำมาใช้ในการหุงต้ม และประกอบอาหาร อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนให้นักเรียนได้รู้จักการทำงานร่วมกัน

ลักษณะการดำเนินการ จะมีนักเรียนที่เป็นเวรหาหินหมกมุ่นไปปฏิบัติงานร่วมกัน ครั้งละประมาณ 5-6 คน โดยงานที่นักเรียนปฏิบัติในแต่ละครั้งจะเริ่มจาก การไปหาหินในป่าซึ่งอยู่รอบ ๆ บริเวณโรงเรียน ซึ่งไม้หินที่นักเรียนไปหาหินนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นไม้เนื้ออ่อนที่แห้งและตายแล้ว เช่น ไม้แดง ไม้เต็ง และไม้รัง เป็นต้น หลังจากนั้นนักเรียนจะนำไม้หินมาตัด และผ่าเป็นซีกๆ แล้วนำไปกองรวมกันไว้ที่บริเวณโรงครัว

ปัญหาในการจัดกิจกรรมการหาหิน พบว่า โรงเรียนไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรม

5. ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ

เวลาประมาณ 17.00-18.00 น. เป็นช่วงเวลาของกิจกรรมนันทนาการ นักเรียนในโรงเรียนทั้งหมดหลังจากปฏิบัติงานตามกลุ่มงานต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะแยกย้ายกลับบ้านพัก หลังจากนั้นนักเรียนส่วนใหญ่จะไปออกกำลังกายที่สนามกีฬา โดยนักเรียนชายส่วนมากจะเล่นฟุตบอลและตะกร้อ ส่วนนักเรียนหญิงจะเล่นวอลเลย์บอล และแชร์บอล นอกจากนี้นักเรียนบางส่วนที่ไม่ชอบเล่นกีฬาจะใช้เวลาในช่วงนี้ไปดู ที.วี. หรือเล่นหมากรุกตามบ้านพัก และบางคนจะไปตกปลา และว่ายน้ำบ่อเลี้ยงปลา หรือดำเนินกิจกรรมตามธรรมชาติ

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนทั้งหมดจะจัดเตรียมอุปกรณ์กีฬาประเภทต่าง ๆ ไว้เพื่อให้นักเรียนนำไปปฏิบัติ ซึ่งในแต่ละครั้งจะมีนักเรียนที่เป็นตัวแทนทำหน้าที่เบิก-จ่ายอุปกรณ์กีฬาจากครูที่รับผิดชอบ แล้วนำอุปกรณ์ไปปฏิบัติกับเพื่อนสมาชิก โดยในการปฏิบัติ นักเรียนแต่ละคนจะเลือกปฏิบัติกิจกรรมที่ตรงกับความถนัดและความสนใจของตน และส่วนใหญ่จะเลือกปฏิบัติกับเพื่อนนักเรียนที่มีเพศและวัยเดียวกัน

ปัญหาในการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า โรงเรียนทั้งหมดมีปัญหาในการจัดกิจกรรม โดยส่วนใหญ่จะมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนอุปกรณ์สำหรับจัดกิจกรรม เช่น ที.วี. และอุปกรณ์กีฬาประเภทต่าง ๆ ส่วนโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านปางตอง และโรงเรียนบ้านแม่เงาจะมีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรม

6. ด้านการจัดกิจกรรมประเมินผลประจำวัน

เวลาประมาณ 20.00-20.30 น. เป็นช่วงเวลาของกิจกรรมการประเมินผลประจำวัน นักเรียนทุกคนหลังจากทำกิจกรรมส่วนตัวเสร็จเรียบร้อยแล้ว เมื่อใกล้ถึงเวลาประมาณ 20.00 น. ก็จะเข้าร่วมกิจกรรมการประเมินผลประจำวัน ซึ่งกิจกรรมการประเมินผลประจำวันจัดขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกให้นักเรียนได้รู้จักการปกครองกันเอง และที่สำคัญคือ เพื่อเป็นการยื่นเตือนให้นักเรียนแต่ละคนได้รู้ว่าตนเองได้ทำประโยชน์อะไรบ้างในแต่ละวัน และมีข้อผิดพลาดอะไรบ้างที่ควรปรับปรุงแก้ไข

ลักษณะการดำเนินการ โรงเรียนส่วนใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนศูนย์ปางมะฟ้า โรงเรียนร่วมเกล้าปางตอง โรงเรียนบ้านแม่ปาง และโรงเรียนบ้านแม่เงา จะจัดให้มีการประเมินผลประจำวันที่บ้านพักของนักเรียน และโรงเรียนบางโรงเรียน คือ โรงเรียนบ้านเมืองแปง โรงเรียนบ้านปางตอง และโรงเรียนสังวาลย์วิทยา จะจัดให้มีการประเมินผลประจำวันในห้องประชุมของโรงเรียน โดยในการจัดกิจกรรมที่บ้านพักของนักเรียนนั้น กิจกรรมที่นักเรียนปฏิบัติในแต่ละครั้งส่วนใหญ่จะเริ่มจากการรายงานการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคน การเลือกประธานบ้านพักคนใหม่ และการวางแผนการทำงานในวันต่อไป จากนั้นจะเป็นกิจกรรมการสวดมนต์ไหว้พระ และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี ส่วนการจัดกิจกรรมที่ห้องประชุมของโรงเรียนนั้น จะจัดในลักษณะของกิจกรรมรวม ซึ่งจะมีนักเรียนตามบ้านพักต่าง ๆ ไปประเมินผลประจำวันร่วมกัน โดยกิจกรรมในแต่ละครั้งส่วนใหญ่จะเริ่มจาก ครูเวรประจำวันซักถามการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละกลุ่มงาน หลังจากนั้นจะเป็นการอบรมและชี้แจงข้อบกพร่องในการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละคน และ

นักหมาขการปฏิบัติงานในวันต่อไป จากนั้นจะเป็นกิจกรรมสวดมนต์ไหว้พระ และร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี

ปัญหาในการจัดกิจกรรมประเมินผลประจำวัน พบว่า โรงเรียนทั้งหมดไม่มีปัญหาในการจัดกิจกรรม

8.2 ารูปสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง

ด้านกิจวัตรประจำวัน พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน ได้ดำเนินการจัดให้นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการทำกิจธุระส่วนตัว และการรับประทานอาหาร จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4ใน7 จัดให้ปฏิบัติเกี่ยวกับการทำกาชบริหาร

ด้านการดำรงชีวิตในรูปสหกรณ์ พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน ได้ดำเนินการจัดให้นักเรียนปฏิบัติเกี่ยวกับการดูแลบ้าน การประกอบอาหาร การดูแลพืช และการให้อาหารสัตว์

ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 5ใน7 ไม่ได้ดำเนินการเตรียมการจัดการเรียนการสอน ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 ได้ดำเนินการ โดยครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแนวคิด หลักการโรงเรียนประถมศึกษาแบบพึ่งตนเอง โดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนในด้านการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้จากกันและกัน ส่วนครูผู้สอนในโรงเรียนจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน จัดให้มีการเรียนด้วยวิธีการแก้ปัญหา และการใช้กระบวนการเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและคุณลักษณะ ซึ่งเนื้อหาที่ครูผู้สอนในโรงเรียนส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนสอนนั้น จะมีการสอดแทรกมโนทัศน์ที่สำคัญสำหรับชาวเขาในเรื่องของสิ่งเสพติด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 มีการสอดแทรกในเรื่องของความเป็นไทย นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน จะใช้สื่อเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยจะได้รับการจัดสรรจากหน่วยงานต้นสังกัด จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 ใช้สื่อจากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนชาวเขา และจะมีวิธีวัดและประเมินผลโดยการสังเกตพฤติกรรม จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2ใน7 ใช้วิธีการซักถามเป็นรายกลุ่ม

ด้านการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยจะจัดให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการทำสวนผัก และกิจกรรมกลุ่มอาคารและบริเวณ ร่องตงมา จำนวน 5ใน7 เท่ากัน จัดให้ปฏิบัติกิจกรรมการปลูกไม้ผล และ

กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์ จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1ใน7 เท่ากัน จัดให้ปฏิบัติกิจกรรมการทอผ้าหมัก
กิจกรรมการกีฬา และกิจกรรมการหาหิน

ด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการ พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการ โดยจะจัดให้นักเรียนปฏิบัติในรูปแบบของการเดินฟุตบอล และการ
เล่นตะกร้อ รองลงมา จำนวน 6ใน7 จัดให้ดู ที.วี จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 4ใน7 จัดให้คปอ

ด้านการจัดกิจกรรมการประเมินผลประจำวัน พบว่า โรงเรียนทั้งหมด จำนวน 7 โรงเรียน ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการประเมินผลประจำวัน โดยส่วนใหญ่ จำนวน 4ใน7 จัดกิจกรรมที่บ้าน
พักของนักเรียน จำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3ใน7 จัดกิจกรรมที่ห้องประชุมของโรงเรียน

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย